

ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

ปริญญาานิพนธ์

ของ

เกิ้ลารจิกา ถวัลย์เสรี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

พฤษภาคม 2553

ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

ปริญญาณิพนธ์
ของ
เกตุารจิกา ฤวัลย์เสรี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

พฤษภาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

บทคัดย่อ
ของ
เกตุารจิกา ฤวัลย์เสรี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
พฤษภาคม 2553

เถลไถล จิต ฤกษ์เสรี. (2553). *ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ โพธาราม จังหวัด ราชบุรี*. ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: รองศาสตราจารย์ ดร. เยาวพา เดชะคุปต์, รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครองประกอบด้วย อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย จาก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี จำนวน 327 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชนิดประเมินค่า 5 ระดับมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .971 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One - way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะใช้การเปรียบเทียบพหุคูณโดยวิธี LSD. (Fisher's Least -Significant Different)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 3.99$) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.97$) ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.93$) และด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ($\bar{X} = 3.91$) อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เมื่อจำแนกตามปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครองประกอบด้วย อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย และด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองแตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

2.1 ผู้ปกครองที่มีอายุ ต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง และด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครองที่มีอายุ ต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดประสบการณ์และ กิจกรรมการเรียนรู้ และ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้น ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย และด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

PARENTS' KNOWLEDGE AND UNDERSTANDING ABOUT EDUCATIONAL MANAGEMENT
OF CHILD CARE CENTERS UNDER THE LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION
IN PHOTHARAM DISTRICT, RATCHABURI PROVINCE.

AN ABSTRACT

BY

KLAORAJIKA TAWANSERI

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Early Childhood Education
at Srinakharinwirot University

May 2010

Klaorajika Tawanseri. (2010). *Parents' Knowledge and Understanding about Educational Management of Child Care Centers under the Local Administrative Organization In Photharam District, Ratchaburi Province*. Master thesis, M.Ed. (Early Childhood Education). Bangkok: Graduate School. Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Dr.Yawwapa Tajagupta, Assoc.Prof.Dr.Booncherd Pinyoanantapong.

The purposes of this survey research were to study and to compare parents' knowledge and understanding about educational management of child care centers under the local administrative organization in Photharam District, Ratchaburi Province classified by age, occupation, income, and education level. The sample used in this study was 327 parents of young children of child care centers under the local administrative organization in Photharam District, Ratchaburi Province. The simple were selected by simple random sampling. Instrument used to collect data was a five-rating scale questionnaire for parents' knowledge and understanding about educational management of child care centers with reliability at .917. The data were analyzed using percentage, means, standard deviation (S.D.), t-test, and one-way ANOVA. When any difference with statistical significance was found, Fisher's Least-Significant Difference (LSD) was used in multiple comparisons.

The results of research revealed that

1. Parents' knowledge and understanding about education management of child care centers in general were at high level ($\bar{X}$ =3.94). When considering in each aspect, it was found that they were at the high level in the areas of services for young children ($\bar{X}$ = 3.99), environment in child care centers ($\bar{X}$ =3.97), learning experiences and activities, ($\bar{X}$ = 3.93) and relationship between child care centers and parents ($\bar{X}$ = 3.91).

2. The knowledge and understanding about educational management of child care centers of parents with different ages, occupations, incomes, and educational levels were statistically differences in the areas of learning experience and activities, environment in child care centers, services for young children, and relationship between child care centers and parents as follows.

2.1 Parents with different ages were statistically differences at the level of .01 in the areas of learning experience and activities, relationship between child care centers and parents, and services for young children; and with statistically differences by significance at the level of .05 in the area of environment in child care centers.

2.2 Parents with different occupations were statistically differences at the level of .01 in all areas.

2.3 Parents with different incomes were statistically differences at the level of .01 in the areas of learning experience and activities, and environment in child care centers; and with statistical significance at the level of .05 in the areas of services for young children, and relationship between child care centers and parents.

2.4 Parents with different education levels were statistically differences at the level of .01 in all areas.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากรองศาสตราจารย์ ดร.เยาวพา เตชะคุปต์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ กรรมการที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ และสนับสนุน ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เป็นอย่างดีมาโดยตลอด ทำให้ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง จึงขอกราบขอบพระคุณท่านผู้มีพระคุณทั้งสองด้วยความเคารพยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ ประธานสอบปากเปล่า ปริญญาานิพนธ์และอาจารย์ ดร.พัฒนา ชัชพงษ์ กรรมการสอบปากเปล่าปริญญาานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำเพิ่มเติม ทำให้ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ และอาจารย์ ดร.สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ อาจารย์สาขาวิชาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ที่ได้ให้ความเมตตากรุณา ประสิทธิ์ประสาทวิชา อบรมสั่งสอนให้ความรู้ แนะนำแนวทางที่เป็นประโยชน์ในด้านต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ทำให้ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญญาพร อุณากรุล อาจารย์วิรัชชาติ ทศรัตน์ อาจารย์ ดร.มิ่ง เทพครเมื่อง อาจารย์ ดร.ดารารักษ์ อุตยพยัคฆ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวรรณา ไชยะธนา อาจารย์สุทธิพรรณ ธีรพงศ์ อาจารย์ปิยนันท์ แซ่จิว และอาจารย์สุภัค แฝงเพชร ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจคุณภาพเครื่องมือซึ่งใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ และกรุณาให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลต่างๆ และขอขอบคุณผู้ปกครองทุกท่านที่ได้สละเวลาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการทำปริญญาานิพนธ์ สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณ นิสิตสาขาวิชาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตทุกท่านที่เป็นกำลังใจและคอยให้ความช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา

ท้ายสุดขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อเบญจรงค์ ถวัลย์เสรี คุณแม่ลำพูน ถวัลย์เสรี คุณศศพินท์ ถวัลย์เสรี ร้อยตำรวจเอกวัฒนา พลกันยา และเด็กหญิงกัญชนิดา พลกันยา ซึ่งเป็นผู้สนับสนุนส่งเสริมการศึกษาของผู้วิจัยอย่างดีตลอดมาและได้ให้ความช่วยเหลือ ในทุกๆด้าน

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบุพการี ทั้งสองที่ได้อบรมเลี้ยงดูให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัย และพระคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์อันทรงคุณค่ายิ่ง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	4
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	5
ตัวแปรที่ศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
สมมุติฐานในการวิจัย	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการจัดการศึกษาปฐมวัย	10
ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย	10
ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย	11
จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย	12
แนวคิดพื้นฐานในการจัดการศึกษาปฐมวัย	14
หลักการการจัดการศึกษาปฐมวัย	16
รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัย	16
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	20
ความหมายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	21
เป้าหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	21
มาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	22

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	23
ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น	23
การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	25
รูปแบบการส่งเสริมการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	30
สภาพปัญหา และแนวทางแก้ไขในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	31
ภารกิจของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในด้านการจัดการศึกษา	32
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	34
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครอง	36
ความหมายของผู้ปกครอง	36
ความสำคัญของการให้ความรู้ผู้ปกครอง	37
ความสำคัญของผู้ปกครองต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัย	38
บทบาทของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย	39
3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	47
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	51
สถิติที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	55
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	84
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	84
อภิปรายผล	89
ข้อเสนอแนะ	96
ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยต่อไป	96
บรรณานุกรม	97
ภาคผนวก	106
ภาคผนวก ก	107
ภาคผนวก ข	111
ภาคผนวก ค	125
ประวัติย่อผู้วิจัย	126

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1	เทียบสัดส่วนผู้ปกครองเด็กปฐมวัย 48
2	ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง 56
3	ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครองโดยภาพรวมและแยกเป็นรายด้าน ตามค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 57
4	ระดับความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ โดยแยกเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 58
5	ระดับความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยแยกเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 61
6	ระดับความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดบริการเด็กปฐมวัยโดยแยกเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 63
7	ระดับความรู้ ความเข้าใจในด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองโดยแยกเป็นรายข้อตามค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 64
8	ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครองโดยจำแนกตามอายุ 67
9	วิเคราะห์ความแปรปรวน ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน 68
10	เปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครอง จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่ 69
11	ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยจำแนกตามอาชีพ 70
12	ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน 71
13	เปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครองจำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่ 72
14	ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครองจำแนกตามรายได้ 75

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
15	ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ ของผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน	76
16	เปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของผู้ปกครอง จำแนกตามรายได้ เป็นรายคู่	77
17	ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยจำแนกตามระดับการศึกษา	79
18	ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ ผู้ปกครองที่มีการศึกษาต่างกัน	81
19	เปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของผู้ปกครองจำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่	82

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาปฐมวัยเป็นการศึกษาที่จัดให้กับเด็กแรกเกิดถึง 6 ปี โดยมุ่งให้เด็กได้รับการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาให้สอดคล้องตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการ การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากการศึกษาระดับอื่น โดยเน้นการอบรมเลี้ยงดูควบคู่ไปกับการให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานของพัฒนาการทุกด้านโดยเฉพาะด้านสติปัญญา (เยาวยพา เดชะคุปต์. 2542: 14) ดังนั้น การจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยจึงเป็นพื้นฐานสำคัญของกระบวนการ พัฒนาชีวิตที่เรียกว่า “ช่วงพลังแห่งการเจริญเติบโตของชีวิต” ทั้งนี้เพราะช่วงปฐมวัยสมองของเด็กมีการเปลี่ยนแปลงทั้งปริมาณเนื้อสมองและจุดเชื่อมต่อสารเคมีในสมองรวมทั้งรอยหยักที่พื้นผิวสมอง ซึ่งล้วนส่งผลต่อสติปัญญาและความฉลาดของเด็ก ถ้าเด็กได้รับการส่งเสริมด้วยวิธีการที่ถูกต้องก็จะช่วยพัฒนาเซลล์สมอง ทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เป็นการวางรากฐานการเรียนรู้ และช่วยเสริมทักษะการเรียนรู้ ทำให้เด็กมีพื้นฐานของพัฒนาการที่ดีและสามารถพัฒนาไปได้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543: 16; อ่างอิงจาก ขนิษฐา เปรมพงษ์. 2550: 2)

นอกจากนี้นโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (<http://socialscience.igetweb.com>) ระบุไว้ในหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในมาตรา 80 (3) ที่ว่า “รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม สาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม โดยพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนา การศึกษาของชาติ มีการพัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” และกำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการศึกษาในมาตรา 80 (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนจัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

สำหรับการจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทยมีหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการ จัดโดยมีลักษณะการดำเนินการและวัตถุประสงค์เฉพาะของแต่ละหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการศึกษาระดับปฐมวัยแตกต่างกัน หน่วยงานดังกล่าว ประกอบด้วย กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยจัดในรูประบบโรงเรียน โดยมีหน่วยงานย่อย รับผิดชอบ ดังนี้ 1) สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดการศึกษาในรูประบบโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลของรัฐ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ 2) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จัดในโรงเรียนอนุบาลเอกชน 3) สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา จัดในรูปโรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี จัดในรูปโรงเรียนตำรวจชายแดน สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน กระทรวงสาธารณสุข จัดในรูปศูนย์เด็กเล็กในโรงพยาบาล กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดำเนินการจัดในรูป ศูนย์สามวัย ศูนย์โครงการเรียนรู้สายใยรักแห่งครอบครัวในพระบรมราชูปถัมภ์ ศูนย์พัฒนาเด็กที่ปังกอรัศมีโชติ (เยาวพา เดชะคุปต์; สุทธิพรธน วีรพงศ์; และ พรวิภา อินทามระ. 2550: 56-59) และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (หฤทัย อรุณศิริ. 2551: 45) หน่วยงานที่รับผิดชอบได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา นอกจากนี้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ยังระบุถึงรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ใน มาตรา 18 ให้สถานศึกษาจัดการศึกษาปฐมวัยในรูปของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย อันได้แก่ ศูนย์เด็กเล็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จากที่กล่าวมาสรุปว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยจัดโดยหลายหน่วยงานและมีการจัดในหลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละหน่วยงานควรมีการประสานงานในการดำเนินงานจึงจะทำให้การจัดการศึกษาในระดับนี้ประสบผลสำเร็จ แต่ไม่ว่าจะจัดในรูปแบบใดต่างก็มีเป้าหมายหลัก คือ ส่งเสริมพัฒนาการเด็กและแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง เป็นการจัดบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของครอบครัว และชุมชน

สำหรับการจัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน. 2547: 11) กำหนดให้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น (มาตรา 41) และให้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อม ในการจัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับ

นโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา 42) ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาปฐมวัยมากขึ้น นอกจากนี้ ยังกำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นการจัดบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของครอบครัว และชุมชน (มาตรา 29) นอกจากนี้การจัดการศึกษาให้กับเด็กในวัยนี้ยังเป็นการเปิดแนวทางให้แก่ครู ผู้ปกครองและชุมชนมีอิสระในการอบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษา จัดหลักสูตรและบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และหน้าที่ของสถานศึกษา (คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. 2543: 5)

ปัจจุบัน ผู้ปกครองมีความต้องการในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย เพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว ทั้งนี้เพราะสภาวะทางเศรษฐกิจและสภาพทางสังคมทำให้พ่อ แม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน และส่งลูกเข้าโรงเรียนอนุบาล ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือสถานรับเลี้ยงเด็กเร็วขึ้นกว่าเดิม การจัดสถานรับเลี้ยงเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือโรงเรียนอนุบาลที่มีประสิทธิภาพจะมีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาสังคม เป็นการแบ่งเบาภาระของพ่อแม่และยังมีส่วนช่วยในการพัฒนาเด็กอย่างเหมาะสมกับวัยอีกด้วย (เยาวพา เดชะคุปต์. 2542: 13) นอกจากนี้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยควรเป็นหน้าที่หลักของครอบครัว โดยผู้ปกครองควรมีความรู้ ความเข้าใจในการดูแลสุขภาพ และส่งเสริมพัฒนาการเด็กตั้งแต่วัยแรกเกิด ฝึกให้เด็กร่วมมือกับผู้อื่นผ่านประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกันจากประสบการณ์ตรง และมีความสุขจากการเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะการพัฒนาเด็กที่ดีควรเริ่มต้นจากครอบครัว โดยเฉพาะช่วงวัยเด็ก นับเป็นช่วงวัยที่ครอบครัวมีอิทธิพลต่อเด็กโดยตรง ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการวางรากฐาน และมีบทบาทต่อการพัฒนาเด็กเป็นอย่างยิ่ง (สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. 2544: 149) โดยการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ ผู้ปกครองกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือโรงเรียน จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือโรงเรียนไม่สามารถพัฒนาเด็กโดยแยกเด็กออกจากครอบครัวได้ ดังนั้น การที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือโรงเรียนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมและส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษา อบรมเลี้ยงดูให้เด็กได้พัฒนาตามศักยภาพแล้วยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมากอีกด้วย (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2542: 23)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้วยความคาดหวังว่าถ้าพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน หรือบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะร่วมมือกันในการให้การศึกษแก่เด็กอย่างถูกต้องเหมาะสมแล้วจะช่วยให้การจัดการศึกษาในระดับนี้ได้ผลอย่างแท้จริง อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยจำแนกตามปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครองประกอบด้วย อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบถึงความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย และความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียน ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้นำไปใช้ในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้สอดคล้องกับบริบท และการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ และสังคม

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่เข้ารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2552 จำนวน 1,357 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3 - 5 ปี ที่เข้ารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2552 จำนวนทั้งสิ้น 327 คน ได้มาด้วยวิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของยามาเน่ (Yamane')

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพของผู้ปกครอง แบ่งเป็น
  - 1.1 อายุ
  - 1.2 อาชีพ
  - 1.3 รายได้
  - 1.4 ระดับการศึกษา
2. ตัวแปรตาม คือ ความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบ่งเป็นดังนี้
  - 2.1 ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้
  - 2.2 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
  - 2.3 ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย
  - 2.4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในวิจัยคั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนธันวาคม 2552 - มกราคม 2553

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ผู้ปกครอง** หมายถึง บิดา มารดา ญาติ หรือผู้ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูและรับผิดชอบอุปการะเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. **การจัดการศึกษาปฐมวัย** หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. **ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก** หมายถึง สถานที่ดูแลและให้การศึกษ อบรมสั่งสอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แก่เด็กอายุระหว่าง 3 - 5 ปี เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีทั้ง ร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา

4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในสังกัด ของอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี จำนวน 19 องค์กร คือ (1) องค์กรบริหารส่วนตำบลเตาปูน (2) องค์กรบริหารส่วนตำบลชำแระ (3) องค์กรบริหารส่วนตำบลเขาขวาง (4) องค์กรบริหารส่วนตำบลดอนกระเบื้อง (5) องค์กรบริหารส่วนตำบลคลองตาต (6) องค์กรบริหารส่วนตำบลบางโดนด (7) องค์กรบริหารส่วนตำบลธรรมเสน (8) องค์กรบริหารส่วนตำบลสร้อยฟ้า (9) องค์กรบริหารส่วนตำบลดอนทราย (10) องค์กรบริหารส่วนตำบลท่าชุมพล (11) องค์กรบริหารส่วนตำบลหนองขวาง (12) องค์กรบริหารส่วนตำบลเขาชะงุ้ม (13) องค์กรบริหารส่วนตำบลหนองโพ (14) เทศบาลตำบลบ้านสิงห์ (15) เทศบาลตำบลบ้านเล็อก (16) เทศบาลตำบลเจ็ดเสมียน (17) เทศบาลตำบลบ้านซ้อง (18) เทศบาลตำบลหนองโพ และ (19) เทศบาลเมืองโพธาราม

5. ความรู้ ความเข้าใจ หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษา และการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่างๆ ประกอบด้วย ด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย และด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ซึ่งวัดได้โดยใช้แบบสอบถามความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 4 ด้าน ดังนี้

5.1 ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดให้มีกิจกรรมต่างๆของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ มีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน มีการใช้แหล่งวิทยาการภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เด็กได้เรียนรู้

5.2 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการสร้างบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

5.3 ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดบริการในด้านต่างๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การจัดหาอุปกรณ์ การเรียนการสอน เอกสาร อาหารกลางวัน หรือกิจกรรมพิเศษต่างๆให้กับเด็กปฐมวัย

5.4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองที่มีต่อการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีด้านต่างๆระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ให้มีส่วนร่วมกันในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เอื้อต่อกันและกันและเป็นประโยชน์แก่เด็กปฐมวัย

6. สถานภาพผู้ปกครอง หมายถึง ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลของบิดา มารดา หรือผู้รับผิดชอบในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย โดยมีเด็กที่รับผิดชอบกำลังศึกษาอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย

6.1 อายุ หมายถึง อายุตามปีปฏิทินของผู้ปกครองขณะให้ความคิดเห็นจำแนกเป็น

- (1) น้อยกว่า 25 ปี
- (2) 25 - 30 ปี
- (3) มากกว่า 30 ปี

6.2 อาชีพ หมายถึง อาชีพปัจจุบันของผู้ปกครองของเด็กที่ทำรายได้หลักให้กับครอบครัว แบ่งเป็น

- (1) รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- (2) ธุรกิจส่วนตัว
- (3) เกษตรกรรม
- (4) รับจ้าง
- (5) อื่น ๆ.....

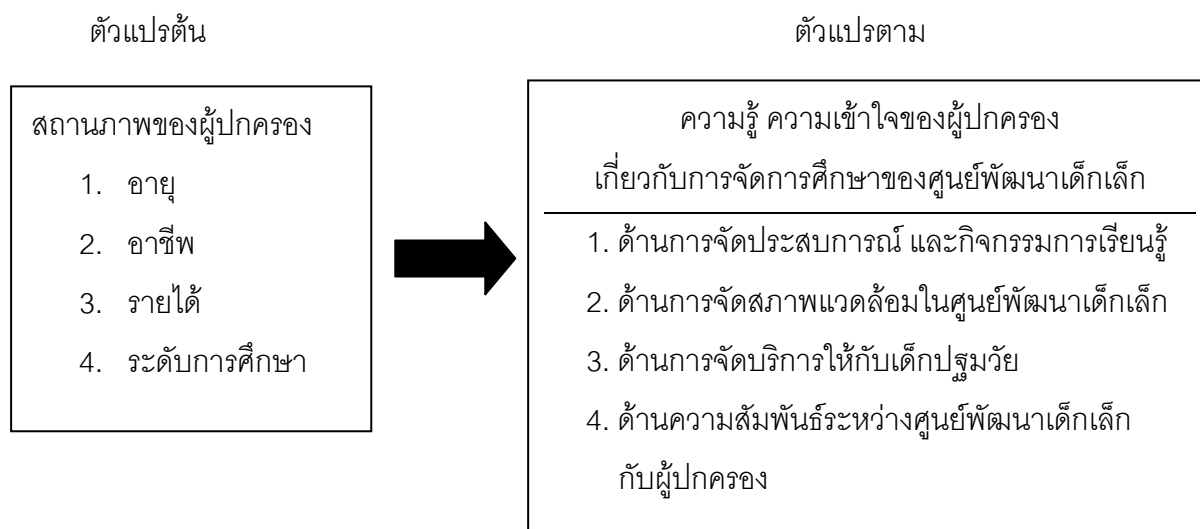
6.3 รายได้ หมายถึง เงินที่รับจากการประกอบอาชีพ ที่กำหนดเป็นรายได้ของครอบครัว คิดเป็นจำนวนเงินบาท ต่อเดือน แบ่งเป็น 4 ระดับ ดังนี้

- (1) น้อยกว่า 5,001 บาท
- (2) 5,001 - 10,000 บาท
- (3) 10,001 - 15,000 บาท
- (4) มากกว่า 15,000 บาท

6.4 ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง จำแนกดังนี้

- (1) ต่ำกว่าประถมศึกษา หรือ ประถมศึกษา
- (2) มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตร หรือ เทียบเท่า
- (3)ปริญญาตรี หรือ สูงกว่าปริญญาตรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

ผู้ปกครองที่มีอายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษาต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย และด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย
  - 1.1 ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย
  - 1.2 ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย
  - 1.3 จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย
  - 1.4 แนวคิดพื้นฐานในการจัดการศึกษาปฐมวัย
  - 1.5 หลักการการจัดการศึกษาปฐมวัย
  - 1.6 รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัย
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
  - 2.1 ความหมายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
  - 2.2 เป้าหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - 2.3 มาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - 2.4 การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - 3.1 ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น
  - 3.2 การจัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - 3.3 รูปแบบการส่งเสริมการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - 3.4 สภาพปัญหา และแนวทางแก้ไขในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - 3.5 ภารกิจของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในด้านการจัดการศึกษา
  - 3.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครอง
  - 4.1 ความหมายของผู้ปกครอง
  - 4.2 ความสำคัญของการให้ความรู้ผู้ปกครอง
  - 4.3 ความสำคัญของผู้ปกครองต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัย
  - 4.4 บทบาทของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย
  - 4.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

1.1 ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการศึกษาที่จัดขึ้นให้เด็กก่อนวัยเรียน เพื่อวางรากฐานเบื้องต้นของชีวิต ในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาให้เด็กได้มีความพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพให้กลายเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่าในสังคม

กู๊ด (อรพวรรณ รัตนวงศ์. 2551: 9; อ้างอิงจาก Good. 1954: 200) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยว่า หมายถึง โครงการหรือหลักสูตรที่จัดสำหรับเด็กในโรงเรียนเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาลหรือโรงเรียนระดับประถมศึกษา 1-3

บุบผาสวัสดิ์ รัชชตาตะนนท์ (สวัสดิชุต) (2540: 5-8) กล่าวถึงความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยว่า หมายถึง การจัดการศึกษาให้กับเด็กอายุ 3 - 6 ปี ที่มีจุดเน้นที่สำคัญคือการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กทั้งด้านการเรียน การเจริญเติบโตสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542: 14) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าว จะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่นๆ ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพ และการพัฒนาทางสมอง การจัดการศึกษา สำหรับเด็กในวัยนี้มีชื่อเรียกต่างกันไปหลายชื่อ ซึ่งแต่ละโปรแกรมก็มีวิธีการและลักษณะในการจัดกิจกรรมซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยพัฒนาเด็กในรูปแบบที่ต่างๆ กัน

ศิริพรรณ ยิ้มย่อง (2544: 45-53) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดประสบการณ์ระดับอนุบาลที่มุ่งเน้นการส่งเสริมพัฒนาการ และสร้างเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา การช่วยเหลือตนเอง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

สุนทนา พรหมบุญ (2544: 8-11) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาที่มีใช้เชิงปริมาณ แต่เป็นการจัดการศึกษาเชิงคุณภาพ คุณภาพที่เด็กเกิดความเจริญงอกงามทางปัญญา อารมณ์ สังคม จริยธรรมและสุขภาพ โดยเกิดจากความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน ผู้ปกครองและครู

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2545ก: 1) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก 6 ขวบแรกเป็นการจัดการศึกษาเพื่อการดูแล และสร้างเสริมเด็กให้พัฒนาเต็มศักยภาพ ด้วยการเรียนรู้ที่ถูกต้องชัดเจน ลักษณะการจัดการเรียนการสอนจึงมุ่งจำเพาะไปที่การพัฒนาเด็กโดยการจัดการเรียนการสอน ให้ตรงระดับพัฒนาการตามวัย และส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมให้ตรงกับความต้องการ และความสนใจ สร้างความพร้อมให้เด็กเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพมีพุทธิปัญญา

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 5) ให้ความหมายการศึกษาปฐมวัยว่า เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปีบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

อรพรรณ รัตนวงศ์ (2551: 9) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปีเพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและพัฒนาการทางสมอง ซึ่งจะต่างไปจากการศึกษาระดับอื่นเพื่อมุ่งหวังให้เด็กได้รับการพัฒนาในทุกๆ ด้าน เพื่อเป็นพื้นฐานในการที่จะก้าวเข้าสู่ระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งถือเป็นจุดสำคัญที่ควรมีการวางแผน และจัดโปรแกรมการศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก

สรุปได้ว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยคือการจัดการศึกษาให้แก่เด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี เพื่อเป็นการดูแล และสร้างเสริมเด็กให้พัฒนาเต็มศักยภาพด้วยการเรียนรู้ที่ถูกต้องชัดเจนเพื่อส่งเสริมให้เด็กได้วางรากฐานให้แก่เด็กได้ดำเนินงานโดยมีเจตคติที่ถูกต้อง มีนิสัยที่ดีตามความสามารถและความเหมาะสมกับวัยของเด็ก ซึ่งจะช่วยให้เด็กเกิดการพัฒนาไปได้อย่างเต็มที่ทุกด้าน

1.2 ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งมีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัยเอาไว้ดังนี้

สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ (2538: 8) กล่าวว่า วัยเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 8 ปี เป็นระยะที่สำคัญที่สุดของการพัฒนา ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และบุคลิกภาพ เป็นวัยที่เรียกว่า ช่วงแห่งพลังการเจริญเติบโตของงามสำหรับชีวิต แตกต่างจากวัยอื่นๆ ในช่วงชีวิตของความเป็นมนุษย์ การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเด็กในระดับปฐมวัยนี้จะมีพัฒนาการด้านต่างๆ เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการด้านสติปัญญา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับเด็ก เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาในด้านต่างๆ ให้เด็กได้มีพัฒนาการเจริญเติบโตเต็มตามศักยภาพของแต่ละคนต่อไป

โจน เฮนดริค (สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. 2538: 8; อ้างอิงจาก Joanne Hendrick. 1984: 8) กล่าวว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ควรสอน ควรกระตุ้น และส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็กให้เจริญเติบโตไปพร้อมๆ กัน โดยยึดหลักว่า เด็กคือใคร และเด็กต้องการอะไร ซึ่งการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยนั้น พื้นฐานสำคัญควรยึดหลักดังต่อไปนี้

1. เด็กมีพัฒนาการทุกขั้นตอน ดังนั้น ควรจัดเตรียมการจัดการศึกษาให้เหมาะกับระดับนั้น
2. เพิ่มความสามารถในการพัฒนาเด็ก เน้นให้เด็กมีความมั่นใจในตนเอง เห็นคุณค่าของตนเอง

3. พัฒนาการทางด้านร่างกายและอารมณ์ให้ดีอยู่เสมอ เด็กเรียนรู้ด้วยกระบวนการ เช่น การปฏิบัติจริง มีส่วนร่วมประสบการณ์กับบุคคลและทำกิจกรรมต่างๆ เปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้อย่างอิสระโดยผ่านการเล่น มีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเอง

4. เด็กต้องการเวลาที่จะเป็นเด็ก ดังนั้น ไม่ควรกดดัน หรือเร่งให้เด็กมีความสามารถเท่ากับเด็กระดับประถมศึกษา

บลูม (อรพวรรณ รัตนวงศ์. 2551: 10; อ้างอิงจาก สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545: 5; อ้างอิงจาก Bloom. 1964: 209-225) พบว่า สถิติปัญญาของเด็กพัฒนาถึงร้อยละ 50 เมื่ออายุ 40 ปี โดยไม่ใช้วิธีบังคับและจะเจริญถึงร้อยละ 80 เมื่ออายุ 8 ปี ส่วนอีกร้อยละ 20 จะพัฒนาในช่วงอายุตั้งแต่ 8 ปีขึ้นไป ซึ่งชี้ให้เห็นว่าสติปัญญาของเด็กวัยนี้มีการพัฒนาในอัตราที่สูงสุด

กล่าวโดยสรุป การจัดการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญยิ่ง เพราะเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่กำลังเริ่มต้นพัฒนาอย่างเต็มที่ และถ้าได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ อย่างถูกต้องเหมาะสมทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา จะทำให้เด็กเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต

1.3 จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

ราศี ทองสวัสดิ์; และคนอื่นๆ (2529: 19-20) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยว่าเป็นการเตรียมความพร้อมในการเรียนของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ ความพร้อมทางด้านร่างกาย ความพร้อมทางด้านสติปัญญา ความพร้อมทางด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ความพร้อมด้านร่างกาย ประกอบด้วย การบังคับกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก ประสาทสัมผัส การเจริญเติบโต สุขภาพอนามัย และบุคลิกภาพ

2. ความพร้อมทางด้านสติปัญญา ประกอบด้วย

- 2.1 ความรู้พื้นฐานทางภาษา คือ ความพร้อมด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน

- 2.2 ความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ คือ การเปรียบเทียบสิ่งที่อยู่รอบตัว การจำแนกความแตกต่าง ความคล้ายคลึงของภาพและเสียง การจัดประเภทของสิ่งของ การลำดับเหตุการณ์ การนับ และการรู้ค่าของจำนวนหนึ่งถึงสิบ

- 2.3 การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความจำ และความคิดรวบยอด

3. ความพร้อมทางด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม คือ ความสามารถในการช่วยเหลือ การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันเพื่อความอดทน อดกลั้น ความเชื่อมั่นในตนเอง ความร่าเริงแจ่มใส ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเมตตากรุณา มารยาทเรียบร้อย การใช้เวลาที่พอเหมาะ การมีวินัยต่อตนเอง ตรงต่อเวลา การเคารพสิทธิของผู้อื่น การยอมรับและเข้าใจเมื่อกระทำผิด การรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและการรักษาความสะอาด

เยาวยา เดชชะคุปต์ (2542: 16-17) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการศึกษาระดับปฐมวัยว่า ไม่ใช่เพียงแต่เป็นการเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเข้าเรียนต่อในประถมศึกษาเท่านั้น แต่ควรเป็นการช่วยเด็กให้มีชีวิตสมบูรณ์แบบตามที่ได้ปฐมวัยพึงจะมี เพราะเด็กวัยนี้เป็นวัยที่พร้อมจะเรียนรู้ ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีวิธีการสอนให้เหมาะสมเพื่อให้เด็กดำรงชีวิตในวัยเริ่มต้นด้วยความสุขและมีพัฒนาการด้านต่างๆ ไปได้อย่างเต็มที่

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 9) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ 2 ระดับ ดังนี้

1. ระดับเด็กต่ำกว่า 3 ปี มุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

- 1.1 มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ เจริญเติบโตตามวัยมีพฤติกรรมอนามัยที่เหมาะสม
- 1.2 มีสุขภาพจิตดียิ้มแย้มแจ่มใสมีความสุขและมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น
- 1.3 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
- 1.4 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
- 1.5 มีความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมกับวัย
- 1.6 มีความสนใจต่อการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว

2. ระดับเด็กอายุ 3-5 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

- 2.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
- 2.2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์กัน
- 2.3 มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
- 2.4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
- 2.5 ชื่นชม และแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
- 2.6 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

2.7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

2.8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

2.9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

2.10 มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย

2.11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

2.12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.4 แนวคิดพื้นฐานในการจัดการศึกษาปฐมวัย

เด็กปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิต ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในหมู่นักจิตวิทยาและนักการศึกษาว่าเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 5 ขวบ เป็นช่วงที่สำคัญช่วงหนึ่งของชีวิตที่สมองมีการเจริญเติบโตมากกว่าทุกๆ ช่วงอายุ และเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการปูพื้นฐานทักษะต่างๆ ให้แก่เด็ก เพื่อมีความพร้อมในการที่จะพัฒนาในระดับต่อไป

จากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (2546) ระบุถึงแนวคิดพื้นฐานในการจัดการศึกษาปฐมวัยเอาไว้ดังต่อไปนี้

1.4.1 แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาและลักษณะนิสัยจะมีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน เด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะการพัฒนากันแตกต่างกันไปตามวัย ซึ่งบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแต่ละวัย เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ขวบ พัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็ก เช่น ทฤษฎีพัฒนาการทางร่างกายที่อธิบายการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กว่ามีลักษณะต่อเนื่องเป็นตามลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาไปถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถขั้นนั้นก่อน เช่น ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาอธิบายว่าเด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ ค่านิยมทางสังคม และสิ่งแวดล้อมเป็นต้น ดังนั้นแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก จึงเป็นเสมือนเป็นแนวทางให้ผู้สอน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจเด็กสามารถอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์

ที่เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างของแต่ละบุคคลเพื่อส่งเสริมให้เด็กพัฒนาจนบรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการได้ชัดเจนขึ้น

1.4.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของมนุษย์มีผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล และสิ่งแวดล้อมรอบตัว ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และเนื่องจากการเรียนรู้เป็นพื้นฐานของพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้น และเด็กมีการเรียนรู้ตามธรรมชาติ ตั้งแต่เกิดก่อนจะเข้าสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรจึงยึดแนวคิดที่จะให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเด็กเองในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระเอื้อต่อการเรียนรู้ โดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีมีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน

1.4.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตของเด็กทุกคน เด็กจะรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทดลองสร้างสรรค์แก้ปัญหา และค้นพบด้วยตนเองซึ่งมีอิทธิพล และมีผลดีต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัย เด็กจะรู้จักการเรียนรู้ความเป็นอยู่ของผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์อยู่ร่วมกับผู้อื่นรวมถึงธรรมชาติรอบตัว ดังนั้นในการจัดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยจึงถือการเล่นอย่างมีจุดหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

1.4.4 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมตัวเด็กทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกัน หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยถือว่าผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนผู้สอนควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนาเกิดการเรียนรู้ และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างมีความสุข

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า แนวคิดพื้นฐานในการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการเริ่มต้นเป็นจุดสำคัญของงานทุกชนิดและถ้าเป็นงานแห่งชีวิตจุดเริ่มต้น คือการเริ่มชีวิตในเด็กปฐมวัยซึ่งช่วงตั้งแต่วัยแรกเกิดถึงอายุ 5 ปี เป็นช่วงที่สำคัญช่วงหนึ่งของชีวิตที่สมองมีการเจริญเติบโตมากกว่าทุกๆ ช่วงอายุ จึงมีการพัฒนาแนวคิดต่างๆคือ แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคมนั่นเอง

1.5 หลักการการจัดการศึกษาปฐมวัย

มีผู้กล่าวถึงหลักการการจัดการศึกษาปฐมวัย เอาไว้ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2535: 81) กำหนดหลักการการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ว่าให้เด็กทุกคนได้รับโอกาสในการพัฒนาการเตรียมความพร้อม การตอบสนองความต้องการพื้นฐานตามเกณฑ์ สภาวะความต้องการพื้นฐานของเด็ก ส่งเสริมพัฒนาการรอบด้าน รวมทั้ง คุณธรรม จริยธรรม จัดการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับธรรมชาติ พัฒนาการของเด็กความแตกต่างของแต่ละบุคคล และกับวิถีชีวิตของคนไทยโดยมี รูปแบบการจัดการศึกษา เป็นรูปแบบในระบบโรงเรียน ลักษณะการจัด จัดเป็นหลักสูตรอนุบาล 3 ปี อนุบาล 2 ปี และเด็กเล็ก 1 ปี และรูปแบบนอกโรงเรียน จัดในรูปแบบของศูนย์พัฒนาเด็กประเภทต่างๆ สำหรับจุดมุ่งหมาย และแนวการจัดประสบการณ์ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้รับการอบรมเลี้ยงดู และพัฒนาความพร้อมของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สติปัญญา บุคลิกภาพ และสังคม มีการประเมินผล โดยใช้เทคนิควิธีการหลายอย่างตรวจสอบความพร้อมของเด็ก และให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการประเมิน

อรพวรรณ รัตนวงศ์ (2551: 13; อ้างอิงจาก กรมวิชาการ. 2540: 1-31) กำหนดหลักการการจัดการศึกษาปฐมวัยว่าเป็นการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก แรกเกิดจนถึง 6 ปี ทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษ โดยจัดในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กรอบด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และตามความสามารถของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถทางด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยและครอบครัว และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

ดังนั้นแนวคิดหลักการการจัดการศึกษาปฐมวัย จึงเป็นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท โดยยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญพร้อมกับคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย

1.6 รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัยที่ผ่านมามีจัดกันหลายรูปแบบ และแต่ละแบบก็มีจุดมุ่งหมาย วิธีการ ความเป็นมา และหน่วยงานที่รับผิดชอบแตกต่างกันออกไป ซึ่งมีผู้กล่าวเอาไว้ดังนี้

พรสวรรค์ วีระยุทธศิลป์ (2540: 6) เสนอว่ารูปแบบการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ใน 10 ปีข้างหน้าคือ 1) ควรได้เรียนรู้จากตัวอย่างบุคคลที่ดี และสะสมประสบการณ์ที่สร้างสรรคให้เด็กมีพฤติกรรมที่ดี 2) เด็กควรได้เรียนรู้และยอมรับความจริงของตนเองและสังคมแวดล้อมที่เกิดขึ้นซึ่งเด็กจะเรียนรู้อย่างมีเหตุผล

วิลลาซีนี ฤกษ์รุจิพิมล (2540: 6-7) เสนอว่ารูปแบบการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ในทศวรรษหน้าจะต่างกับปัจจุบันตรงที่เป็นการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ครู และครอบครัว ในการที่จะสร้างเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีทุกด้านโรงเรียนจะทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเด็ก ครอบครัว และโรงเรียนต้องมีความร่วมมือ และสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเด็กย่อมมีพัฒนาการที่ดี

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542: 29-33) กล่าวถึง การจัดการศึกษาปฐมวัยว่ามีนักจิตวิทยา นักการศึกษาหลายท่าน กล่าวถึงการจัดการศึกษาปฐมวัยว่ามีหลายรูปแบบซึ่งแต่ละแบบ มีจุดมุ่งหมายวิธีการ ที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

1. โรงเรียนอนุบาล (Kindergarten) เป็นชื่อที่ใช้สำหรับการจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 3-7 ปี คำว่า “โรงเรียนอนุบาล” นี้ เริ่มต้นโดย โฟรเบล นักการศึกษาชาวเยอรมัน ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มตั้งโรงเรียนอนุบาลขึ้นเป็นแห่งแรกในประเทศเยอรมนีการจัดการศึกษาอนุบาลจะเน้นการจัดสิ่งแวดล้อม วัสดุอุปกรณ์และหลักสูตรที่จะมุ่งพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตในด้านต่างๆ โดยเน้นกิจกรรมการเล่น การปรับตัว การแสดงออกทางร่างกาย และการฝึกการทำงาน และการอยู่ร่วมกัน

2. สถานบริบาลเด็ก (Nursery School) ไฮมีส (เยาวพา เดชะคุปต์. 2542: 29-33; อ้างอิงจาก Hymes. 1967: 65) กล่าวว่า “สถานบริบาลเด็ก” หรือ “เนอสเซอริ” เป็นโครงการที่จัดขึ้นสำหรับเด็กวัย 2-5 ปี โดยส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

3. โรงเรียนสำหรับเด็กก่อนวัยเข้าเรียน (Preschools) หรือบางที่เรียกว่า “สถานบริบาล” (Nursery School) เป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อเน้นพัฒนาการด้านอารมณ์ของเด็กและเสริมสร้างกิจกรรมเฉพาะด้านที่เรียกว่า “Enrichment Activities” ซึ่งเป็นโครงการครึ่งวันปัจจุบันโรงเรียนสำหรับเด็กก่อนวัยเข้าเรียนจะเน้นพัฒนาการด้านสติปัญญา สุนทรียภาพ พัฒนาการทางสังคม และการเตรียมความพร้อม เพื่อเรียนต่อในระดับประถม

4. ศูนย์เลี้ยงเด็กกลางวัน (Child Care Center) คือ ศูนย์ที่ให้บริการเลี้ยงดูเด็กอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 4 ปี สำหรับพ่อแม่ที่ทำงานในเวลากลางวัน ตั้งแต่เช้าถึงเย็น ศูนย์เลี้ยงเด็กกลางวันตั้งขึ้นเพื่อพัฒนาเด็กในชุมชนต่างๆ ศูนย์เลี้ยงเด็กกลางวันมีชื่อเรียกหลายชื่อ เช่น Day Care Center, Child Care Center, Day Nursery หรือ Children' Center ซึ่งไม่ว่าจะเรียกชื่อว่าอย่างไรก็ตาม ก็คือโครงการที่จัดตั้งขึ้นสำหรับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 6 ปี ที่พ่อแม่มีความจำเป็นต้องออกไปทำงานนอกร้าน โดยต่างจากสถานบริบาล หรือ เนอสเซอริ (Nursery School) ในแง่ที่ว่าดูแลเด็กในช่วงอายุที่สูงกว่า สถานบริบาลมุ่งพัฒนาเด็กทางด้านร่างกาย การเคลื่อนไหว อารมณ์ สติปัญญา สุนทรียภาพ พัฒนาการทางสังคม และการเตรียมความพร้อมเพื่อเรียนต่อในระดับประถมศึกษา

5. บ้านรับเลี้ยงเด็ก (Family Day Care Homes) คือ ศูนย์รับเลี้ยงเด็กที่จัดทำขึ้นที่บ้าน ซึ่งจะจัดขึ้นสำหรับรับเลี้ยงเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 3-4 ปี ในบ้านของตน โดยรับเด็กจำนวนน้อยคน ซึ่งต้องมีใบอนุญาตจัดตั้ง

6. โครงการเฮดสตาร์ท (Head Start) คือ โครงการสำหรับเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่ยากจน หรือมีรายได้น้อย ทั้งนี้เพื่อให้โอกาสพัฒนาเท่าเทียมกับเด็กอื่นๆ โดยจะรับเด็กที่มีอายุก่อนเข้าเรียนราวๆ 4 ปี เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับเด็ก

7. ศูนย์แม่และเด็ก (Parent-Child Centers) คือ โครงการที่จัดขึ้นเพื่อให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัยที่มาจากครอบครัวที่ยากจน ซึ่งจัดขึ้นเพื่อให้การศึกษาแก่แม่ และเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 3 ปี

8. โครงการโฮมสตาร์ท (Home Start) คือ โครงการที่จัดขึ้นสำหรับเด็กที่มาจากครอบครัวที่ยากจน เช่นกัน โดยเน้นการให้การศึกษาแก่พ่อแม่และเด็กที่บ้าน บางครั้งการให้การศึกษาแก่เยาวชน หรือวัยรุ่นที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา

9. โครงการให้การศึกษาแก่พ่อแม่ (Parent Education) คือ โครงการที่ให้การศึกษาแก่พ่อแม่เกี่ยวกับพัฒนาการและการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษาแก่บุตร ซึ่งอาจเป็นการจัดที่สถาบันการศึกษาหรือที่บ้านของเด็ก รวมทั้งโครงการจัดการศึกษาให้กับเด็กทารกวัยเตาะแตะ

ถัดมา เหมาะสุวรรณ; และคนอื่นๆ (2543: 6) แบ่งการบริการ การเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยไว้ 3 รูปแบบ ดังนี้คือ

1. การบริการเลี้ยงเด็กกลางวันในครอบครัว (Family Day Care) เป็นการบริการรับเลี้ยงเด็กในบ้าน ผู้รับเลี้ยงเด็กมักเป็นแม่บ้านที่มีเวลาว่างในช่วงกลางวัน การจัดบริการลักษณะนี้เป็นไปในลักษณะของการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชน ผู้ปกครองที่นำบุตรหลานมาฝากไว้ มักจะเป็นผู้ที่คุ้นเคยกัน

2. ศูนย์รับเลี้ยงเด็กกลางวัน (Day Care Center) เป็นศูนย์รับเลี้ยงเด็กตั้งแต่ 5 คน ขึ้นไป ส่วนใหญ่เด็กที่เข้ามาใช้บริการจะมีอายุตั้งแต่ 2-6 ปี การดำเนินงานของศูนย์รับเลี้ยงเด็กกลางวัน ดำเนินการโดยหน่วยงานภาครัฐในลักษณะของสถานรับเลี้ยงเด็กในสถานที่ทำงาน นอกจากนี้ยังมีศูนย์ที่ดำเนินการโดยเอกชน องค์กรเอกชน สมาคม มูลนิธิ องค์กรการกุศล และชุมชน ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมและส่งเสริมของกรมประชาสงเคราะห์ ศูนย์รับเลี้ยงเด็กกลางวันส่วนใหญ่จัดบริหารโดยภาคเอกชน

3. การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (Pre-school Program) เป็นการบริการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาความพร้อมของเด็กทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม จริยธรรม สติปัญญา และบุคลิกภาพเป็นการศึกษาในระบบโรงเรียน การจัดการศึกษาในระดับนี้มี 3 รูปแบบ คือ

ชั้นอนุบาล ใช้เวลาเรียน 2-3 ปี ชั้นเด็กเล็กหรือเตรียมประถมศึกษาใช้เวลาเรียน 1 ปี และจัดในศูนย์พัฒนาเด็ก

กุศล สุนทรธาดา; และจิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2544: 23) สรุปรูปแบบและระบบการจัดบริการสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีคุณภาพในประเทศไทย: กรณีพินิจศึกษาพบว่าสถานรับเลี้ยงเด็ก มีรูปแบบการจัดบริการ 2 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบบริการเลี้ยงเด็กกลางวัน ในครอบครัวเป็นบริการรับเลี้ยงเด็กในบ้าน และรับเลี้ยงเด็กกลางวันเป็นกลุ่ม มีการดำเนินการในลักษณะที่ไม่เป็นทางการทั้งด้านบุคลากร สถานที่ ผู้รับเลี้ยงมักเป็นแม่บ้านที่มีเวลาว่างในช่วงเวลากลางวัน ผู้ปกครองที่นำเด็กมาฝากเลี้ยงมักเป็นผู้ที่รู้จักคุ้นเคยกัน พักอาศัยในละแวกใกล้เคียงกัน

2. ศูนย์รับเลี้ยงเด็กกลางวัน เป็นสถานรับเลี้ยงเด็กตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป ซึ่งรับดูแลเด็กตั้งแต่วัยทารกจนถึงวัยเรียน เพื่อให้บริการดูแลเด็ก สำหรับผู้ปกครองที่ต้องการออกไปทำงานนอกบ้านซึ่งทั้งที่ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐบาลและของเอกชน เช่น ศูนย์สงเคราะห์เด็ก ศูนย์รับเลี้ยงเด็กปฐมวัยที่อยู่ในหน่วยงาน สถานพัฒนาเด็กเอกชน เป็นต้น

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547: 2-5) กล่าวว่า ปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่มีพัฒนาการของร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมีวิธีการที่แตกต่างกันไปอาจจำแนก 2 แบบ คือ บริบาลศึกษา และอนุบาลศึกษา ซึ่งบริบาลศึกษาเป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุ 2-4 ปี มีจุดประสงค์เพื่อปูพื้นฐาน ทักษะการช่วยเหลือตนเอง และการเข้าสังคม ซึ่งมีประโยชน์มากสำหรับเด็ก เพราะเด็กจะได้เพื่อน ได้ประสบการณ์ ได้รับการส่งเสริมทางด้านภาษา ลักษณะของการจัดอาจเป็นรูปแบบโรงเรียน เรียกว่า โรงเรียนเด็กเล็ก (Nursery School) หรือ ศูนย์เด็กเล็กกลางวัน (Daycare Center) หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และอนุบาลศึกษา เป็นการจัดการศึกษาสำหรับอายุ 3-6 ปี ที่มุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวมมีการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบในโรงเรียนอนุบาล (Kindergarten) นอกจากนี้ยังสรุปรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยขึ้นอยู่กับความเชื่อ ปรัชญา และบริบทของสังคมของที่นั้นๆ ซึ่งในปัจจุบันจำแนกได้เป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 การจัดการศึกษาปฐมวัยแบบเน้นพัฒนาการหรือแบบเตรียมความพร้อมเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ให้ความสำคัญเด็ก และพัฒนาการของเด็กอย่างครอบคลุมทุกด้านทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา

รูปแบบที่ 2 การจัดการศึกษาปฐมวัย แบบเน้นหน้าที่ หรือแบบเน้นวิชาการเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งให้เด็กอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น ซึ่งเป็นที่นิยมในสังคมที่ต้องการให้เด็กมีความสามารถโดยเร็ว โดยไม่สนใจต่อพัฒนาการและความเครียดในตัวเด็ก เป็นการเร่งและฝืนพัฒนาการ

ของเด็ก เด็กๆ อาจฝึกและเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ตามแบบและวิธีการของตนเองโดยวิธีสอนภาษาแบบเน้นพื้นฐานประสบการณ์

รูปแบบที่ 3 การจัดการศึกษาปฐมวัยแบบเน้นสถานการณ์หรือแบบตามอัธยาศัยเป็นการสอนอิสระ โดยผู้ปกครอง หรือครอบครัว เป็นผู้จัดการเรียนการสอน เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า โรงเรียนบ้าน (Home school) ซึ่งวิธีการจัดการศึกษานี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของครอบครัว ที่จะทำให้เด็กได้เรียนรู้เต็มศักยภาพ

สุพรรณี วรรณเพชร (2551: 22) เสนอว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยไม่ว่าจะจัดในรูปแบบใด ทุกรูปแบบมุ่งเน้นการดูแลเรื่องสุขภาพอนามัย การให้ความรู้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งการจัดสามารถจัดดูแลที่บ้านและจัดในสถานศึกษา ซึ่งเรียกแตกต่างกันออกไป เช่น สถานรับเลี้ยงเด็ก (Nursery) โรงเรียนเตรียมอนุบาล (Nursery School) โรงเรียนอนุบาล (Kindergarten) ทำให้ผู้ปกครองมีโอกาสในการเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับเด็กและครอบครัวมากที่สุด

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยจัดได้หลายรูปแบบแต่ไม่ว่าจะจัดอยู่ในรูปแบบใด ต่างก็มุ่งเน้นให้เด็กมีพัฒนาการหรือเตรียมความพร้อมที่สำคัญให้กับเด็ก และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอย่างครอบคลุมทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1 ความหมายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มีผู้ให้ความสนใจและให้ความหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเอาไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2535: 334) ให้ความหมายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กว่า คือสถานที่ หรือโรงเรียนที่รับเลี้ยงเด็กอายุก่อนวัยเรียน คืออายุต่ำกว่า 6 ปี มาไว้ในความดูแล ศูนย์เด็กปฐมวัย ดังกล่าว ตั้งขึ้นในลักษณะที่ต่างกัน ตามจุดมุ่งหมายของแต่ละหน่วยงาน เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์โภชนาการเด็ก สถานรับเลี้ยงเด็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนที่เปิดชั้นเด็กเล็ก

เยาวพา เตชะคุปต์ (2541: 232) กล่าวว่า ศูนย์เด็กปฐมวัย หมายถึง ศูนย์เด็กที่จัดโดยหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีวิธีการดำเนิน กฏ ระเบียบต่างๆในการจัดแตกต่างกัน ได้แก่ เนอสเซอร์ โรงเรียนอนุบาล ชั้นเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็ก ศูนย์เลี้ยงเด็กกลางวัน ศูนย์โภชนาการเด็ก ฯลฯ

รัศมี ตันเจริญ (2542: 1-8) ให้ความหมายสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยว่า หมายถึง สถานที่อบรมเลี้ยงดูตั้งแต่แรกเกิด ถึงหกปี มีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กเจริญเติบโต และส่งเสริมด้านพัฒนาการเด็กซึ่งลักษณะการจัดขึ้นอยู่กับหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดของกรมศาสนา ศูนย์สงเคราะห์เด็กก่อนวัยเรียนของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมพัฒนาชุมชน ฯลฯ

กฤษฎา ตันติผลาชีวะ (2543: 14-23) ให้ความหมาย โรงเรียนเด็กเล็กว่าเป็นสถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เน้นภารกิจด้านการดูแลมากกว่าการศึกษา มุ่งพัฒนาเพื่อการช่วยเหลือ และให้การศึกษแก่ผู้ปกครองเพื่อการดูแลเด็กให้มีพัฒนาการเต็มศักยภาพ

อนุรักษ์ มาสเนตร (2552: 12) กล่าวว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา เนอสเซอริ ศูนย์เด็กกลางวัน สถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน ฯลฯ ที่มีหน้าที่ในการดูแลเด็ก เพื่อช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา เต็มตามศักยภาพของเด็ก

จากความหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหมายถึง สถานที่ หรือโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นเพื่ออบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย และอาจจัดในลักษณะที่ต่างกันตามจุดมุ่งหมายของแต่ละหน่วยงานและความต้องการในชุมชนนั้นๆ เพื่อพัฒนาเด็กให้เต็มศักยภาพ ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

2.2 เป้าหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กวิศรา สุวรรณบุตร (2551: 27) กล่าวถึง เป้าหมายการจัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีดังนี้คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งและบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพตามความต้องการและด้วยความร่วมมือของชุมชนส่วนวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรเป็นดังนี้

2.2.1 เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กได้รับการดูแลที่ถูกสุขลักษณะ และได้รับการฝึกฝนพัฒนาตามวัยและเต็มศักยภาพ

2.2.2 เพื่อพัฒนาความพร้อมของเด็กทุกๆ ด้านแบบองค์รวม ตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการ และหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

2.2.3 เพื่อกระตุ้นให้ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนาความพร้อมของเด็กก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ตลอดจนส่งเสริมให้ครอบครัวเป็นฐานในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กอย่างถูกวิธี

2.2.4 เพื่อส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชนให้สามารถออกไปประกอบอาชีพได้โดยสะดวก และเป็นการกระจายโอกาสการพัฒนาความพร้อมให้เด็กทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง

2.2.5 เพื่อแบ่งเบาภาระการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยสามารถออกไปประกอบอาชีพได้โดยสะดวกและเป็นการกระจายโอกาสการพัฒนาความพร้อมให้เด็กทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง

2.2.6 เพื่อให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณภาพ

สรุปได้ว่า เป้าหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือเตรียมความพร้อมให้กับเด็กปฐมวัย อายุ 3-5 ปี เพื่อพัฒนาเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างเหมาะสมตามวัย และเต็มศักยภาพ โดยได้รับความร่วมมือของชุมชน ตลอดจนเพื่อแบ่งเบาภาระของ ผู้ปกครองนั่นเอง

2.3 มาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (<http://www.thailocaldmun.go.th>) ได้ทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถดำเนินงานเพื่อพัฒนาเด็กได้อย่างมีคุณภาพ และเหมาะสม ซึ่งเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป โดยจำแนกมาตรฐานการดำเนินงาน ออกเป็น 4 ด้านดังต่อไปนี้

2.3.1 ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ

กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ เช่น คุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของบุคลากรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ตลอดจนผู้ทำความสะอาดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น

2.3.2 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

กำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ดังนี้

2.3.2.1 ด้านอาคารสถานที่ การกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับพื้นที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ตั้ง จำนวนชั้นของอาคาร ทางเข้า-ออก และประตูหน้าต่าง ตลอดจนพื้นที่ใช้สอยอื่นๆ เป็นต้น

2.3.2.2 สิ่งแวดล้อม การกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกตัวอาคาร เช่น แสงสว่าง เสียง การถ่ายเทอากาศ สภาพพื้นที่ภายในอาคาร รั้ว สภาพแวดล้อม และมลภาวะ เป็นต้น

2.3.2.3 ด้านความปลอดภัย การกำหนดมาตรฐานที่เกี่ยวกับความปลอดภัย เช่น การกำหนดมาตรการป้องกันความปลอดภัยและมาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน เป็นต้น

2.3.3 ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

กำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ได้แก่ คุณลักษณะของเด็กที่พึงประสงค์ 12 ประการ คุณลักษณะ

ตามวัย (ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา) การจัดประสบการณ์ ตลอดจนการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็ก เป็นต้น

2.3.4 ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน

กำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน เช่น การประชุมชี้แจงให้ราษฎรในชุมชนทราบถึงประโยชน์และความจำเป็นของการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ การจัดให้มีกองทุนส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงาน ตลอดจนการติดตามและประเมินผล รวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมจากชุมชนหรือประชาคมในท้องถิ่น เป็นต้น

สรุปได้ว่า มาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน จึงจะทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินงานได้อย่างมีคุณภาพ

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.1 ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

มีผู้ให้ความหมายหรือนิยามการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้มากมาย ซึ่งส่วนใหญ่แล้วคำนิยามเหล่านั้น ต่างมีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน จะมีต่างกันบ้างคือสำนวน และรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังนี้

มอนตาฏู (อรพวรรณ รัตนวงศ์. 2551: 17; อ้างอิงจาก Mongtagu. 1984: 574) นิยามความหมายการปกครองส่วนท้องถิ่น ว่าหมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระเพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระ พร้อมความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้ โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้บังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ ไม่ได้กลางเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด

วิท (อรพวรรณ รัตนวงศ์. 2551: 17; อ้างอิงจาก Wit. 1967: 101-103) นิยามว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันหมดหรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนเพื่อประชาชน ดังนั้นการบริหารการปกครอง ท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาล

กลาง โดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลาง มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงาน ภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน

อรพรรณ รัตนวงศ์ (2551: 17; อ้างอิงจาก อุทัย หิรัญโต. 2523: 2) นิยาม การปกครองท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง จัดการปกครอง และดำเนินการบางอย่างโดยดำเนินการกันเอง เพื่อบำบัดความต้องการของตนเองการบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การมีเจ้าหน้าที่ซึ่ง ประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสมจะปราศจากการควบคุมของรัฐบาลได้ไม่เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น การปกครองท้องถิ่น (Local Government) ถือเป็นรากฐานของการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย เพราะการปกครองท้องถิ่นเปรียบเสมือนโรงเรียนฝึกสอน การเมืองการปกครองให้กับประชาชนให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครอง ตลอดจนการบริหารจัดการในท้องถิ่น อันส่งผลให้ประชาชนมีความรู้สึกผูกพันและห่วงแหนในผลประโยชน์ของท้องถิ่น อีกทั้งเป็นการสร้างความศรัทธาเลื่อมใส ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยซึ่งสะท้อนหลักการกระจายอำนาจออกมาให้เห็นได้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น หลักการสำคัญที่เป็นหัวใจของการปกครองท้องถิ่นคือให้อำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามสมควรซึ่งอำนาจอิสระนั้นต้องไม่กระทบกระเทือน ต่ออำนาจอธิปไตยของรัฐ องค์การปกครองท้องถิ่นมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Right) และมีองค์กรที่จำเป็น (Necessary Organization) เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การปกครองท้องถิ่น

โกวิท พวงงาม (2543: 20-23) กล่าวถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยว่ามี 2 ระบบ คือ ระบบทั่วไปที่ใช้แก่ท้องถิ่นทั่วทั้งประเทศ และระบบพิเศษที่ใช้เฉพาะท้องถิ่นบางแห่ง ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 70 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 โดยกำหนด ให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นดังนี้คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ตามที่กฎหมายกำหนดต่อมา เมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 284 ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครองการบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ แต่การปกครองท้องถิ่นรูปแบบสุขาภิบาลมี โครงสร้างไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน และไม่เหมาะสมที่จะรองรับการกระจายอำนาจที่เพิ่มขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพดังนั้นจึงมีการประกาศ ใช้พระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ.2542 ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2542 มีผลให้สุขาภิบาลตามกฎหมายว่าด้วยสุขาภิบาลทั้งหมดมีฐานะเป็นเทศบาลตำบลและเป็นผลให้ยกเลิกพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ.2495 พร้อมฉบับแก้ไขเพิ่มเติมทั้งหมด

สรุปว่า การปกครองท้องถิ่น ถือเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ แต่รัฐบาลจะต้องควบคุมด้วยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสมซึ่งจะปราศจากการควบคุมของรัฐหาไม่ได้ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้นเพียงแต่การปกครองท้องถิ่นเปรียบเสมือนโรงเรียนฝึกสอนการเมืองการปกครองให้กับประชาชน ให้มีความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองตลอดจนการบริหารจัดการในท้องถิ่นอันส่งผลให้ประชาชนมีความรู้สึกผูกพัน และหวงแหนในผลประโยชน์ของท้องถิ่นนั่นเอง

3.2 การจัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมการปกครอง. 2544: 2-25) กำหนดการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2545-2559 ไว้ดังนี้

3.2.1 วิสัยทัศน์

จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและศักยภาพคนในท้องถิ่นให้มีคุณลักษณะที่สามารถบูรณาการวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของสังคมและประเทศชาติตามหลักแห่งการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

ภารกิจการจัดการศึกษาท้องถิ่น

3.2.1.1 การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาความพร้อมแก่เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาเต็มตามศักยภาพและมีความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2.1.2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาและวางรากฐานชีวิตการเตรียมความพร้อมของเด็กทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ และสังคมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน รวมทั้งให้สามารถค้นพบความต้องการ ความสนใจ ความถนัดของตนเองด้านวิชาการ วิชาชีพ ความสามารถในการประกอบกรงานอาชีพ และทักษะทางสังคม โดยให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม และมีความสำนึกในความเป็นไทย

3.2.1.3 การจัดการบริการให้ความรู้ด้านอาชีพ เป็นการจัดบริการและหรือส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพแก่ประชาชน รวมทั้งการรวมกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน

3.2.1.4 การจัดการส่งเสริมกีฬานันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน เป็นการ จัดและส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานด้านนันทนาการกิจกรรมเด็กและเยาวชนแก่เด็ก และเยาวชน ประชาชนทั่วไปอย่างหลากหลาย

3.2.1.5 การดำเนินงานด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิ ปัญญาท้องถิ่นเป็นการดำเนินงานด้านกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุน อนุรักษ์ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะกิจกรรมที่เน้นเอกลักษณ์ความเป็นไทยของท้องถิ่น

3.2.2 วัตถุประสงค์การจัดการศึกษาท้องถิ่น

3.2.2.1 เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อม ทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา ให้มีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2.2.2 เพื่อให้เด็กที่มีอายุในเกณฑ์การศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนในเขตความ รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการบริการศึกษาขั้นพื้นฐานครบตามหลักสูตรอย่าง เสมอภาค และเท่าเทียมกัน

3.2.2.3 เพื่อพัฒนาการดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์เป็นไปตามมาตรฐานที่รัฐกำหนด และตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยมุ่งพัฒนาให้เกิดความสมดุลทั้งทางด้าน ปัญญา จิตใจ ร่างกาย สังคม ระดับความคิด ค่านิยม และพฤติกรรม ซึ่งเน้นวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่มีความหลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.2.2.4 เพื่อให้การจัดการศึกษาของท้องถิ่นดำเนินการตามความต้องการและ คำningถึงการมีส่วนร่วม การสนับสนุนของบุคคล ครอบครัว ชุมชน เอกชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และประชาชนในท้องถิ่น ในการจัดการศึกษา ทุกระดับตามศักยภาพและความสามารถของท้องถิ่น

3.2.2.5 เพื่อส่งเสริมให้เด็กเยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นได้ออกกำลังกาย และฝึกฝนกีฬาร่วมกิจกรรมนันทนาการ และกิจกรรมพัฒนาเยาวชน เพื่อพัฒนาให้เป็นคนที่มีคุณภาพ ทั้งด้าน สติปัญญา จิตใจ และสังคม โดยมีความตระหนักในคุณค่าของการกีฬา นันทนาการ และ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็ก เยาวชน ไปในแนวทางที่ถูกต้องใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

3.2.2.6 เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนในการสร้างและพัฒนาอาชีพ เพื่อคุณภาพชีวิตโดยเฉพาะในกลุ่มผู้ขาดโอกาสผู้พิการทุพพลภาพซึ่งเป็นการส่งเสริม สนับสนุน การประกอบอาชีพให้มีงานทำไม่เป็นภาระแก่สังคม

3.2.2.7 เพื่อบำรุงศาสนาและอนุรักษ์ บำรุงรักษาศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทย

3.2.3 การดำเนินงานจัดการศึกษาท้องถิ่น

เนื่องจากนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พ.ศ.2545-2559) เป็นการจัดทำภายใต้กรอบแห่งบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมทั้ง พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และ พ.ร.บ. เฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท เพื่อให้ครอบคลุมภารกิจทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาภายใต้ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงสามารถนํานโยบายที่เหมาะสมกับศักยภาพความต้องการและความพร้อมไปปฏิบัติได้ โดยกระทรวงมหาดไทยได้เสนอแนะยุทธศาสตร์การนำแผนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้

3.2.4 แนวทางการดำเนินการจัดการศึกษา

เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความแตกต่างกันทั้งในด้านความพร้อมและศักยภาพเมื่อพิจารณาแนวทางการดำเนินงานรับผิดชอบการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญฯ พ.ร.บ.การศึกษาฯ และ พ.ร.บ.กำหนดแผนฯ ท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ 2 แนวทาง คือ

3.2.4.1 การดำเนินการจัดการศึกษาเองโดยดำเนินการได้ 2 กรณี คือ

- 1) ดำเนินการจัดตั้งสถานศึกษาเองภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2) ดำเนินการรับถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาที่รัฐบาลจะถ่าย โอน

ภารกิจ

การศึกษาของรัฐให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารจัดการการศึกษาสำหรับการดำเนินการทั้ง 2 กรณี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องผ่านการประเมินความพร้อมที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดและกรณี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ต้องดำเนินการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

3.2.4.2 การดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วม เป็นการดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐโดยเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ อุปกรณ์ทางการศึกษา ทรัพย์สินอื่นๆ รวมทั้งการเสนอแนะ และร่วมพัฒนาการศึกษา

3.2.5 การพิจารณาความพร้อมในการจัดการศึกษา

พิจารณาจากลักษณะและการแบ่งกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

3.2.5.1 ลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาอยู่แล้ว ดำเนินการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 โดยเฉพาะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชนในความรับผิดชอบของท้องถิ่นอย่างทั่วถึงตามความต้องการของประชาชน

2) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่ได้จัดการศึกษาดำเนินการจัดบริการทางการศึกษาแก่ประชาชนในความรับผิดชอบของท้องถิ่นให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พระราชบัญญัติกำหนด และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความเหมาะสม ความพร้อม และความต้องการของท้องถิ่น ทั้งนี้ภายใต้การประเมินความพร้อมตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดเป็นกฎกระทรวง

3.2.5.2 การแบ่งกลุ่มของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำหนดกรอบภารกิจจัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม

1) กลุ่มความพร้อมสูง ควรดำเนินการกิจ

(1) การศึกษาก่อนพื้นฐาน

(2) การศึกษาขั้นพื้นฐาน

(3) การส่งเสริมอาชีพ / การศึกษานอกระบบ

(4) กิจกรรมเด็ก เยาวชน การกีฬา นันทนาการ

(5) บำรุงรักษาศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2) กลุ่มความพร้อมปานกลาง ควรดำเนินการกิจ

(1) การศึกษาขั้นพื้นฐาน (การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา)

(2) การส่งเสริมอาชีพ / การศึกษานอกระบบ

(3) กิจกรรมเด็ก เยาวชน การกีฬา นันทนาการ

(4) บำรุงรักษาศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

3) กลุ่มความพร้อมต่ำ ควรดำเนินการกิจ

(1) การส่งเสริมอาชีพ / การศึกษานอกระบบ

(2) กิจกรรมเด็ก เยาวชน การกีฬา นันทนาการ

(3) บำรุงรักษาศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

(4) ร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐ

3.2.6 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะจัดการศึกษาโดยพิจารณา จาก

3.2.6.1 ความต้องการและข้อคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่น

3.2.6.2 ความคิดเห็นของสภาท้องถิ่น

3.2.6.3 ข้อมูล ข้อเท็จจริง (จำนวนโรงเรียน จำนวนเด็ก สภาพที่ตั้ง ฯลฯ)

3.2.6.4 ข้อคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาที่จะโอน

3.2.6.5 ศักยภาพของท้องถิ่น (คน เงิน พัสดุ การจัดการ)

1) คน ได้แก่ ศักยภาพในการบริหารการศึกษาของนักบริหารการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอัตรากำลังบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) เงิน ได้แก่ รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้น และได้รับอุดหนุนจากรัฐเพิ่มขึ้น ตลอดจนได้รับสนับสนุนองค์กรต่าง ๆ

3) พัสดุ ได้แก่ ความต้องการทางด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ ที่มีที่จะรับโอน ที่จะให้มี ให้เป็น ให้เกิด ที่จะขอสนับสนุน

4) การจัดการ ได้แก่ ศักยภาพของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ ความสนใจ ความสามารถ วิสัยทัศน์ ต่อการจัดการศึกษาและการจัดการโครงสร้างการบริหารการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.2.7 การใช้แผนเป็นเครื่องมือในการพัฒนา

เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาระดับความพร้อม และศักยภาพแล้วจะนำแผนนโยบายตามกรอบภารกิจ ซึ่งสอดคล้องกับระดับความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และหรือแผนการปฏิบัติการการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยยึดหลักการดำเนินการ ดังนี้

3.2.7.1 กำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนครอบคลุมภารกิจตามกฎหมาย ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและพื้นที่อย่างทั่วถึง

3.2.7.2 ประชาชนมีส่วนร่วมกำหนดความต้องการร่วมวางแผนร่วมดำเนินการตามแผน และร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผน

3.2.7.3 ใช้แผนเป็นแนวทางในการบริหารกิจการ และสนองตอบปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม

3.2.7.4 การกำหนดกิจกรรมโครงการในแผนต้องมุ่งหลักความเป็นไปได้และประโยชน์สูงสุดที่ประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับ

3.2.8 การประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง ใช้สื่อ และวิธีการทุกรูปแบบที่จะชี้แจงให้ประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรเอกชน ให้รู้จักและเข้าใจเกี่ยวกับแนวทาง และแผนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม เพื่อนำไปสู่ความร่วมมือจากทุกฝ่าย

3.2.9 การระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากทุกฝ่าย

สร้างความตระหนักในความเป็นส่วนหนึ่งของสังคมให้แก่กลไกทางสังคมทุกส่วน ทั้งกลุ่มประชาชน ภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นทุกระดับ ทั้งการสนับสนุนกำลังกาย กำลังใจ กำลังทรัพย์ ตลอดจนความคิดเห็นหรือการติดตามตรวจสอบ เพื่อให้กิจกรรมต่าง ๆ บังเกิดผลเป็นรูปธรรม

3.2.10 การเตรียมความพร้อมในการรับผิดชอบจัดการศึกษา

โดยการปรับโครงสร้างการบริหาร กิจกรรม การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีปัญหาท้องถิ่น ตลอดจนสร้างองค์ความรู้ กรอบความคิด และพัฒนาเทคนิคการบริหารจัดการ การศึกษาให้บุคลากรของท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาได้ตามเกณฑ์มาตรฐานตลอดจนจัดระบบนิเทศ ประเมินผลการดำเนินงานอย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิผล

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและศักยภาพคนในท้องถิ่นให้มีคุณลักษณะที่สามารถบูรณาการวิถีชีวิตให้สอดคล้อง กับสภาพและความต้องการของสังคมและประเทศชาติตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ ของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ

3.3 รูปแบบการส่งเสริมการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หุฎทัย อรุณศิริ (2551: 45) กล่าวถึง รูปแบบการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอาไว้ว่า

1. ด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1 บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2 ส่งเสริมการพัฒนาเด็กเล็กให้มีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม

สติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัยและเต็มศักยภาพ

1.3 กำกับคุณภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐาน

1.4 ดำเนินหรือส่งเสริมสนับสนุนบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กร วิชาชีพและสถาบันอื่นทางสังคม ให้มีความรู้ ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่บุตร บุคคลที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบให้ได้รับการพัฒนาทุกด้าน

2. ด้านการศึกษาในระดับปฐมวัย

2.1 บริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

2.2 จัดการศึกษาในระดับปฐมวัยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 ส่งเสริมพัฒนาเด็กให้มีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา คุณธรรม และจริยธรรมที่พึงประสงค์ อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างปกติสุขพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4 กำกับคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยให้เป็นไปตามมาตรฐาน

2.5 ดำเนินการหรือส่งเสริมสนับสนุนบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรวิชาชีพและสถาบันอื่นทางสังคม ให้มีความรู้ ความสามารถ ในการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่บุตร บุคคลที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบให้ได้รับการพัฒนาทุกด้าน

สรุปได้ว่ารูปแบบการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านการศึกษาในระดับปฐมวัย

3.4 สภาพปัญหา และแนวทางแก้ไขในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมการปกครอง. 2544: 2-25) กล่าวถึง สภาพปัญหาการจัดการศึกษาท้องถิ่นภายใต้การถ่ายโอนภารกิจตามที่รัฐกำหนด ถึงแม้ว่าท้องถิ่นมีภารกิจหน้าที่ต้องดำเนินงานจัดการศึกษาให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดแต่การที่หน่วยงานที่รับผิดชอบ การจัดการศึกษาอยู่เดิมไม่ได้กำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อม และสร้างความรู้ ความเข้าใจในรูปแบบแนวทางที่ถูกต้องชัดเจนในการบริหารจัดการศึกษาแก่ท้องถิ่น จึงเป็นปัญหาต่อการที่ท้องถิ่นจะรับผิดชอบจัดการศึกษาให้เป็นไปตาม ที่กฎหมายกำหนด ได้โดยสมบูรณ์ และมีคุณภาพมาตรฐานตามที่สังคมและประเทศชาติพึงประสงค์ โดยสามารถสรุปประเด็น ปัญหาแต่ละระดับการศึกษาได้ คือ

1. การจัดการศึกษาปฐมวัย

1.1 กระทรวงศึกษาธิการ งดรับเด็กในระดับการศึกษาปฐมวัย และกำหนดให้ถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กไปให้ท้องถิ่นรับผิดชอบ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2543 โดยขาดการวางแผนการถ่ายโอนภารกิจ แก่ท้องถิ่นที่ชัดเจนกระทรวงศึกษาธิการไม่ได้วางแผนร่วมกับกระทรวงมหาดไทยให้ชัดเจนว่าจะถ่ายโอนอะไรบ้างรวมทั้งไม่สร้าง ความรู้ ความเข้าใจแก่ท้องถิ่นให้เข้าใจภารกิจว่าจะบริหารจัดการศึกษาอย่างไร

1.2 การถ่ายโอนกระทรวงศึกษาธิการถ่ายโอนภารกิจแต่ไม่ถ่ายโอนวัสดุอุปกรณ์ บุคลากร และงบประมาณทั้งระบบ โดยอ้างว่าศูนย์พัฒนาเด็กเดิมใช้ทรัพยากรของโรงเรียนประถมศึกษาเดิม

1.3 หลักสูตรและการสอน ไม่เป็นระบบที่สอดคล้องกับหลักพัฒนาการตามความเหมาะสมของวัย

1.4 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ขาดความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักจิตวิทยาพัฒนา สำหรับเด็ก ระดับการศึกษาปฐมวัย

แนวทางแก้ไข

1. กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทย ควรกำหนดรายละเอียดการถ่ายโอน และสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ท้องถิ่นเกี่ยวกับรายละเอียดการถ่ายโอน และรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กที่ถูกต้อง
2. จัดทำคู่มือครูเกี่ยวกับแนวทางเตรียมประสบการณ์แก่เด็กให้สอดคล้องกับหลักพัฒนาเด็ก

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาสำหรับท้องถิ่นถึงแม้จะได้รับการถ่ายโอนมาแล้ว ตามที่รัฐกำหนด โดยกระทรวงศึกษาธิการได้จัดรับเด็กในระดับการศึกษาปฐมวัย และกำหนดให้ถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กไปให้ท้องถิ่นรับผิดชอบ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2543 จึงทำให้มีปัญหาก่เกิดขึ้นคือ กระทรวงศึกษาธิการไม่ได้วางแผนร่วมกับกระทรวงมหาดไทยให้ชัดเจนว่า จะถ่ายโอนอะไรบ้างรวมทั้งไม่สร้าง ความรู้ ความเข้าใจแก่ท้องถิ่นให้เข้าใจภารกิจของการบริหารจัดการศึกษาอย่างไร จึงทำให้มี ปัญหาในการจัดการศึกษาท้องถิ่น แนวทางแก้ไข คือ กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทย ควรกำหนดรายละเอียดการถ่ายโอน และสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ท้องถิ่นเกี่ยวกับรายละเอียดการถ่ายโอน และรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กที่ถูกต้อง รวมทั้งจัดทำคู่มือครูเกี่ยวกับแนวทางการเตรียมประสบการณ์

3.5 ภารกิจของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในด้านการจัดการศึกษา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ส่งเสริมสนับสนุนภารกิจในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี พ.ศ.2548-2551 ไว้ดังนี้

3.5.1 เป้าประสงค์ (Goals) ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นมีดังต่อไปนี้

3.5.1.1 เด็กและเยาวชน ตลอดจนประชาชนในท้องถิ่น มีโอกาสเพิ่มขึ้นในการได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3.5.1.2 พัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

3.5.1.3 พัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้จัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติตลอดจนนโยบายของรัฐบาล

3.5.1.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมสนับสนุนความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามและสามารถควบคุมสถานการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

3.5.2 ตัวชี้วัด (KPIs) ด้านการศึกษาและการเสริมสร้างความมั่นคงของรัฐ

3.5.2.1 ร้อยละของเทศบาลที่มีความสามารถในการจัดการจัดการศึกษาได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน

3.5.2.2 ร้อยละของสถานศึกษาในสังกัดที่มีความสามารถในการจัดการศึกษาได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน

3.5.2.3 จำนวนบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถในการอบรมดูแลเด็กในศูนย์

3.5.2.4 ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

3.5.2.5 ร้อยละของเทศบาลที่ไม่มีโรงเรียนในสังกัด มีความพร้อมในการจัดการศึกษาในระบบ โรงเรียน (เพิ่มเติม)

3.5.2.6 ร้อยละของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีความสามารถในการจัดการศึกษาได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน

3.5.3 กลยุทธ์ (Strategies) และมาตรการ โครงการ/กิจกรรม ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.5.3.1 เเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา บุคลากร และกระบวนการเรียนการสอนทุกรูปแบบทั้งในและนอกระบบที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตในแต่ละท้องถิ่น

1) พัฒนาศักยภาพทางการศึกษาและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อยกระดับการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

2) สร้างสภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ การศึกษาวิจัยและนวัตกรรมใหม่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้งใน และนอกระบบ โดยส่งเสริมนิสัยรักการอ่านตั้งแต่เด็กจนตลอดชีวิต และสร้างแหล่งบริการองค์ความรู้อย่างสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นทั่วประเทศ รวมทั้งกิจกรรมทางด้านสังคม ศาสนา วัฒนธรรม และการกีฬา

3) พัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษา

4) จัดทำเอกสารทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการจัดการศึกษา

5) ส่งเสริมการกีฬาและนันทนาการแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.5.3.2 จัดกิจกรรม (คาราวาน) เสริมสร้างเด็ก เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยการพัฒนาให้มีความรู้คุณธรรมและจริยธรรมตั้งแต่เด็กแรกเกิด และให้ความสำคัญแก่การสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ครอบครัวยุบอุ่น ปลูกฝังความรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

- 1) พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- 2) พัฒนาการศึกษาคูณภาพชีวิต และสังคมในจังหวัดชายแดน ภาคใต้ ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของประชาชน
- 3) กำหนดมาตรการด้านบริหารจัดการศึกษาเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- 4) กำหนดมาตรการสร้างสภาวะแวดล้อมและสายสัมพันธ์ที่เกื้อกูลต่อการแก้ไขและการพัฒนา

สรุปได้ว่า ภารกิจในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือให้เด็กและเยาวชนตลอดจนประชาชนในท้องถิ่น ได้มีโอกาสเพิ่มขึ้นในการได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เร่งรัดปฏิรูปการศึกษา พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาองค์กร พัฒนาแหล่งเรียนรู้ พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและการศึกษานอกระบบโรงเรียน ให้สามารถจัดการศึกษาให้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และนโยบายของรัฐ อีกทั้งมีส่วนร่วมสนับสนุนความมั่นคงปลอดภัย จากภัยคุกคาม และควบคุมสถานการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

3.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

งานวิจัยในต่างประเทศ

พอลรอสซี (กวิสรา สุวรรณบุตร. 2551: 53; อ้างอิงจาก Pallozi. 1981: 1481) ที่ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบของชุมชนต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับ การตัดสินใจของโรงเรียนท้องถิ่นในมลรัฐนิวเจอร์ซีย์ ประเทศสหรัฐอเมริกา จากคณะกรรมการศึกษา ได้ข้อสรุปว่า การจัดการศึกษาในท้องถิ่นควรร่วมมือกันทั้งสองฝ่ายคือ โรงเรียนและชุมชนรูปแบบการจัดการศึกษาควรจัดเช่นเดียวกับการจัดการศึกษาในชุมชนเมือง โรงเรียนไม่ควรติดกับนโยบายต้นสังกัดอย่างเดียว ควรจัดการศึกษาให้สนองความต้องการของชุมชนด้วย โดยให้ชุมชนเสนอนโยบายตามที่คนต้องการและตรงความสามารถของชุมชน สิ่งสำคัญการจัดกิจกรรมโรงเรียนต้องอยู่ในศักยภาพที่โรงเรียนสามารถทำได้เป็นการปฏิบัติจริงตลอดไป

ดอร์สัน ฮิลารี มาร์กาเร็ต (กวิสรา สุวรรณบุตร. 2551: 52; อ้างอิงจาก Dawson. 2004. บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการส่งเสริมความเที่ยงธรรมในการศึกษาระดับประถมศึกษา ต่อการวางแผนนโยบายลงสู่การปฏิบัติกับผู้มีอำนาจในการจัดการศึกษาในท้องถิ่น ประเทศอังกฤษได้ข้อสรุปว่าความเที่ยงธรรมในการบริการ ด้านการศึกษาระดับประถมศึกษา ความยุติธรรมทางสังคมทำให้เกิดผลสำเร็จช่วยพัฒนาปรับปรุงโรงเรียนได้ การส่งเสริมความยุติธรรมของผู้บริหาร และผู้ว่าราชการจังหวัดจะแสดงออกเป็นบทบาทของความเป็นผู้นำ ความยุติธรรมเป็นยุทธศาสตร์ช่วยให้การมอบหมายงานของเจ้าหน้าที่ การกำหนดการแก้ปัญหา และการจัดทำนโยบายสู่การปฏิบัติได้ดีขึ้น

ฟิลลิปส์; และคนอื่นๆ (พรทิพย์ สวีล. 2537: 24; อ้างอิงจาก Phillips; & others. 1980) ที่ศึกษาคุณภาพของศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนในเบอร์มิวด้า (Bermuda) ศึกษาสภาพแวดล้อม 6 ประเภท ได้แก่ การดูแลประจำวัน การจัดตกแต่งพื้นที่ และการจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับเด็ก ประสพการณ์การใช้เหตุผลทางภาษา กิจกรรมการใช้กล้ามเนื้อเล็กและกล้ามเนื้อใหญ่ กิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาการทางด้านสังคม พบว่า คุณภาพของสภาพแวดล้อมของศูนย์ทั้งหมด มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของเด็ก โดยเฉพาะพัฒนาการทางด้านสังคม และภาษาเด็ก

งานวิจัยในประเทศ

กวิสรา สุวรรณบุตร (2551: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานส่งเสริมการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร พบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานส่งเสริมการศึกษาขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านโครงการอาหารเสริม (นม) และด้านโครงการอาหารกลางวัน องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นทั้ง 8 แห่งมีการส่งเสริมอยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานส่งเสริมการศึกษาขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านโครงการอาหารเสริม (นม) และ ด้านโครงการอาหารกลางวันจำแนกตามองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น 8 แห่งพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลกุดแห่ องค์การบริหารส่วนตำบลศรีแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลห้อยแขมมีการส่งเสริมด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมาก ด้านโครงการอาหารเสริม(นม) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นทั้ง 8 แห่ง มีการส่งเสริมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านโครงการอาหารกลางวันองค์การบริหารส่วนตำบลสามัคคี และองค์การบริหารส่วนตำบลสวาทมีการส่งเสริมอยู่ในระดับน้อย

อรพรรณ รัตนวงศ์ (2551: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครนายก พบว่า

1. ผู้ดูแลเด็กมีการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ดูแลเด็กจัดสภาพการเรียนรู้ด้านโภชนาการ ด้านการประเมินผล ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อม และ ด้านการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

2. ผู้ดูแลเด็กมีสถานภาพ แตกต่างกันจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ ภูมิฐานะ มีการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมไม่แตกต่างกันยกเว้น ผู้ดูแลเด็กที่มีสถานภาพ แตกต่างกันตามประสบการณ์ทำงาน และประสบการณ์ฝึกอบรมมีการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นความรับผิดชอบของทุกฝ่าย ดังนั้นควรมีการกระจายอำนาจสู่ชุมชน หรือท้องถิ่น ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสามารถทำได้ทุกระดับ ทั้งในระบบและนอกระบบ ให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครอง

4.1 ความหมายของผู้ปกครอง

ได้มีผู้ให้ความหมายของผู้ปกครองเอาไว้ ดังต่อไปนี้

อรุณี หรรดาล (2536: 6) กล่าวว่า ผู้ปกครองหมายถึง พ่อแม่ หรือบุคคลอื่นที่อาจจะเป็นญาติหรือไม่ใช่ญาติ แต่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเด็กมีความเข้าใจเด็กอย่างแท้จริง ให้ความรัก ความอบอุ่น และทำหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดู ตลอดจนให้การศึกษากับเด็ก

พัชรี สอนแก้ว (2536: 46-47) กล่าวว่า ผู้ปกครองหมายถึงพ่อแม่ ญาติ หรือบุคคลที่พ่อแม่ไว้วางใจทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองเด็ก ให้ความรัก ความอบอุ่น ความเมตตาแก่เด็ก

วรรณาท รักสกุลไทย (2537: 169) กล่าวว่า ผู้ปกครองหมายถึง ผู้ให้การอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษากับเด็ก ซึ่งรวมถึงพ่อ แม่ วงศ์าคณาญาติ และผู้ที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ดังกล่าว

จากความหมายของผู้ปกครองที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่าผู้ปกครองหมายถึง ผู้ที่ให้การอบรมเลี้ยงดู อาจจะเป็นบุคคลอื่นที่อาจจะเป็นญาติหรือไม่ใช่ญาติ แต่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเด็ก โดยมีหน้าที่ดูแลชีวิตพื้นฐาน นำแนวทาง สนับสนุน ช่วยเหลือ และแนะแนวแก่เด็ก

4.2 ความสำคัญของการให้ความรู้ผู้ปกครอง

การให้ความรู้ผู้ปกครองมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยซึ่งหากผู้ปกครองได้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัยแล้วก็จะทำให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปด้วยความเข้าใจกันดีระหว่างครูและผู้ปกครอง นอกจากนี้ยังได้มีผู้ให้ความหมายของการให้ความรู้ผู้ปกครองหรือการจัดการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง (Parent Education) ไว้หลายท่าน ดังนี้

อรุณี หรดาล (2536: 57) ให้ความหมายของการจัดการศึกษาสำหรับผู้ปกครองว่า หมายถึง การจัดการศึกษาที่จะช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวเด็ก วิธีการอบรมเลี้ยงดู แนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กตลอดจนการดำเนินชีวิตในครอบครัวในวิถีทางที่ถูกต้องเหมาะสม

กฤษณี ภูพัฒน์ (2538: 12) กล่าวว่า การศึกษาสำหรับผู้ปกครองเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็ก และเพิ่มทักษะความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กตลอดจนแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยเน้นให้เห็นความสำคัญของเด็ก บทบาทหน้าที่และความสำคัญของคนในการพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและสังคม

ยูเนสโก (UNESSCO. 1979; อ้างอิงจาก กุลยา ตันติผลลาชีวะ. 2545ข: 68-69) สรุปความหมายของการศึกษาสำหรับผู้ปกครองหรือ “Parent Education” หมายถึง โปรแกรมการศึกษาที่ทางองค์กร หน่วยงาน หรือโรงเรียนที่ทำงานเกี่ยวข้องกับกับการจัดการศึกษาจัดให้แก่ผู้ปกครองเพื่อพัฒนาความรู้ เจตคติและทักษะการเป็นผู้ปกครองอย่างเป็นระบบ สร้างเสริม ความสามารถในการเลี้ยงดู และอบรมสั่งสอนเด็ก และสร้างสัมพันธภาพในครอบครัว รวมถึงการปฏิบัติตนในบทบาทของพ่อแม่กับครอบครัว และสังคมให้เป็นไปอย่างถูกต้อง การศึกษาสำหรับผู้ปกครองเป็นกระบวนการจัดการศึกษาที่โรงเรียนกำหนดขึ้น เพื่อช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้เพิ่มพูนเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กและใช้วิธีการเลี้ยงเด็กได้ดีขึ้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความสำคัญของการให้ความรู้ผู้ปกครองสรุปคือถ้าผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็ก และมีการเพิ่มทักษะความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กตลอดจนแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยเน้นให้เห็นความสำคัญของเด็ก บทบาทหน้าที่และความสำคัญของคนในการพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและสังคมนั่นเอง

4.3 ความสำคัญของผู้ปกครองต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัย

การพัฒนาคุณภาพเด็ก ต้องเริ่มต้นที่พ่อแม่ของเด็กโดยการให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครองถึงวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อนำไปใช้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งมีผู้ให้ความสำคัญของผู้ปกครองต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัย ดังนี้

คันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2543: 54) กล่าวว่า มีงานวิจัยที่ยืนยันว่า เด็กที่เรียนดีจะมาจากครอบครัวที่พ่อแม่เอาใจใส่ลูกในเรื่องวิชาการและความเป็นอยู่ของลูก พ่อแม่ จึงเป็นผู้ที่มีบทบาทในการเลี้ยงดูลูกมากที่สุดมาตั้งแต่ระยะเริ่มแรกของชีวิตเด็ก แต่บางครอบครัวอาจรวมถึงพี่เลี้ยง ปู่ ย่า ตา ยาย ญาติพี่น้องด้วย เด็กจะเรียนรู้สิ่งต่างๆจากผู้แวดล้อมเหล่านี้

เรดิน (Radin. 1982; อ้างอิงจาก กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2542: 4) กล่าวว่า เด็กเรียนรู้โดยตรงจากผู้ปกครองและครอบครัวที่ให้การเลี้ยงดู สิ่งที่ผู้ปกครองกระทำหรือแสดงออกมีอิทธิพลต่อพัฒนาการเด็กเพราะ

1. ผู้ปกครองเป็นแบบอย่างของเด็ก ที่เด็กพร้อมจะเลียนแบบไม่ว่าผู้ปกครองจะตั้งใจหรือไม่ก็ตาม
2. ผู้ปกครองเป็นผู้บอก หรืออธิบายว่า เด็กควรทำอะไรหรือไม่ทำอะไร
3. ผู้ปกครองเป็นผู้กำหนดกฎระเบียบของบ้านได้ถือปฏิบัติ
4. ผู้ปกครองใช้ระบบ การให้รางวัลและการลงโทษ โดยไม่คำนึงถึงเหตุผลว่าทำไม
5. ผู้ปกครองเป็นผู้ใช้เทคนิคในการกำหนดการกระทำของเด็กด้วยการพูดกระแทกหรือใช้เหตุผลชักจูง
6. ผู้ปกครองใช้สิ่งแวดล้อมอย่างฉลาดในการสร้างอิทธิพลกับเด็ก ไม่ว่าจะเป็นอย่างเล่น เสือผ้า อุปกรณ์การเรียนรู้ เป็นต้น

ด้วยวิธีการของผู้ปกครองดังกล่าว เป็นกลวิธีที่จูงใจให้เด็กอยู่ในระบบและพัฒนาไปอย่าง ที่ผู้ปกครองต้องการ หากผู้ปกครองมีความเข้าใจหลักการเลี้ยงเด็ก พัฒนาการเด็กที่ต้องส่งเสริมด้วยการปฏิบัติการเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้องแล้ว ย่อมเป็นโอกาสที่สังคมจะได้ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าสรุปได้ว่า พ่อแม่ ผู้ปกครองมีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เนื่องจากผู้ปกครองเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด มีอิทธิพลต่อพัฒนาการเด็กอย่างยิ่งหากผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจ และให้ความสำคัญเรื่องพัฒนาการของเด็ก ย่อมสามารถส่งเสริมพัฒนาการเด็กไปเต็มศักยภาพและเหมาะสมกับวัยของเด็ก ดังนั้นผู้ปกครองจึงควรเข้ามามีบทบาทสำคัญกับเด็กในเรื่องของการจัดการศึกษา ด้วยเช่นกัน เพราะจะทำให้เข้าใจพัฒนาการของเด็กมากยิ่งขึ้น

4.4 บทบาทของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ได้มีผู้กล่าวถึงบทบาทของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2535: 3) การอบรมเลี้ยงดูรวมถึงความเชื่อตลอดจนปฏิบัติต่อพ่อแม่ที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีบทบาทเป็นอย่างมากที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จด้านการเรียนของเด็กเนื่องจากมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเด็ก

พินพา ตามี (2540: 18) กล่าวถึง บทบาทของผู้ปกครองในการพัฒนาเด็ก ดังนี้

1. ด้านพื้นฐานในการศึกษาอบรม การอบรมเลี้ยงดูของแต่ละครอบครัวมีหลักการและวิธีการที่แตกต่างกันไป เนื่องจากแต่ละครอบครัวมีอาชีพ รายได้ แตกต่างกันความสามารถในการใช้จ่ายและบริโภคจึงแตกต่างกันด้วย ดังนั้นการให้ความรักความเอาใจใส่ รวมทั้งการปลูกฝังค่านิยมต่างๆ แก่เด็กจึงขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมในครอบครัว ซึ่งมีอิทธิพลต่อความประพฤติของเด็ก

2. ด้านการให้ความร่วมมือสนับสนุนโรงเรียน เช่น ผู้ปกครองจะเป็นผู้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน ให้การสนับสนุน ด้านการเงินหรือแรงงาน ให้ความร่วมมือโดยเป็นคณะกรรมการการศึกษา เป็นวิทยากรช่วยเหลือด้านการสอน และช่วยประชาสัมพันธ์กิจการของโรงเรียน

3. การส่งเสริมพัฒนาการของบุตรหลาน ผู้ปกครอง ควรมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการดูแลความประพฤติของเด็กร่วมกับทางโรงเรียน ให้การสนับสนุนส่งเสริมเรื่องการเรียนรู้ให้มีความรักความอบอุ่น ปลูกฝังค่านิยม ความเชื่อที่ถูกต้อง ปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้ใช้ชีวิตที่เหมาะสม

กุลยา ตันติผลลาชีวะ (2542: 5) กล่าวว่า สัมพันธภาพอันดีระหว่างผู้ปกครองกับเด็กมีผลต่อเด็กในทุกด้าน เด็กสามารถเรียนรู้ทำงาน และเล่นกับเพื่อนได้อย่างมั่นใจและมีความสุข การได้รับการสนับสนุนที่ดี การอบรมเลี้ยงดูจะเป็นทั้งผู้เลี้ยงดู ผู้ส่งเสริมพัฒนาการของผู้ให้การศึกษา

สรุปได้ว่า พ่อแม่ ผู้ปกครอง จะต้องรู้บทบาทหน้าที่ของตนที่จะทำให้เด็กเกิดการพัฒนาเริ่มตั้งแต่พื้นฐาน คือบทบาทในการอบรมเลี้ยงดู การเป็นแบบอย่างที่ดีและเมื่อเด็กเริ่มปรับตัวเข้ากับสังคม ผู้ปกครองควรเพิ่มบทบาทของตนในฐานะผู้ร่วมกิจกรรม ผู้ส่งเสริมประสบการณ์และความรู้ให้กับเด็กทั้งที่บ้านและโรงเรียน

4.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย

งานวิจัยในต่างประเทศ

มอริสัน (Morrison. 1978; อ้างอิงจาก ทรรษา นิลวิเชียร. 2535: 237-238; อ้างอิงจาก กวิสรา สุวรรณบุตร. 2551: 31) ทำการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ พบว่ามี 3 ประการ คือ 1. การทำงาน วิธีที่ใช้กันโดยปกติเพื่อให้พ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมก็คือ

การทำงานที่กำหนดให้สำเร็จ เช่น ทำหน้าที่สอนพิเศษ ผู้ช่วยครู หาทุนจัดการศึกษานอกสถานที่ และทำงานธุรการ 2. กระบวนการ พ่อแม่มีส่วนร่วมในกระบวนการทางการศึกษา เช่นวางแผนหลักสูตร ตรวจสอบ และเลือกแบบเรียน กรรมการในกิจกรรมต่างๆ ฯลฯ และ 3. การพัฒนา พ่อแม่มีโอกาสพัฒนาทักษะซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อเด็ก ต่อโรงเรียน ต่อครู และต่อครอบครัว

เบล (ลักษณะ ฤทธาคนี. 2547; อ้างอิงจาก Bell. 1992) ศึกษาวิจัยเรื่อง การตัดสินใจของผู้ปกครองในการเข้ามามีส่วนร่วมและไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาของโรงเรียน พบว่า เหตุผลของผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการศึกษาของโรงเรียน คือ ผู้ปกครองเชื่อว่าการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนเป็นการช่วยเหลือครูและเป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้พัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ส่วนเหตุผลของผู้ปกครองที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการศึกษาของโรงเรียน คือ โรงเรียนไม่ได้เรียกร้องขอความร่วมมือและผู้ปกครองไม่มีเวลาต้องทำงาน

เฮนเดอร์สัน; และเบอร์ล่า (อภิญา เวชชัย. 2544: 10; อ้างอิงจาก Henderson; & Berla. 1994) ทำการศึกษากลุ่มนักเรียนที่ประสบความสำเร็จในโรงเรียน จำนวน 66 คน พบว่าการที่พ่อแม่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการศึกษาของลูกที่โรงเรียนได้ก่อให้เกิดผลดีต่อการศึกษาของเด็กหลายประการคือ 1. คะแนนของเด็กอยู่ในระดับสูง 2. เด็กสามารถทำการบ้านได้สำเร็จ และทำได้ด้วยตนเองดีขึ้น 3. เด็กไม่ประสบปัญหาในการลดชั้นหรือลดระดับการเรียน 4. เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน และมีพฤติกรรมเชิงบวกทั้งในกลุ่มเพื่อนฝูง และในกลุ่มครูของโรงเรียน 5. อัตราการเรียนจบสูง ไม่มีการตกชั้น และ 6. เด็กประสบความสำเร็จในการศึกษาระดับสูง

งานวิจัยในประเทศ

ทองพล สุทธิธรรม (2534: 87-88) ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถในการรับรู้ และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทาน และไม่ได้จัดกิจกรรมนิทาน เพื่อส่งเสริมการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เด็กอายุ 4-5 ปี ที่กำลังเรียนชั้นเรียนอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2533 ของโรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 15 คน กลุ่มควบคุม 15 คน โดยเด็กในกลุ่มทดลองได้รับการจัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจากผู้ปกครองและกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการจัดกิจกรรมดังกล่าว ผลการศึกษาพบว่า เด็กในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิตินันท์ วิชิตชลชัย (2535: 87-90) ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดสร้างสรรค์ และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครองและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และความเชื่อมั่นในตนเองโดยอิสระในชีวิตประจำวันกลุ่มตัวอย่าง

ให้แก่เด็กอายุ 4-5 ปี ที่กำลังเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลธีรชาติ โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 15 คน กลุ่มควบคุม 15 คน โดยเด็กในกลุ่มทดลองได้รับการใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครอง และกลุ่มควบคุมเป็นผู้ปกครองไม่ได้ใช้ผลการศึกษารูปได้ว่าเด็กในกลุ่มทดลองมีความคิดสร้างสรรค์และความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

โศจิลักษณ์ กมลศักดิ์วิกุล (2539: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของสมาคมผู้ปกครอง และครูในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา พบว่า สมาคมผู้ปกครองและครูมีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน และบทบาทในการวางแผนเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ในระดับน้อย แต่ผู้ปกครองได้ให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนในรูปของวัสดุ สิ่งของ และทุนทรัพย์กับทางโรงเรียนซึ่งเป็น กิจกรรมที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมมาก สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสมาคมผู้ปกครอง และครู พบว่า ผู้ปกครองไม่มีโอกาสและเวลาที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เนื่องจากมีภาระในการประกอบอาชีพ และสมาคมขาดการสำรวจรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการและความสนใจของผู้ปกครอง

พรพิมล แซ่ซี (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน: กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลโชคชัยลาดพร้าวกรุงเทพฯ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความเห็นว่าโรงเรียนอนุบาลโชคชัยลาดพร้าว ต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านการเรียนการสอน ในประเด็นครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนเล่นิทานและพูดหน้าชั้น และด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน ในประเด็นโรงเรียนเชิญผู้ปกครองมาประชุมชี้แจงเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียน โรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนการสอน และโรงเรียนชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการจัดประสบการณ์ในชั้นอนุบาลให้ผู้ปกครองทราบ

อนุพล มาธนะสารวุฒิ (2543: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสันติศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่พบว่า ในภาพรวม ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสันติศึกษาทั้งในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้าน ปรากฏว่าผู้ปกครองมากกว่าร้อยละ 50 ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านหลักสูตรและการสอน คือ ร่วมรับฟัง ร่วมคิด ร่วมประชุม นำปัญหาและความต้องการของชุมชนเข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร ร่วมจัดกลุ่มการเรียนวิชาการต่างๆ ร่วมจัดทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ร่วมหาทุนและอุปกรณ์การเรียนการสอน สนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ร่วมรับรู้ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ร่วมกิจกรรมและร่วมรับผลที่เกิดขึ้นในการดำเนินการ ร่วมสนับสนุนงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ให้แก่กิจกรรม ร่วมติดตามตรวจสอบการจัด

กิจกรรม รับผิดชอบต่อทราบ ร่วมคิด ร่วมกิจกรรม ร่วมกับโรงเรียนและชุมชนในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาของชุมชนร่วมสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อชุมชน ร่วมแนะนำทรัพยากรในชุมชนแก่โรงเรียน ร่วมตรวจสอบติดตามการประชาสัมพันธ์ชื่อเสียง โรงเรียน และพบว่า ปัญหาของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง คือ ผู้ปกครองไม่มีความรู้ ไม่มีความเข้าใจไม่ทราบในเรื่องต่างๆ ผู้ปกครองไม่มีความพร้อมหรือมีภาระมาก กิจกรรมบางอย่างขัดกับความเชื่อทางศาสนา สถานที่ของโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อกิจกรรมกีฬา โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับชุมชนน้อย และชุมชนไม่เห็นความสำคัญของโรงเรียน ขาดความร่วมมือระหว่างองค์กร ส่วนข้อเสนอแนะปรากฏว่า ผู้ปกครองเสนอให้จัดการประชุมปรึกษาหารือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองหรือมีการแจกเอกสารแนะนำแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน ควรจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง สภาพสังคม และชีวิตประจำวัน ควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้มากหรือหลากหลาย และเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ควรจัดให้มีกิจกรรมระหว่างโรงเรียน บ้านชุมชนให้มากขึ้น

นิภาพรพรณ หงษ์ชูเกียรติ (2544: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล พบว่า ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติบ้างไม่ปฏิบัติบ้างใน 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาเด็ก ด้านกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง และด้านการติดต่อสื่อสาร ส่วนด้านการช่วยเหลือและการสนับสนุนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับการปฏิบัติเป็นประจำ ได้แก่ การรับบริจาคสิ่งของวัสดุเหลือใช้และใช้เงินทุน การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม ตกแต่งอาคารสถานที่ เข้าร่วมช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์ฯ การเป็นผู้ช่วยดูแลเด็กในชั้นเรียน และการจัดหาสื่อประกอบการเรียนรู้ สำหรับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองส่วนใหญ่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก คือ ด้านกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง และด้านการติดต่อสื่อสาร นอกนั้นมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางในด้านการพัฒนาเด็กและระดับมากที่สุดในการช่วยเหลือและสนับสนุนได้แก่ การร่วมบริจาควัสดุสิ่งของเหลือใช้และเงินทุน การช่วยเหลือผู้ดูแลเด็กและกิจกรรมต่างๆ การจัดหาสื่อประกอบการเรียนรู้ การร่วมเป็นกรรมการประสานการทำงานระหว่างบ้านกับศูนย์ฯ การให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายการใช้บริการของศูนย์ฯ การร่วมพัฒนาสภาพแวดล้อม ตกแต่งอาคารสถานที่ และจัดงานพิเศษเพื่อหารายได้บำรุงศูนย์ฯ และพบว่าปัญหาการมีส่วนร่วมในด้านกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครองและการติดต่อสื่อสาร คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาและไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาเด็ก ส่วนปัญหาด้านการช่วยเหลือและสนับสนุน คือ ผู้ปกครองฐานะยากจน สำหรับปัญหาของผู้ปกครองส่วนใหญ่ที่พบในด้านการพัฒนาเด็ก คือ การขาดสื่ออุปกรณ์และการที่ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาเด็ก ด้านกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมและด้านการสนับสนุนและช่วยเหลือ คือ การขาดงบประมาณ

ศิรินทร์รัตน์ ทองปาน (2544: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบและบทบาทของการมีส่วนร่วมที่พึงประสงค์ของผู้ปกครอง: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ปกครองที่เป็นกรรมการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของโรงเรียน คือ เรื่องฐานะทางเศรษฐกิจที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเข้ามามีส่วนร่วม การขาดทุนทรัพย์ในการดำเนินงาน และมีภาระในการประกอบอาชีพจึงทำให้ไม่มีเวลาและโอกาสที่จะเข้ามามีส่วนร่วม และยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนจึงทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย

เยาวนุช ทานาม (2545: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน พบว่า ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ภัทราภรณ์ นันทวงศ์ (2546: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครลำปาง พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง โดยการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการมีส่วนร่วมด้านการดูแล สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครลำปาง จำแนกตามสภาพทั่วไป และภูมิภาค พบว่า ผู้ปกครองที่มีสภาพเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อม เพศ อายุ รายได้ ของครอบครัวแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ปกครองที่มี สภาพพลัดถิ่น จากบุคคลอื่น ในการเป็นผู้นำเป็นตัวแทน และเป็นสมาชิก มีวุฒิการศึกษา มีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แตกต่างกัน

มณฑิยา ทุมพันธ์ (2546: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม พบว่า ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมมีระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมหลังการทดลอง อยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมในภาพรวม พบว่า ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพของผู้ปกครองไม่แตกต่างกัน อีกทั้งผู้ปกครองมีความเห็นว่ารูปแบบการบ้านเหมาะสมมาก และการทำการบ้านแบบมีส่วนร่วมมีประโยชน์มาก

เมธินี เขียวชัชวรากุล (2547: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการในการจัดอนุบาลศึกษาตามการรับรู้ของผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการในการ

จัดอนุบาลศึกษาตามการรับรู้ของผู้ปกครองในด้านสภาพของโรงเรียน การเรียนการสอนบุคลากร และ การบริการ และเพื่อหาความสัมพันธ์และความสามารถในการทำนายระหว่างปัจจัยด้านโรงเรียน (ขนาดของโรงเรียน ระดับชั้นที่เปิดสอน) และปัจจัยด้านผู้ปกครอง (อาชีพ ระดับการศึกษา เจตคติต่อการ จัดอนุบาล และความรู้เกี่ยวกับการจัดอนุบาลศึกษา) กับความต้องการในการจัดอนุบาลศึกษาของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร จำนวน 339 คน ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการในการจัดอนุบาลศึกษา ตามการรับรู้ของผู้ปกครอง โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านผู้ปกครอง คือเจตคติต่อการจัดอนุบาลศึกษามี ความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ และด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดอนุบาลศึกษา มีความสัมพันธ์ใน ระดับต่ำ กับความต้องการในการจัดอนุบาลศึกษาตามการรับรู้ของผู้ปกครอง

ลักษณะ ฤทธาณี (2547: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ทศนคติของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ต่อการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ทศนคติของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยต่อการ มีส่วนร่วมกับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในภาพรวมและจำแนกตามความรู้ ความรู้สึก และการ ปฏิบัติอยู่ในระดับดี และทศนคติของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยต่อการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนจำแนกตาม อาชีพ และความสัมพันธ์กับเด็กไม่แตกต่างกัน ยกเว้นระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือนของครอบครัว ต่างกันมีทศนคติต่อการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุกัญญา ดอกพวง (2549: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ความความคิดเห็นของผู้ปกครอง นักเรียนปฐมวัยต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ความความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนปฐมวัยต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวปฏิรูป การศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สุภาพร สุวรรณศรีนนท์ (2549: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการสร้างเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในเขตบางกอกน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 พบว่า ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตบางกอก น้อยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีบทบาท การมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ใน 4 ด้านโดยรวมแตกต่างกัน

ชนิษฐา เปรมพงษ์ (2550: บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตร โรงเรียนเครือข่ายคณะภคินีพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าแห่งกรุงเทพ พบว่า

1. ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

1.1 การเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษที่โรงเรียนจัดขึ้น พบว่าผู้ปกครองเข้าร่วมการประชุมพิเศษมากที่สุด รองลงมาเป็นการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา และกิจกรรมการเสริมสร้างสุขภาพนักเรียน น้อยที่สุด ตามลำดับ โดยผู้ปกครองสามารถร่วมกิจกรรมได้เป็นบางครั้ง

1.2 การได้รับความรู้จากการอบรม พบว่าผู้ปกครอง ได้รับความรู้เกี่ยวกับนโยบายการเรียนการสอนของโรงเรียนมากที่สุด รองลงมา เป็นการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และการเลือกซื้อของเล่นสำหรับเด็ก น้อยที่สุด ตามลำดับ โดยจัดในวันเสาร์ ใช้เวลาครึ่งวัน ในรูปแบบการประชุมและลงมือปฏิบัติ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับตัวเด็ก

1.3 การรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียน พบว่าผู้ปกครองได้รับทราบข้อมูลข่าวสารจากทางจดหมาย รองลงมา สมุดสื่อสาร และจากคณะกรรมการโรงเรียน น้อยที่สุด ตามลำดับ

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างประสบการณ์แก่นักเรียน ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

2.1 การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก พบว่า ผู้ปกครองได้จัดหาหนังสือภาพให้เด็กดู มากที่สุด รองลงมา เป็นการอ่านหนังสือให้เด็กฟังก่อนนอน และการพาเด็กไปห้องสมุด น้อยที่สุด ตามลำดับ

2.2 การมีส่วนร่วมในการเสริมความรู้ให้สอดคล้องกับสิ่งที่เด็กเรียนรู้จากโรงเรียนและการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน พบว่า ผู้ปกครอง ได้ดูแลทำการบ้าน มากที่สุด รองลงมา เป็นการสนทนาเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กเรียนมา และการจัดหาสื่อการเรียนให้ น้อยที่สุด ตามลำดับ

2.3 การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็ก พบว่า ผู้ปกครองส่งเสริมให้เด็กออกกำลังกายและเล่น มากที่สุด รองลงมา เป็นการฝึกให้เด็กรักษาความสะอาดของร่างกาย และสอนให้เด็กระมัดระวังความปลอดภัยในขณะที่เล่น น้อยที่สุด ตามลำดับ

2.4 การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ และสังคมของเด็ก พบว่า ผู้ปกครองได้ส่งเสริมให้เด็กมีวินัยในตนเอง มากที่สุด รองลงมา เป็นการฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเอง และการให้เด็กรับผิดชอบงานบ้านตามความเหมาะสม น้อยที่สุด ตามลำดับ

2.5 การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็ก พบว่า ผู้ปกครองสนใจในการอ่านและการเขียนของลูก มากที่สุด รองลงมา เป็นการสนทนาเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กสนใจและช่วยค้นแหล่งเรียนรู้ น้อยที่สุด ตามลำดับ

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนสถานศึกษา พบว่าผู้ปกครอง ให้ความสำคัญเมื่อสนับสนุนและปฏิบัติตามข้อกำหนดของโรงเรียน มากที่สุด รองลงมา เข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นอาสาสมัคร ส่วนการเข้ามาเป็นวิทยากร มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

สรุปได้ว่า จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้วิจัยสนใจที่ศึกษาความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เพื่อที่จะได้ทราบว่าผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย และด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง เพื่อข้อมูลที่ได้รับจะเป็นส่วนหนึ่งในการนำมาพัฒนาจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ให้ ความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อสอดคล้องกับความต้องการ และบริบททางวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้นๆ ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. การกำหนด ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ผู้ปกครองที่มีเด็กปฐมวัยที่เข้ารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2552 มีจำนวนทั้งสิ้น 327 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่เข้ารับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2552 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของยามาเน่ (Yamane) ที่ช่วงความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 327 คน แล้วสุ่มตามสัดส่วนได้ดังนี้

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนธันวาคม 2552 - มกราคม 2553

ตาราง 1 เทียบสัดส่วนผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

ลำดับ	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนประชากร ทั้งหมด (คน)	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง(คน)
1	องค์การบริหารส่วนตำบลเตาปูน	12	3
2	องค์การบริหารส่วนตำบลชำระ	55	13
3	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาขวาง	75	18
4	องค์การบริหารส่วนตำบลดอนกระเบื้อง	60	14
5	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองตาครูด	83	20
6	องค์การบริหารส่วนตำบลบางไทรนวด	55	13
7	องค์การบริหารส่วนตำบลธรรมเสน	60	14
8	องค์การบริหารส่วนตำบลสร้อยฟ้า	72	17
9	องค์การบริหารส่วนตำบลดอนทราย	116	28
10	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าชุมพล	51	12
11	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกวาง	69	17
12	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาชะงุ้ม	74	18
13	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพ	20	5
14	เทศบาลตำบลบ้านสิงห์	133	32
15	เทศบาลตำบลบ้านเลื่อม	152	37
16	เทศบาลตำบลเจ็ดเสมียน	40	10
17	เทศบาลตำบลบ้านซ้อง	43	10
18	เทศบาลตำบลหนองโพ	67	16
19	เทศบาลเมืองโพธาราม	120	29
	รวม	1,357	327

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วยคำถาม

2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา เป็นข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครอง 4 ด้าน คือ

1. ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้
2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย
4. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ต (Likert's scale) ดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาและความมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้

2. ศึกษาวิธีการสร้างมาตรวัดความคิดเห็น การสร้างแบบสอบถาม หลักการวิจัยแบบสำรวจจากเอกสารตำรา เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการวิจัยและการสร้างแบบสอบถาม

3. สร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม มีทั้งสิ้น 4 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัย 4 ด้าน โดยแบ่งเป็น 1) ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ มีทั้งสิ้น 17 ข้อ 2) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีทั้งสิ้น 11 ข้อ 3) ด้าน

การจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย มีทั้งสิ้น 8 และ ข้อ 4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง มีทั้งสิ้น 10 ข้อ ได้ข้อจำนวนคำถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับความต้องการทั้งสิ้น 46 ข้อ

4. สร้างสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปให้คณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ตรวจสอบเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย 5 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) ความครอบคลุม ความถูกต้องตามวัตถุประสงค์ โดยตัดสินตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ใน 5 ท่านเป็นเกณฑ์ โดยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมดังนี้

5.1 อาจารย์ ดร.มิ่ง เทพครเมือง	หัวหน้างานวิจัยและบริการวิชาการผู้ชุมชน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)
5.2 อาจารย์ ดร.ดารารักษ์ อุตยพยัคฆ์	ศึกษานิเทศก์ 9 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจังหวัด ราชบุรี
5.3 อาจารย์วีรชาติ ทศรัตน์	ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และพัฒนากิจกรรมเยาวชน สำนักประสาน และพัฒนาการ จัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
5.4 อาจารย์สุภัค แฝงเพชร	ครูผู้สอนระดับปฐมวัย โรงเรียนบ้านอ้อกระทิง
5.5 อาจารย์ปิยนันท์ แซ่จิว	ผู้นำเครือข่าย, ผู้ดูแลเด็กดีเด่นและ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบสอบถามเพิ่มเติมให้ถูกต้องสมบูรณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบสอบถามที่ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลอง (Try out) กับผู้ปกครอง ที่ไม่ใช่ผู้ปกครองในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามรายข้อและรายฉบับทั้งฉบับดังนี้

6.1 ค่าอำนาจจำแนกโดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation) ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .490 - .885

6.2 ค่าความเชื่อมั่น(Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2545: 131) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งฉบับเท่ากับ .971

7. นำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการทดลองใช้มาแล้วตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 327 คน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวและขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตรไปถึงนายกเทศมนตรี นายกเทศบาลตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. นำแบบสอบถามไปส่งยังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ ผู้ปกครองเด็ก เก็บรวบรวมข้อมูล โดยในการแจกแบบสอบถามผู้วิจัยเป็นผู้แจกแบบสอบถามและทำการเก็บกลับคืนด้วยตนเอง

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลจำนวน 327ฉบับ จากนั้นนำมาดำเนินการหาค่าสถิติ โดยการจำแนกตาม อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการโดยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน มาพิจารณาความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม ที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างแล้วจึงนำแบบสอบถามไปหาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อกำหนดหาค่าสถิติและทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การคำนวณหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครอง โดยใช้การคำนวณ หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วอธิบายความหมายของคะแนนเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบความรู้ความ เข้าใจของผู้ปกครองโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ ทิศทางเดียว (One - Way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนที่เฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD. (Fisher's Least - Significant Different) (บุญเชิด ภิญญอนันต์พงษ์. 2521: 56) และเสนอการ วิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติสำหรับการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อสอบกับจุดประสงค์ (Content Validity) โดยใช้ สูตรดังนี้ (บุญเชิด ภิญญอนันต์พงษ์. 2545: 179)

$$IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อแบบสอบถามแต่ละข้อ กับจุดประสงค์
	ΣR	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ใช้ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อคำถามกับคะแนนรวมจากข้ออื่นๆ ที่เหลือทั้งหมด คำนวณหาค่าอำนาจ จำแนกโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product * Moment Correlation) r_{xy} ซึ่งมีสูตรดังนี้ (บุญเชิด ภิญญอนันต์พงษ์. 2545: 84)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม
	X	แทน	คะแนนของข้อคำถาม
	Y	แทน	คะแนนผลรวมของข้ออื่นๆ ที่เหลือทุกข้อ

1.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบัค (Cronbach) มีสูตรดังนี้ (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2545: 131)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัด
	K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนแต่ละข้อของเครื่องมือวัด
	S_x^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับของเครื่องมือวัด

2. สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 คะแนนเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2521: 36) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณจากสูตร (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2521: 55) ดังนี้

$$S = \sqrt{\frac{N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	N	แทน	จำนวนเด็กปฐมวัยในกลุ่มตัวอย่าง
	ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	ΣX^2	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

2.3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียวและทดสอบนัยสำคัญโดยใช้ F- test มีสูตรดังนี้ (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2521: 109)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ พิสูจน์ใน F - distribution
	MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะใช้การเปรียบเทียบพหุคูณโดยวิธี LSD. (Fisher's Least - Significant Different)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทน ความหมายของข้อมูลและการแปรผลดังนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - Distribution
P	แทน	ค่าระดับนัยสำคัญของการทดสอบแบบ 2 ทาง (Sig 2 - tailed)
df	แทน	ระดับชั้นความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้จะนำเสนอ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้
2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย
4. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับ การจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับคืนและเป็นคำตอบสมบูรณจำนวน 327 ฉบับ มาแจกแจงจำนวนและหาค่าร้อยละ จำแนกตามอายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง

	สถานภาพผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ
1.	อายุ		
	- น้อยกว่า 25 ปี	45	13.80
	- 25 – 30 ปี	90	27.50
	- มากกว่า 30 ปี	192	58.70
	รวม	327	100.00
2.	อาชีพ		
	- รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	72	22.00
	- ธุรกิจส่วนตัว	47	14.40
	- เกษตรกรรม	41	12.50
	- รับจ้าง	135	41.30
	- อื่น ๆ.....	32	9.80
	รวม	327	100.00
3.	รายได้		
	- น้อยกว่า 5,001 บาท	64	19.60
	- 5,001 – 10,000 บาท	159	48.60
	- 10,001 – 15,000 บาท	59	18.00
	- มากกว่า 15,000 บาท ขึ้นไป	45	13.80
	รวม	327	100.00
4.	ระดับการศึกษา		
	- ต่ำกว่าประถมศึกษา หรือประถมศึกษา	112	34.30
	- มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตร หรือ เทียบเท่า	125	38.20
	- ปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี	90	27.50
	รวม	327	100.00

ผลการวิเคราะห์ตาราง 2 จำแนกตามอายุ ส่วนใหญ่อายุมากกว่า 30 ปี จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 58.70 อายุ 25 - 30 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 และอายุน้อยกว่า 25 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.80

จำแนกตามอาชีพ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 41.30 ประกอบอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 14.40 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 และอื่นๆ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 9.80

จำแนกตามรายได้ ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 48.60 มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาท จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 19.60 มีรายได้ 10,001 - 15,000 บาท จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 และมีรายได้มากกว่า 15,000 บาท จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.80

จำแนกตามระดับการศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรหรือเทียบเท่า จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 38.20 รองลงมาจบการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษา หรือประถมศึกษาจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 90 คน คิดเป็น ร้อยละ 27.50

ตอนที่ 2 ระดับความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยนำคะแนนของแบบสอบถามความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาวิเคราะห์เป็น 2 ส่วนคือ

2.1 นำผลการสอบถามผู้ปกครองด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมและแยกเป็นรายด้านมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครอง โดยภาพรวมและแยกเป็นรายด้าน ตามค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับ การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	$\bar{X}$	S	ระดับ
1. ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้	3.93	0.74	มาก
2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.97	0.65	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับ การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	$\bar{X}$	S	ระดับ
3. ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย	3.99	0.69	มาก
4. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง	3.91	0.70	มาก
รวม	3.94	0.66	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 3 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่าผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.94$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย ($\bar{X}=3.99$) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X}=3.97$) ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.93$) และด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ($\bar{X}=3.91$) ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2.2 นำผลการสอบถามผู้ปกครองด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละด้านมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อดังแสดงใน ตาราง 4 - 7

ตาราง 4 ระดับความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้โดยแยกเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ความรู้ ความเข้าใจ ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S	ระดับ
1.1 การจัดตารางกิจกรรมประจำวันให้กับเด็กปฐมวัยเพื่อช่วยให้ครูผู้ดูแลเด็ก และเด็กทราบว่าแต่ละวันทำกิจกรรมอะไรเมื่อใด และอย่างไร	3.84	0.83	มาก
1.2 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้ดูแลเด็กที่จะจัดกิจกรรม เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กในแต่ละวัน	3.84	0.85	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ความรู้ ความเข้าใจ ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S	ระดับ
1.3 การจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ ให้เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ	3.88	0.89	มาก
1.4 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบให้เด็กลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหวสำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง	4.01	0.93	มาก
1.5 การจัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ เพื่อให้เด็กบูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้	3.83	0.95	มาก
1.6 การจัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำและนำเสนอความคิดโดยครูผู้ดูแลเด็กเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก	3.90	0.91	มาก
1.7 การจัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น หรือผู้ใหญ่ ภายใต้อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะที่ต่างๆ กัน	3.97	0.90	มาก
1.8 การจัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งอยู่ในวิถีของเด็ก มาจัดในกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดความรักและห่วงแหนในท้องถิ่นของตนเอง	3.79	0.94	มาก
1.9 การจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม เพื่อปลูกฝังให้เด็กมีระเบียบวินัยรักความเป็นไทย อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	4.07	0.81	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ความรู้ ความเข้าใจ ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S	ระดับ
1.10 การจัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่วางแผนไว้ล่วงหน้า และแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้เป็นการ เรียนรู้โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ตามความสนใจของเด็ก	3.76	0.89	มาก
1.11 การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับ เด็กปฐมวัยเพื่อพัฒนาอวัยวะทุกส่วนให้มีความสัมพันธ์กันอย่าง ดีในการเคลื่อนไหว	4.09	0.85	มาก
1.12 การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อฝึก ประสาทสัมผัสระหว่างตากับมือ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ	4.00	0.86	มาก
1.13 การจัดกิจกรรมเสรีหรือการเล่นตามมุมสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อฝึกการปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นโดยให้รู้จักรอคอย เชื้อเพื่อ เผื่อแผ่ เสียสละ และให้อภัย	3.91	0.84	มาก
1.14 การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม มีสมาธิในการทำงานและมีส่วนร่วมใน การปฏิบัติทดลอง กระทั่งเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.85	0.95	มาก
1.15 การจัดกิจกรรมกลางแจ้งสำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อพัฒนา กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กให้สามารถเคลื่อนไหวได้ คล่องแคล่ว	3.94	0.91	มาก
1.16 การจัดกิจกรรมเกมการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อทำให้ เด็กรู้จักเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น รู้จักแบ่งปัน อดทนและ รอคอย	4.06	0.83	มาก
1.17 การจัดกิจกรรมการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และ พัฒนาความฉลาดด้านต่าง ๆ	4.00	0.89	มาก
รวม	3.93	0.74	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 4 พบว่า ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้เฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ ข้อ 11 การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อพัฒนาอวัยวะทุกส่วนให้มีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดีในการเคลื่อนไหว ($\bar{X} = 4.09$) ข้อ 9 การจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมเพื่อปลูกฝังให้เด็กมีระเบียบวินัยรักความเป็นไทย อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ($\bar{X} = 4.07$) และข้อ 16 การจัดกิจกรรมเกมการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กรู้จักเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น รู้จักแบ่งปัน อดทนและรอคอย ($\bar{X} = 4.06$) ตามลำดับ

ตาราง 5 ระดับความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยแยกเป็นรายข้อ ตามค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ความรู้ ความเข้าใจ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	$\bar{X}$	S	ระดับ
2.1 การจัดให้มีแผนผังการใช้บริเวณอาคารสถานที่ต่างๆ เพื่อสะดวกต่อบุคคลที่ต้องการเข้ามาติดต่อสอบถาม กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.84	0.96	มาก
2.2 การจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อป้องกันภัยอันตรายต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.83	0.98	มาก
2.3 การพัฒนาอาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้อยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสม ไม่อยู่ในพื้นที่ที่อาจเสี่ยงต่ออันตราย เพื่อป้องกันอุบัติเหตุต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นแก่ตัวเด็ก	3.97	0.79	มาก
2.4 การสร้างรั้วกันอาณาเขต รั้วรอบ ขอบชิด เพื่อป้องกันอันตรายจากภายนอก อันจะเกิดขึ้นภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.02	0.85	มาก
2.5 การจัดสิ่งแวดล้อมภายนอกตัวอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย อย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย	3.86	0.80	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ความรู้ ความเข้าใจ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	$\bar{X}$	S	ระดับ
2.6 การจัดให้มีสถานที่มีต้นไม้ให้ร่มเงา และมีความร่มรื่น ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้เด็กได้พักผ่อนหย่อนใจ	3.90	0.80	มาก
2.7 การจัดให้มีพื้นที่เล่นกลางแจ้งโดยมีเครื่องเล่นสนามที่มี ความปลอดภัยและมีพอสสมควรกับจำนวนเด็กเพื่อให้มีกิจกรรม กลางแจ้งส่งเสริมสำหรับเด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และ กล้ามเนื้อเล็ก	3.96	0.84	มาก
2.8 การจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ การระบายอากาศและการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม เพื่อ ไม่ให้ส่งกลิ่นเหม็นรบกวนการเรียนรู้ของเด็ก	4.03	0.87	มาก
2.9 การจัดสิ่งแวดล้อมภายในห้องเรียนให้มีแสงสว่างเพียงพอ และมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก เพื่อเอื้ออำนวยต่อการจัด กิจกรรมต่างๆ เช่น การดูหนังสือนิทานได้อย่างสบายตา แสงสว่างไม่จ้าเกินไป	4.25	0.65	มาก
2.10 การจัดมุมกิจกรรมต่างๆภายในห้องเรียนของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก เพื่อกระตุ้น และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ ให้เด็กมี พัฒนาการพร้อมทั้ง 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างน้อย 4 มุม	4.04	0.83	มาก
2.11 การจัดทำห้องพยาบาลแยกเป็นสัดส่วนตามความ เหมาะสม เพื่อปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้กับเด็กปฐมวัยกรณี ที่เด็กไม่สบาย หรือป่วยหนัก	3.92	0.95	มาก
รวม	3.97	0.65	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 5 พบว่า ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดสภาพแวดล้อม
ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้ปกครองมี
ความรู้ความเข้าใจเฉลี่ยทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือข้อ 9
การจัดสิ่งแวดล้อมภายในห้องเรียนให้มีแสงสว่างเพียงพอและมีอากาศถ่ายเทได้สะดวกเพื่อเอื้ออำนวย

ต่อการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การดูหนังสือนิทานได้อย่างสบายตา แสงสว่างไม่จ้าเกินไป ($\bar{X} = 4.25$)
 ข้อ 10 การจัดมุมกิจกรรมต่างๆภายในห้องเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อกระตุ้น และส่งเสริม
 พัฒนาการเรียนรู้ ให้เด็กมีพัฒนาการพร้อมทั้ง 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และ
 สติปัญญา อย่างน้อย 4 มุม ($\bar{X} = 4.04$) และข้อ 8 การจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยถูกสุขลักษณะ
 การระบายอากาศและการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม เพื่อไม่ให้ส่งกลิ่นเหม็นรบกวนการเรียนรู้ของ
 เด็ก ($\bar{X} = 4.03$) ตามลำดับ

ตาราง 6 ระดับความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัยโดยแยกเป็นรายชื่อ
 ตามค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ความรู้ ความเข้าใจ ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย	$\bar{X}$	S	ระดับ
3.1 การจัดให้มีอาหารกลางวัน อาหารเสริมนม และอาหารว่าง สำหรับเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาด้านร่างกายให้ เจริญเติบโตเหมาะสมตามวัย	4.30	0.81	มาก
3.2 การจัดหาวัดอุปกรณ์ เครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ ที่มีระดับความ สูงและขนาดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กสามารถใช้ ประโยชน์ได้อย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง	3.99	0.80	มาก
3.3 การเฝ้าระวังภาวะโภชนาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดย ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงทุก 3 เดือน เพื่อแก้ไขปัญหาได้ทันทีโดย ส่งเสริมการรับประทานอาหาร และชั่งน้ำหนักเด็กทุก 1 เดือน จนกว่าเด็กมีน้ำหนักปกติ	3.90	0.96	มาก
3.4 ห้องน้ำ ห้องส้วมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีขนาดการใช้งาน ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย เพื่อสะดวกต่อการใช้งานสำหรับ เด็กปฐมวัย	3.86	0.88	มาก
3.5 การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริม ความต้องการของเด็กปฐมวัยให้เกิดการเรียนรู้ควรจัดกิจกรรม พิเศษให้เด็กเลือกอิสระเช่น จำไทย ดนตรีไทยหรือการละเล่น ไทยเป็นต้น	3.85	0.93	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ความรู้ ความเข้าใจ ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย	$\bar{X}$	S	ระดับ
3.6 การติดหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่างๆ เช่น สถานีตำรวจหน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โรงพยาบาล ไว้เพื่อติดต่อได้อย่างทันท่วงทีกรณีเกิดเหตุการณ์คับขันหรือ จำเป็น ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก	3.91	0.80	มาก
3.7 การติดตั้งอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการปฐม พยาบาลไว้ในที่เปิดเผย เพื่อสะดวกต่อการใช้งานได้ทันท่วงที	3.82	0.92	มาก
3.8 การบริการน้ำดื่มที่สะอาด ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ภาชนะบรรจุต้องมีฝาปิด เพื่อป้องกันเชื้อโรค	4.28	0.76	มาก
รวม	3.99	0.69	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 6 พบว่า ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเฉลี่ยทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือข้อ 1 การจัดให้มีอาหารกลางวัน อาหารเสริมนม และอาหารว่างสำหรับเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาด้านร่างกายให้เจริญเติบโตเหมาะสมตามวัย ($\bar{X} = 4.30$) ข้อ 8 การบริการน้ำดื่มที่สะอาด ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ภาชนะบรรจุต้องมีฝาปิดเพื่อป้องกันเชื้อโรค ($\bar{X} = 4.28$) และข้อ 2 การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ ที่มีระดับความสูงและขนาดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.99$) ตามลำดับ

ตาราง 7 ระดับความรู้ ความเข้าใจในด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง
โดยแยกเป็นรายข้อตามค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ความรู้ ความเข้าใจด้านความสัมพันธ์ระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S	ระดับ
4.1 การจัดทำรายงานแจ้งผู้ปกครองเพื่อให้ทราบเกี่ยวกับ กิจกรรมต่างๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.96	0.89	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ความรู้ ความเข้าใจด้านความสัมพันธ์ระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S	ระดับ
4.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเล็กจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองเข้ามามี ส่วนช่วย อาสาหรือพัฒนา เช่น เข้าช่วยทำอาหาร ช่วยเล่นนิทาน ช่วยดูแลเด็ก ซึ่งจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครอง	3.72	0.99	มาก
4.3 การพาเด็กเข้าร่วมกิจกรรมที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดขึ้นใน โอกาสต่างๆ เช่น วันเด็ก วันพ่อ วันแม่ จะทำให้เกิดความใกล้ชิด กัน	4.22	0.86	มาก
4.4 การที่ผู้ปกครองส่งเสริมให้เด็กทำกิจกรรมที่ครูผู้ดูแลเด็กจัด เพื่อจะทำให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.94	0.89	มาก
4.5 การพูดคุยกับครูผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับพัฒนาการความ ประพฤติ และสุขภาพของเด็ก เพื่อจะทำให้เข้าใจถึงพัฒนาการ ของเด็กปฐมวัย	3.99	0.88	มาก
4.6 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้เด็กไปใช้ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อทำให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงกิจกรรมการเรียนรู้ภายใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.89	0.86	มาก
4.7 การประชุมผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อทำให้ ผู้ปกครองเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนเองต่อ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.95	0.86	มาก
4.8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีบริการข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง เพื่อทราบถึงกิจกรรมต่างๆ ภายใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.89	0.89	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ความรู้ ความเข้าใจด้านความสัมพันธ์ระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S	ระดับ
4.9 การจัดให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการของ คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อกำหนดแนวทาง ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.74	0.90	มาก
4.10 การจัดลานกีฬาให้ผู้ปกครองหรือหน่วยงานเข้าร่วม กิจกรรมเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กกับผู้ปกครอง	3.81	0.92	มาก
รวม	3.91	0.70	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 7 พบว่า ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจด้านความสัมพันธ์ระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง เฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจทุกข้อเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่ค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ข้อ 3 การพาเด็กเข้าร่วมกิจกรรมที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดขึ้นในโอกาสต่างๆ เช่น วันเด็ก วันพ่อ วันแม่ จะทำให้เกิดความใกล้ชิดกัน ($\bar{X} = 4.22$) ข้อ 5 การพูดคุยกับครูผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับพัฒนาการความ ประพฤติและสุขภาพของเด็ก เพื่อจะทำให้เข้าใจถึงพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 3.99$) และ ข้อ 1 การจัดทำรายงานแจ้งผู้ปกครองเพื่อให้ทราบเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.96$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยนำคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการ จัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มาเปรียบเทียบกัน โดยนำคะแนนมาวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบทางเดียว แยกตามตัวแปรดังนี้ อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา เมื่อพบความแตกต่าง ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบรายคู่ต่อไป โดยวิธี LSD. (Fisher's Least -Significant Different) ทดสอบ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 8-19

ตาราง 8 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครองโดย
จำแนกตามอายุ

ความรู้ ความเข้าใจ	อายุ	$\bar{X}$	S	ระดับ
ความรู้ ความเข้าใจใน	น้อยกว่า 25 ปี	3.93	0.75	มาก
ด้านการจัดประสบการณ์	25 - 30 ปี	4.14	0.64	มาก
และกิจกรรมการเรียนรู้	มากกว่า 30 ปี	3.83	0.76	มาก
ความรู้ ความเข้าใจใน	น้อยกว่า 25 ปี	4.05	0.70	มาก
ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	25 - 30 ปี	4.10	0.60	มาก
ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	มากกว่า 30 ปี	3.89	0.65	มาก
ความรู้ ความเข้าใจใน	น้อยกว่า 25 ปี	4.05	0.81	มาก
ด้านการจัดบริการ	25 - 30 ปี	4.15	0.62	มาก
ให้กับเด็กปฐมวัย	มากกว่า 30 ปี	3.90	0.68	มาก
ความรู้ ความเข้าใจใน	น้อยกว่า 25 ปี	3.92	0.67	มาก
ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง	25 - 30 ปี	4.09	0.59	มาก
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับ	มากกว่า 30 ปี	3.83	0.75	มาก
ผู้ปกครอง				
โดยรวม	น้อยกว่า 25 ปี	3.98	0.70	มาก
	25 - 30 ปี	4.12	0.57	มาก
	มากกว่า 30 ปี	3.85	0.67	มาก

ผลการวิเคราะห์ ตาราง 8 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครองโดยจำแนกตามอายุ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่าผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่าผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้านคือด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 3.99$) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.97$) ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.93$) และด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ($\bar{X} = 3.91$)

ตาราง 9 วิเคราะห์ความแปรปรวน ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กของผู้ปกครอง ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน		SS	Df	MS	F	P
ความรู้ ความเข้าใจใน	ระหว่างกลุ่ม	5.90	2	2.95	5.62	.004
ด้านการจัดประสบการณ์	ภายในกลุ่ม	170.25	324	.525		
และกิจกรรมการเรียนรู้	รวม	176.15	326			
ความรู้ ความเข้าใจใน	ระหว่างกลุ่ม	3.33	2	1.67	4.05	.018
ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	ภายในกลุ่ม	133.42	324	.412		
ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	รวม	136.75	326			
ความรู้ ความเข้าใจใน	ระหว่างกลุ่ม	4.06	2	2.03	4.36	.014
ด้านการจัดบริการ	ภายในกลุ่ม	150.66	324	.465		
ให้กับเด็กปฐมวัย	รวม	154.73	326			
ความรู้ ความเข้าใจใน	ระหว่างกลุ่ม	4.27	2	2.14	4.40	.013
ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง	ภายในกลุ่ม	157.24	324	.485		
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับ	รวม	161.52	326			
ผู้ปกครอง						
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	4.47	2	2.234	5.30	.005
	ภายในกลุ่ม	136.53	324	.421		
	รวม	141.00	326			

ผลการวิเคราะห์ตาราง 9 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 5.30$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ ($F=5.62$) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ($F=4.40$) และด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F=4.36$) ตามลำดับ ส่วนด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 4.05$)

ในกรณีที่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพื่อให้ทราบความแตกต่างรายคู่ ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธี LSD. (Fisher's Least-Significant Different) ดังแสดงใน ตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครอง จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

ความรู้ ความเข้าใจ	กลุ่มอายุ	ผลต่างของคะแนนเฉลี่ย	P	
ความรู้ ความเข้าใจ	น้อยกว่า 25 ปี	- 25 – 30 ปี	-0.21	.111
ด้านการจัดประสบการณ์		- มากกว่า 30 ปี	0.10	.412
และกิจกรรมการเรียนรู้	25 – 30 ปี	- มากกว่า 30 ปี	0.31	.001
ความรู้ ความเข้าใจใน	น้อยกว่า 25 ปี	- 25 – 30 ปี	-0.05	.642
ด้านการจัดสภาพแวดล้อม		- มากกว่า 30 ปี	0.17	.119
ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	25 – 30 ปี	- มากกว่า 30 ปี	0.22	.008
ความรู้ ความเข้าใจใน	น้อยกว่า 25 ปี	- 25 – 30 ปี	-0.10	.429
ด้านการจัดบริการ		- มากกว่า 30 ปี	0.15	.179
ให้กับเด็กปฐมวัย	25 – 30 ปี	- มากกว่า 30 ปี	0.25	.004
ความรู้ ความเข้าใจใน	น้อยกว่า 25 ปี	- 25 – 30 ปี	-0.17	.182
ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง		- มากกว่า 30 ปี	0.09	.416
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับ	25 – 30 ปี	- มากกว่า 30 ปี	0.26	.003
ผู้ปกครอง				
โดยรวม	น้อยกว่า 25 ปี	- 25 – 30 ปี	-0.15	.221
		- มากกว่า 30 ปี	0.12	.253
	25 – 30 ปี	- มากกว่า 30 ปี	0.27	.001

ผลการวิเคราะห์ตาราง 10 พบว่า ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวมผู้ปกครองที่มีอายุ 25 - 30 ปี มีความรู้ ความเข้าใจมากกว่าผู้ปกครองที่มีอายุมากกว่า 30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนค่าเฉลี่ยคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกด้าน ผู้ปกครองที่มีอายุ 25-30 ปี มีความรู้ ความเข้าใจมากกว่าผู้ปกครองที่มีอายุมากกว่า 30 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนค่าเฉลี่ยคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยจำแนกตามอาชีพ

ความรู้ ความเข้าใจ	อาชีพ	$\bar{X}$	S	ระดับ
ความรู้ ความเข้าใจใน	รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.28	0.49	มาก
ด้านการจัดประสบการณ์	ธุรกิจส่วนตัว	4.21	0.49	มาก
และกิจกรรมการเรียนรู้	เกษตรกรรวม	3.53	0.92	มาก
	รับจ้าง	3.82	0.77	มาก
	อื่นๆ	3.70	0.65	มาก
ความรู้ ความเข้าใจใน	รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.20	0.48	มาก
ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	ธุรกิจส่วนตัว	4.23	0.46	มาก
ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	เกษตรกรรวม	3.59	0.63	มาก
	รับจ้าง	3.91	0.73	มาก
	อื่นๆ	3.73	0.46	มาก
ความรู้ ความเข้าใจใน	รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.21	0.55	มาก
ด้านการจัดบริการ	ธุรกิจส่วนตัว	4.23	0.49	มาก
ให้กับเด็กปฐมวัย	เกษตรกรรวม	3.57	0.58	มาก
	รับจ้าง	3.95	0.76	มาก
	อื่นๆ	3.84	0.74	มาก
ความรู้ ความเข้าใจใน	รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.12	0.52	มาก
ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง	ธุรกิจส่วนตัว	4.25	0.46	มาก
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง	เกษตรกรรวม	3.52	0.81	มาก
	รับจ้าง	3.82	0.76	มาก
	อื่นๆ	3.83	0.63	มาก
โดยรวม	รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.21	0.47	มาก
	ธุรกิจส่วนตัว	4.23	0.41	มาก
	เกษตรกรรวม	3.55	0.72	มาก
	รับจ้าง	3.86	0.72	มาก
	อื่นๆ	3.76	0.58	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 11 พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ประกอบอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ประกอบอาชีพเกษตรกร และประกอบ

อาชีพอื่นๆ โดยผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้เฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.82$) ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวมีความรู้ความเข้าใจ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) และด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$)

ตาราง 12 ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน		SS	Df	MS	F	P
ความรู้ ความเข้าใจใน	ระหว่างกลุ่ม	22.16	4	5.54	11.59	.000
ด้านการจัดประสบการณ์	ภายในกลุ่ม	153.99	322	.48		
และกิจกรรมการเรียนรู้	รวม	176.15	326			
ความรู้ ความเข้าใจใน	ระหว่างกลุ่ม	16.10	4	4.02	10.74	.000
ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	ภายในกลุ่ม	120.65	322	.38		
ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	รวม	136.75	326			
ความรู้ ความเข้าใจใน	ระหว่างกลุ่ม	14.27	4	3.57	8.18	.000
ด้านการจัดบริการ	ภายในกลุ่ม	140.46	322	.44		
ให้กับเด็กปฐมวัย	รวม	154.73	326			
ความรู้ ความเข้าใจใน	ระหว่างกลุ่ม	16.24	4	4.06	8.99	.000
ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง	ภายในกลุ่ม	145.28	322	.45		
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับ	รวม	161.52	326			
ผู้ปกครอง						
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	17.51	4	4.34	11.41	.000
	ภายในกลุ่ม	123.49	322	.38		
	รวม	141.00	326			

ผลการวิเคราะห์ตาราง 12 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 11.41$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านได้แก่ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรม

การเรียนรู้ (F =11.59)ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (F =10.74) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง (F = 8.99) และด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย (F = 8.18) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ในกรณีที่พบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพื่อให้ทราบความแตกต่างรายคู่ ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธี LSD. (Fisher's Least - Significant Different) ดังแสดงในตาราง 13 ดังนี้

ตาราง 13 เปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครอง จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่

ความรู้ ความเข้าใจ	กลุ่มอาชีพ		ผลต่างของคะแนนเฉลี่ย	P	
ความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้	รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	- ธุรกิจส่วนตัว	0.06	.620	
		- เกษตรกรรม	0.75	.000	
	ธุรกิจส่วนตัว	- รับจ้าง	0.45	.000	
		- อื่นๆ	0.58	.000	
	เกษตรกรรม	- เกษตรกรรม	0.68	.000	
		- รับจ้าง	0.39	.001	
		- อื่นๆ	0.51	.001	
		- รับจ้าง	-0.29	.018	
	รับจ้าง	- อื่นๆ	-0.17	.308	
		- อื่นๆ	0.13	.353	
	ความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	- ธุรกิจส่วนตัว	-0.05	.659
			- เกษตรกรรม	0.61	.000
ธุรกิจส่วนตัว		- รับจ้าง	0.30	.001	
		- อื่นๆ	0.48	.000	
เกษตรกรรม		- เกษตรกรรม	0.67	.000	
		- รับจ้าง	0.35	.001	
		- อื่นๆ	0.53	.000	
		- รับจ้าง	-0.32	.004	
รับจ้าง		- อื่นๆ	-0.14	.342	
		- อื่นๆ	0.18	.132	

ตาราง 13 (ต่อ)

ความรู้ ความเข้าใจ	กลุ่มอาชีพ		ผลต่างของ คะแนนเฉลี่ย	P		
ความรู้ ความเข้าใจใน ด้านการจัดบริการ ให้กับเด็กปฐมวัย	รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	-	ธุรกิจส่วนตัว	-0.02	.852	
		-	เกษตรกรรม	0.64	.000	
		-	รับจ้าง	0.26	.007	
		-	อื่นๆ	0.37	.009	
	ธุรกิจส่วนตัว	-	เกษตรกรรม	0.66	.000	
		-	รับจ้าง	0.29	.011	
		-	อื่นๆ	0.39	.010	
	เกษตรกรรม	-	รับจ้าง	-0.37	.002	
		-	อื่นๆ	-0.27	.088	
		-	รับจ้าง	0.11	.413	
	ความรู้ ความเข้าใจใน ด้านความสัมพันธ์ ระหว่างศูนย์พัฒนา เด็กเล็กกับผู้ปกครอง	รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	-	ธุรกิจส่วนตัว	-0.13	.294
			-	เกษตรกรรม	0.60	.000
			-	รับจ้าง	0.30	.002
			-	อื่นๆ	0.29	.046
ธุรกิจส่วนตัว		-	เกษตรกรรม	0.73	.000	
		-	รับจ้าง	0.44	.000	
		-	อื่นๆ	0.42	.007	
เกษตรกรรม		-	รับจ้าง	-0.30	.014	
		-	อื่นๆ	-0.31	.049	
		-	รับจ้าง	-0.02	.900	
โดยรวม		รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	-	ธุรกิจส่วนตัว	-0.02	.856
			-	เกษตรกรรม	0.66	.000
			-	รับจ้าง	0.35	.000
			-	อื่นๆ	0.45	.001
	ธุรกิจส่วนตัว	-	เกษตรกรรม	0.68	.000	
		-	รับจ้าง	0.37	.000	
		-	อื่นๆ	0.48	.001	
	เกษตรกรรม	-	รับจ้าง	-0.31	.005	
		-	อื่นๆ	-0.21	.154	
		-	รับจ้าง	0.11	.388	

สถิติที่ระดับ .01 ส่วนอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจและอาชีพธุรกิจส่วนตัว อาชีพรับจ้างและอาชีพอื่น ๆ มีความรู้ ความเข้าใจเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน

ความรู้ ความเข้าใจ	รายได้	$\bar{X}$	S	ระดับ
ความรู้ ความเข้าใจใน	น้อยกว่า 5,001	3.54	0.79	มาก
ด้านการจัดประสบการณ์	5,001-10,000	3.97	0.74	มาก
และกิจกรรมการเรียนรู้	10,001-15,000	4.13	0.69	มาก
	มากกว่า 15,000	4.07	0.48	มาก
ความรู้ ความเข้าใจใน	น้อยกว่า 5,001	3.73	0.65	มาก
ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	5,001-10,000	4.01	0.70	มาก
ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	10,001-15,000	4.04	0.60	มาก
	มากกว่า 15,000	4.06	0.43	มาก
ความรู้ ความเข้าใจใน	น้อยกว่า 5,001	3.75	0.70	มาก
ด้านการจัดบริการ	5,001-10,000	4.03	0.72	มาก
ให้กับเด็กปฐมวัย	10,001-15,000	4.08	0.67	มาก
	มากกว่า 15,000	4.04	0.50	มาก
ความรู้ ความเข้าใจใน	น้อยกว่า 5,001	3.67	0.77	มาก
ด้านความสัมพันธ์	5,001-10,000	3.93	0.76	มาก
ระหว่างศูนย์พัฒนา	10,001-15,000	4.08	0.56	มาก
เด็กเล็กกับผู้ปกครอง	มากกว่า 15,000	3.98	0.49	มาก
โดยรวม	น้อยกว่า 5,001	3.66	0.70	มาก
	5,001-10,000	3.98	0.69	มาก
	10,001-15,000	4.09	0.60	มาก
	มากกว่า 15,000	4.04	0.42	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 14 พบว่า ผู้ปกครองทุกช่วงอายุโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้าน ได้แก่ ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย และด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองทุกช่วงรายได้มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

ตาราง 15 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน		SS	Df	MS	F	P
ความรู้ ความเข้าใจใน	ระหว่างกลุ่ม	12.96	3	4.32	8.56	.000
ด้านการจัดประสบการณ์	ภายในกลุ่ม	163.19	323	0.51		
และกิจกรรมการเรียนรู้	รวม	176.15	326			
ความรู้ ความเข้าใจใน	ระหว่างกลุ่ม	4.392	3	1.46	3.57	.014
ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	ภายในกลุ่ม	132.36	323	0.41		
ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	รวม	136.75	326			
ความรู้ ความเข้าใจใน	ระหว่างกลุ่ม	4.61	3	1.54	3.30	.021
ด้านการจัดบริการ	ภายในกลุ่ม	150.123	323	0.47		
ให้กับเด็กปฐมวัย	รวม	154.73	326			
ความรู้ ความเข้าใจใน	ระหว่างกลุ่ม	5.45	3	1.82	3.76	.011
ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง	ภายในกลุ่ม	156.07	323	0.48		
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	รวม	161.52	326			
กับผู้ปกครอง						
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	7.25	3	2.42	5.83	.001
	ภายในกลุ่ม	133.76	323	.41		
	รวม	141.00	326			

ผลการวิเคราะห์ตาราง 15 พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 5.83$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ ($F = 8.56$) และด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ($F = 3.57$) ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความ

สัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ($F = 3.76$) และด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 3.30$)

ในกรณีที่พบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพื่อให้ทราบความแตกต่างรายคู่ ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธี LSD. (Fisher's Least - Significant Different) ดังแสดงใน ตาราง 16 ดังนี้

ตาราง 16 เปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ ผู้ปกครอง จำแนกตามรายได้ เป็นรายคู่

ความรู้ ความเข้าใจ	กลุ่มรายได้	ผลต่างของ คะแนนเฉลี่ย	P
ความรู้ ความเข้าใจใน ด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนรู้	น้อยกว่า 5,001	- 5,001 - 10,000	-0.42 .000
		- 10,001 - 15,000	-0.59 .000
		- มากกว่า 15,000	-0.52 .000
	5,001 - 10,000	- 10,001 - 15,000	-0.16 .136
	- มากกว่า 15,000	-0.10 .400	
	10,001 - 15,000	- มากกว่า 15,000	0.06 .665
ความรู้ ความเข้าใจใน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	น้อยกว่า 5,001	- 5,001 - 10,000	-0.27 .004
		- 10,001 - 15,000	-0.30 .009
		- มากกว่า 15,000	-0.33 .009
	5,001 - 10,000	- 10,001 - 15,000	-0.03 .753
	- มากกว่า 15,000	-0.05 .616	
	10,001 - 15,000	- มากกว่า 15,000	-0.02 .852

ตาราง 16 (ต่อ)

ความรู้ ความเข้าใจ	กลุ่มรายได้	ผลต่างของ คะแนนเฉลี่ย	P	
ความรู้ ความเข้าใจใน ด้านการจัดบริการ ให้กับเด็กปฐมวัย	น้อยกว่า 5,001	- 5,001 - 10,000	-0.28	.005
		- 10,001 - 15,000	-0.33	.007
		- มากกว่า 15,000	-0.29	.029
	5,001 - 10,000	- 10,001 - 15,000	-0.05	.633
	- มากกว่า 15,000	-0.01	.940	
	10,001 - 15,000	- มากกว่า 15,000	0.04	.762
ความรู้ ความเข้าใจใน ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับ ผู้ปกครอง	น้อยกว่า 5,001	- 5,001 - 10,000	-0.26	.014
		- 10,001 - 15,000	-0.40	.001
		- มากกว่า 15,000	-0.30	.027
	5,001 - 10,000	- 10,001 - 15,000	-0.15	.165
	- มากกว่า 15,000	-0.04	.705	
	10,001 - 15,000	- มากกว่า 15,000	0.10	.455
โดยรวม	น้อยกว่า 5,001	- 5,001 - 10,000	-0.33	.001
		- 10,001 - 15,000	-0.43	.000
		- มากกว่า 15,000	-0.39	.002
	5,001 - 10,000	- 10,001 - 15,000	-0.11	.272
		- มากกว่า 15,000	-0.06	.572
	10,001 - 15,000	- มากกว่า 15,000	0.05	.716

ผลการวิเคราะห์ตาราง 16 พบว่า ในภาพรวมผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับผู้ปกครองที่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับผู้ปกครองที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท และผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับผู้ปกครองที่มีรายได้มากกว่า 15,000 บาท มีความรู้ ความเข้าใจมากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนค่าเฉลี่ยอื่นๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า

ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาท กับผู้ปกครองที่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับผู้ปกครองที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท และผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับผู้ปกครองที่มีรายได้มากกว่า 15,000 บาท มีความรู้ ความเข้าใจ มากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนค่าเฉลี่ยอื่นๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาท กับผู้ปกครองที่มีรายได้ 5,001 - 10,000 บาท ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับผู้ปกครองที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท และ ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับผู้ปกครองที่มีรายได้มากกว่า 15,000 บาท มีความรู้ ความเข้าใจ มากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนค่าเฉลี่ยอื่นๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับผู้ปกครองที่มีรายได้ 5,001 - 10,000 บาท และผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับผู้ปกครองที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท มีความรู้ ความเข้าใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับผู้ปกครองที่มีรายได้มากกว่า 15,000 บาท มีความรู้ ความเข้าใจ มากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนค่าเฉลี่ยอื่นๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับผู้ปกครองที่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท และผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับผู้ปกครองที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท มีความรู้ ความเข้าใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาทกับผู้ปกครองที่มีรายได้มากกว่า 15,000 บาท มีความรู้ ความเข้าใจมากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนค่าเฉลี่ยอื่นๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

โดยจำแนกตามระดับการศึกษา

ความรู้ ความเข้าใจ	ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	S	ระดับ
ความรู้ ความเข้าใจใน	ต่ำกว่าประถมศึกษา หรือประถมศึกษา	3.54	0.80	มาก
ด้านการจัดประสบการณ์	มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรหรือเทียบเท่า	4.06	0.62	มาก
และกิจกรรมการเรียนรู้	ปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี	4.22	0.59	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

ความรู้ ความเข้าใจ	ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	S	ระดับ
ความรู้ ความเข้าใจใน	ต่ำกว่าประถมศึกษา หรือประถมศึกษา	3.63	0.70	มาก
ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรหรือเทียบเท่า	4.12	0.53	มาก
ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี	4.17	0.57	มาก
ความรู้ ความเข้าใจใน	ต่ำกว่าประถมศึกษา หรือประถมศึกษา	3.70	0.72	มาก
ด้านการจัดบริการ	มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรหรือเทียบเท่า	4.14	0.60	มาก
ให้กับเด็กปฐมวัย	ปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี	4.13	0.66	มาก
ความรู้ ความเข้าใจใน	ต่ำกว่าประถมศึกษา หรือประถมศึกษา	3.56	0.79	มาก
ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง	มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรหรือเทียบเท่า	4.14	0.50	มาก
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง	ปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี	4.04	0.68	มาก
โดยรวม	ต่ำกว่าประถมศึกษา หรือประถมศึกษา	112	3.60	0.71
	มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรหรือเทียบเท่า	125	4.10	0.53
	ปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี	90	4.15	0.57

ผลการวิเคราะห์ ตาราง 17 พบว่า ในภาพรวมผู้ปกครองทุกช่วงระดับการศึกษามีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยระดับที่สูงที่สุดคือการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษาหรือประถมศึกษา รองลงมาคือ การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี และการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรหรือเทียบเท่า ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านการจัดประสบการณ์และการเรียนรู้ ผู้ปกครองทุกช่วงระดับการศึกษามีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยระดับที่สูงที่สุดคือการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษาหรือประถมศึกษา รองลงมาคือการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรหรือเทียบเท่า และการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี ตามลำดับ

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครองทุกช่วงระดับการศึกษามีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยระดับที่สูงที่สุดคือการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษาหรือประถมศึกษา รองลงมาคือการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี และการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรหรือเทียบเท่า ตามลำดับ

ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย ผู้ปกครองทุกช่วงระดับการศึกษามีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยระดับที่สูงที่สุดคือการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรหรือเทียบเท่า

รองลงมาคือการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี และการศึกษาในระดับต่ำกว่า
ประถมศึกษา หรือประถมศึกษา ตามลำดับ

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองทุกช่วงระดับการศึกษา
มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยระดับที่สูงที่สุดคือการศึกษาในระดับต่ำกว่าประถมศึกษาหรือ
ประถมศึกษา รองลงมาคือการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี และการศึกษาในระดับ
มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรหรือเทียบเท่า ตามลำดับ

ตาราง 18 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครองที่มี
ระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน		SS	Df	MS	F	P
ความรู้ ความเข้าใจใน	ระหว่างกลุ่ม	26.50	2	13.25	28.69	.000
ด้านการจัดประสบการณ์	ภายในกลุ่ม	149.65	324	.46		
และกิจกรรมการเรียนรู้	รวม	176.15	326			
ความรู้ ความเข้าใจใน	ระหว่างกลุ่ม	19.09	2	9.54	26.28	.000
ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	ภายในกลุ่ม	117.66	324	.36		
ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	รวม	136.75	326			
ความรู้ ความเข้าใจใน	ระหว่างกลุ่ม	14.02	2	7.01	16.14	.000
ด้านการจัดบริการ	ภายในกลุ่ม	140.71	324	.43		
ให้กับเด็กปฐมวัย	รวม	154.73	326			
ความรู้ ความเข้าใจใน	ระหว่างกลุ่ม	21.99	2	10.11	25.53	.000
ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง	ภายในกลุ่ม	139.52	324	.431		
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง	รวม	161.52	326			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	20.84	2	10.42	28.10	.000
	ภายในกลุ่ม	120.16	324	.37		
	รวม	141.00	326			

ผลการวิเคราะห์ตาราง 18 พบว่า ในภาพรวมผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01 ($F = 28.10$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านได้แก่ ด้านการจัดประสบการณ์และ

กิจกรรมการเรียนรู้ (F = 28.69) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (F = 26.28) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง (F = 25.53) และด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย (F = 16.14) ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ในกรณีที่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพื่อให้ทราบความแตกต่างรายคู่ ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธี LSD. (Fisher's Least - Significant Different) ดังแสดงในตาราง 19

ตาราง 19 เปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครองจำแนกตามระดับการศึกษา เป็นรายคู่

ความรู้ ความเข้าใจ	กลุ่มระดับการศึกษา	ผลต่างของคะแนนเฉลี่ย	P	
ความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้	ต่ำกว่าประถมศึกษา หรือประถมศึกษา	- มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตร หรือเทียบเท่า	-0.51	.000
	มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตร หรือเทียบเท่า	- ปริญญาตรีหรือสูงกว่า ปริญญาตรี	-0.68	.000
ความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ต่ำกว่าประถมศึกษา หรือประถมศึกษา	- มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตร หรือเทียบเท่า	-0.16	.076
	มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตร หรือเทียบเท่า	- ปริญญาตรีหรือสูงกว่า ปริญญาตรี	-0.49	.000
ความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย	ต่ำกว่าประถมศึกษา หรือประถมศึกษา	- มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตร หรือเทียบเท่า	-0.53	.000
	มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตร หรือเทียบเท่า	- ปริญญาตรีหรือสูงกว่า ปริญญาตรี	-0.05	.582
ความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย	ต่ำกว่าประถมศึกษา หรือประถมศึกษา	- มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตร หรือเทียบเท่า	-0.44	.000
	มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตร หรือเทียบเท่า	- ปริญญาตรีหรือสูงกว่า ปริญญาตรี	-0.43	.000
ความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย	ต่ำกว่าประถมศึกษา หรือประถมศึกษา	- มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตร หรือเทียบเท่า	0.01	.942
	มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตร หรือเทียบเท่า	- ปริญญาตรีหรือสูงกว่า ปริญญาตรี		

ตาราง 19 (ต่อ)

ความรู้ ความเข้าใจ	กลุ่มระดับการศึกษา	ผลต่างของคะแนนเฉลี่ย	P	
ความรู้ ความเข้าใจใน	ต่ำกว่าประถมศึกษา หรือประถมศึกษา	- มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตร หรือเทียบเท่า	-0.58	.000
ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง		- ปริญญาตรีหรือสูงกว่า ปริญญาตรี	-0.48	.000
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับ	มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตร หรือเทียบเท่า	- ปริญญาตรีหรือสูงกว่า ปริญญาตรี	0.10	.292
ผู้ปกครอง				
โดยรวม	ต่ำกว่าประถมศึกษา หรือประถมศึกษา	- มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตร หรือเทียบเท่า	-0.51	.000
		- ปริญญาตรีหรือสูงกว่า ปริญญาตรี	-0.56	.000
	มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตร หรือเทียบเท่า	- ปริญญาตรีหรือสูงกว่า ปริญญาตรี	-0.05	.546

ผลการวิเคราะห์ตาราง 19 พบว่า ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของผู้ปกครองในภาพรวมผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษาหรือประถมศึกษา กับระดับมัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรหรือเทียบเท่า และระดับต่ำกว่าประถมศึกษา กับปริญญาหรือสูงกว่าปริญญาตรี มีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนค่าเฉลี่ยคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านได้แก่ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย และด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษาหรือประถมศึกษา กับระดับมัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรหรือเทียบเท่าและ ระดับต่ำกว่าประถมศึกษา กับปริญญาหรือสูงกว่าปริญญาตรี มีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนค่าเฉลี่ยคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครองประกอบด้วย อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี จำนวน 327 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชนิดประเมินค่า 5 ระดับมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .971 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One - way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้การเปรียบเทียบพหุคูณโดยวิธี LSD. (Fisher's Least -Significant Different)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบ ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง พบว่า

1.1 ผู้ปกครองส่วนใหญ่อายุมากกว่า 30 ปี จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 58.70 อายุ 25 - 30 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 และอายุน้อยกว่า 25 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.80 ตามลำดับ

1.2 ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 135 คน คิดเป็น ร้อยละ 41.30 ประกอบอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 14.40 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 และอื่นๆ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 9.80 ตามลำดับ

1.3 ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 48.60 มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาท จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 19.60 มีรายได้ 10,001 - 15,000 บาท จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 และมีรายได้มากกว่า 15,000 บาท จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.80 ตามลำดับ

1.4 ผู้ปกครองส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประกาศนียบัตร หรือ เทียบเท่า จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 38.20 รองลงมาจบการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษา หรือ ประถมศึกษาจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 34.30 และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ปริญญาตรี จำนวน 90 คน คิดเป็น ร้อยละ 27.50 ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า

2.1 ระดับความรู้ ความเข้าใจ ของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวม พบว่า ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 3.99$) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.97$) ด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.93$) และด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ($\bar{X} = 3.91$) ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2.2 ระดับความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รายข้อในแต่ละด้าน พบว่า

2.2.1 ด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ ข้อ 11 การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาอวัยวะทุกส่วนให้มีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดีในการเคลื่อนไหว ($\bar{X} = 4.09$) ข้อ 9 การจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมเพื่อปลูกฝังให้เด็กมีระเบียบวินัยรักความเป็นไทย อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ($\bar{X} = 4.07$) และข้อ 16 การจัดกิจกรรมเกมการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กรู้จักเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น รู้จักแบ่งปัน อดทนและรอคอย ($\bar{X} = 4.06$) ตามลำดับ

2.2.2 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเฉลี่ยทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือข้อ 9 การจัดสิ่งแวดล้อมภายในห้องเรียนให้มีแสงสว่างเพียงพอและมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก เพื่อเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การดูหนังสือนิทานได้อย่างสบายตา แสงสว่างไม่จ้าเกินไป ($\bar{X} = 4.25$) ข้อ 10 การจัดมุมกิจกรรมต่างๆ ภายในห้องเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อกระตุ้น และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ ให้เด็กมีพัฒนาการพร้อมทั้ง 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่าง

น้อย 4 มุม ($\bar{X} = 4.04$) และข้อ 8 การจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยถูกสุขลักษณะ การระบายอากาศ และการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม เพื่อไม่ให้ส่งกลิ่นเหม็นรบกวนการเรียนรู้อของเด็ก ($\bar{X} = 4.03$) ตามลำดับ

2.2.3 ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเฉลี่ยทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่ค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือข้อ 1 การจัดให้มีอาหารกลางวัน อาหารเสริมนม และอาหารว่างสำหรับเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาด้านร่างกายให้เจริญเติบโตเหมาะสมตามวัย ($\bar{X} = 4.30$) ข้อ 8 การบริการน้ำดื่มที่สะอาด ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ภาชนะบรรจุต้องมีฝาปิดเพื่อป้องกันเชื้อโรค ($\bar{X} = 4.28$) และข้อ 2 การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ ที่มีระดับความสูงและขนาดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.99$) ตามลำดับ

2.2.4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจทุกข้อเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่ค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือข้อ 3 การพาเด็กเข้าร่วมกิจกรรมที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดขึ้นในโอกาสต่างๆ เช่น วันเด็ก วันพ่อ วันแม่ จะทำให้เกิดความใกล้ชิดกัน ($\bar{X} = 4.22$) ข้อ 5 การพูดคุยกับครูผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับพัฒนาการความประพฤติ และสุขภาพของเด็ก เพื่อจะทำให้เข้าใจถึงพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 3.99$) และข้อ 1 การจัดทำรายงานแจ้งผู้ปกครองเพื่อให้ทราบเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.96$) ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามอายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา ดังต่อไปนี้

3.1 จำแนกตามอายุ พบว่า ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวมผู้ปกครองที่มีอายุ 25 - 30 ปี มีความรู้ ความเข้าใจมากกว่าผู้ปกครองที่มีอายุมากกว่า 30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนค่าเฉลี่ยคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกด้าน โดยผู้ปกครองที่มีอายุ 25 - 30 ปี มีความรู้ ความเข้าใจมากกว่าผู้ปกครองที่มีอายุมากกว่า 30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนค่าเฉลี่ยคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3.2 จำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

($F = 11.41$) และเมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่าทุกด้านได้แก่ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ ($F = 11.59$) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($F = 10.74$) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ($F = 8.99$) และด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย ($F = 8.18$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า

3.2.1 ผลการศึกษาในภาพรวม พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการและอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีความรู้ ความเข้าใจมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกร อาชีพรับจ้างและอาชีพอื่น ๆ ส่วนผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้างมีความรู้ ความเข้าใจมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจและอาชีพธุรกิจส่วนตัว อาชีพเกษตรกรและอาชีพรับจ้าง อาชีพรับจ้างและอาชีพอื่น ๆ ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจไม่แตกต่างกัน

3.2.2 ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจและอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีความรู้ ความเข้าใจมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกร อาชีพรับจ้างและอาชีพอื่น ๆ ส่วนผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้างมีความรู้ ความเข้าใจมากกว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจและอาชีพธุรกิจส่วนตัว อาชีพเกษตรกรและอาชีพรับจ้าง อาชีพรับจ้างและอาชีพอื่น ๆ ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

3.2.3 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจและอาชีพธุรกิจส่วนตัวมีความรู้ ความเข้าใจมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกร อาชีพรับจ้างและอาชีพอื่น ๆ ส่วนผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้างมีความรู้ ความเข้าใจ มากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจและอาชีพธุรกิจส่วนตัว อาชีพเกษตรกรและอาชีพอื่น ๆ อาชีพรับจ้างและอาชีพอื่น ๆ ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

3.2.4 ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจและอาชีพธุรกิจส่วนตัวมีความรู้ ความเข้าใจมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกร อาชีพรับจ้างและอาชีพอื่น ๆ ส่วนผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้างมีความรู้ ความเข้าใจมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจและอาชีพธุรกิจส่วนตัว อาชีพเกษตรกรและอาชีพรับจ้าง อาชีพเกษตรกรและอาชีพอื่น ๆ อาชีพรับจ้างและอาชีพอื่น ๆ มีความรู้ความเข้าใจเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

3.2.5 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ /พนักงานรัฐวิสาหกิจและอาชีพธุรกิจส่วนตัวมีความรู้ ความเข้าใจ มากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรรม อาชีพรับจ้างและอาชีพอื่นๆ ส่วนอาชีพรับจ้างและอาชีพอื่นๆ ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจมากกว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจและธุรกิจส่วนตัว อาชีพรับจ้างและอาชีพอื่นๆ มีความรู้ ความเข้าใจเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน ดังนั้น ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย และด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจและอาชีพธุรกิจส่วนตัวมีความรู้ความเข้าใจ มากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรรม อาชีพรับจ้าง และอาชีพอื่นๆ ส่วนอาชีพรับจ้างและอาชีพอื่นๆ มีความรู้ ความเข้าใจ มากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3.3 จำแนกตามรายได้ พบว่า ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครอง ในภาพรวมผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับรายได้ 5,001-10,000 บาท ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับผู้ปกครองที่มีรายได้ 10,001 - 15,000 บาท และ ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับผู้ปกครองที่มีรายได้มากกว่า 15,000 บาท มีความรู้ ความเข้าใจมากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนค่าเฉลี่ยคู่อื่นๆที่เหลือไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า

3.3.1 ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับผู้ปกครองที่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับผู้ปกครองที่มีรายได้ 10,001 - 15,000 บาท และ ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับผู้ปกครองที่มีรายได้มากกว่า 15,000 บาท มีความรู้ ความเข้าใจมากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนค่าเฉลี่ยคู่อื่นๆที่เหลือไม่แตกต่างกัน

3.3.2 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับผู้ปกครองที่มีรายได้ 5,001 - 10,000 บาท ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับผู้ปกครองที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท และผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับผู้ปกครองที่

มีรายได้มากกว่า 15,000 บาท มีความรู้ ความเข้าใจ มากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนค่าเฉลี่ยคู่อื่นๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

3.3.3 ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาท กับผู้ปกครองที่มีรายได้ 5,001 - 10,000 บาท และผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับ ผู้ปกครองที่มีรายได้ 10,001 - 15,000 บาท มีความรู้ ความเข้าใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับผู้ปกครองที่มีมากกว่ารายได้ 15,000บาท มีความรู้ ความเข้าใจมากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนค่าเฉลี่ยคู่อื่นๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน

3.3.4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองที่มี รายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับผู้ปกครองที่มี รายได้ 5,001 - 10,000 บาท และผู้ปกครองที่มี รายได้น้อย กว่า 5,001 บาท กับผู้ปกครองที่มีรายได้ 10,001 - 15,000 บาท มีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับผู้ปกครองที่มีรายได้มากกว่า 15,000 บาทมีความรู้ ความเข้าใจมากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาท แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนค่าเฉลี่ยคู่อื่นๆ ที่เหลือไม่แตกต่างกัน ดังนั้น ความรู้ ความเข้าใจ ของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำแนกตามรายได้ ด้านการจัด ประสพการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการ จัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย และด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับผู้ปกครองที่มีรายได้ 5,001 - 10,000 บาท และผู้ปกครองที่ มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับผู้ปกครองที่มีรายได้ 10,001 - 15,000 บาท มีความรู้ ความเข้าใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 5,001 บาทกับ ผู้ปกครองที่มีรายได้มากกว่า 15,000 บาท มีความรู้ ความเข้าใจมากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,001 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3.4 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครองในภาพรวม ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษาหรือ ประถมศึกษากับ ระดับมัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรหรือเทียบเท่า และระดับต่ำกว่าประถมศึกษา กับ ปริญญาหรือสูงกว่าปริญญาตรี มีความรู้ ความเข้าใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนค่าเฉลี่ยคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านได้แก่ ด้านการจัด ประสพการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัด บริการให้กับเด็กปฐมวัย และด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง มีการศึกษา ระดับต่ำกว่าประถมศึกษาหรือประถมศึกษากับระดับมัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรหรือเทียบเท่าและ

ระดับต่ำกว่าประถมศึกษา กับ ปริญญาหรือสูงกว่าปริญญาตรี มีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนค่าเฉลี่ยคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย และด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง พบว่ามีการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษาหรือประถมศึกษากับระดับมัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรหรือเทียบเท่า และระดับต่ำกว่าประถมศึกษากับปริญญาหรือสูงกว่าปริญญาตรี มีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย และด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองเมื่อจำแนกตาม อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกัน และเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

การอภิปรายผลการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเด็น คือ

1. ผลการศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ผลการเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยจำแนกตามปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครองประกอบด้วย อายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา

รายละเอียดมี ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในภาพรวม พบว่า ระดับความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครอง อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาขั้นแรกของลูก ผู้ปกครองจึงให้ความสนใจและเอาใจใส่ในการให้การศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย อีกทั้งผู้ปกครองยังมีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูเด็กในระยะปฐมวัยซึ่งเป็นวัยที่มีพัฒนาการทุกด้านเป็นไปอย่างรวดเร็ว หากผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กสามารถให้การอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาตามศักยภาพแล้ว จะเป็นการเตรียมเด็กให้เติบโตเป็น

ประชากรที่มีคุณภาพในอนาคตมากเป็นพิเศษ สอดคล้องกับ งานวิจัย เมธินี เทียนชัยวชิรากุล (2547: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการในการจัดอนุบาลศึกษาตามการรับรู้ของผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตหนองแขมกรุงเทพมหานคร พบว่า ความต้องการในการจัดอนุบาลศึกษา ตามการรับรู้ของผู้ปกครองโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ระดับสูงสุด คือ ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 3.99$) รองลงมาคือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.97$) ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.93$) และด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ($\bar{X} = 3.91$) ตามลำดับ ซึ่งสามารถอภิปรายเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย จากการศึกษา พบว่าผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัยมากที่สุดเป็นอันดับ 1 โดยเฉพาะการจัดให้มีอาหารกลางวัน อาหารเสริมนม และอาหารว่างสำหรับเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาด้านร่างกายให้เจริญเติบโตเหมาะสมตามวัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในการรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับการจัดบริการเด็กปฐมวัยส่งผลให้ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจ ถึงการบริการที่เด็กปฐมวัยควรจะได้รับ นอกจากนี้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดบริการต่างๆ ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดไว้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่ดีในทุกๆ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ ประภาพรรณ เอี่ยมสุภานิต (2548: 38-39) กล่าวไว้ว่า เด็กปฐมวัยเป็นช่วงของชีวิตที่ร่างกายมีการเจริญเติบโต และมีพัฒนาการอย่างรวดเร็วหนทางหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการเป็นไปตามวัยได้ด้วยดีนั้นก็คือ ให้เด็กรับประทานอาหารเช้า และอาหารนั้นต้องให้สารอาหารครบถ้วนตามที่ร่างกายต้องการ สารอาหารหมายถึง สารชนิดต่างๆ ที่ประกอบอยู่ในอาหารซึ่งมีด้วยกัน 6 ชนิดยกเว้นน้ำที่มีอยู่ในอาหารหลัก 5 หมู่ได้แก่ อาหารประเภทเนื้อสัตว์ ไข่ แป้ง ข้าว ไขมัน ผักและผลไม้ เพราะฉะนั้นในการปรับปรุงอาหารให้เด็กรับประทานให้ทุกมื้ออาหารควรได้รับสารอาหารดังกล่าวอย่างครบถ้วน เพื่อให้เด็กมีร่างกายแข็งแรง มีความพร้อมในการที่จะพัฒนาในด้านอื่นๆ ต่อไป

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจต่อการจัดบริการเด็กปฐมวัย ในด้านการจัดให้มีอาหารกลางวัน อาหารเสริมนม และอาหารว่างสำหรับเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาด้านร่างกายให้เจริญเติบโตเหมาะสมตามวัย จึงอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากผลการศึกษา พบว่าผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มากที่สุดเป็นอันดับ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการรับรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับ การจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่งผลให้ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจถึงสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้กับเด็กปฐมวัย ผู้ปกครองจึงมี

ความสนใจในการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม จะช่วยให้เด็กเจริญเติบโตมีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ได้เป็นอย่างดี และยังเป็นส่งเสริม ความสามารถของเด็กในการเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รำเพย แดงประไพ (2550: 17) ที่ศึกษาเรื่อง ความต้องการของผู้ปกครองต่อบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งเป็นการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็กมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นสภาพภายในห้องเรียน ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์การเรียนต่างๆ หรือสภาพภายนอกห้องเรียน ได้แก่ สนามเด็กเล่น ห้องอาหาร โดยต้องคำนึงถึงความสะอาด และความปลอดภัยเป็นหลัก และเป็นไปตามที่ บุญเยี่ยม จิตรดอน (2533: 331) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมนับว่ามีอิทธิพลและมีความสำคัญแก่เด็กอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเด็กปฐมวัย สถานที่ให้การศึกษาอบรมเด็กในระดับนี้ ควรจัดเตรียมทั้งสภาพภายในห้องเรียนและ นอกห้องเรียน เพื่อเด็กจะได้มีความอบอุ่น มั่นใจ สนใจรักและอยากมาสถานศึกษา สภาพภายนอกห้องเรียนควรตกแต่งให้สวยงามและให้ได้ประโยชน์เช่น ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ และต้นไม้ใหญ่เพื่อให้ร่มเงาเพื่อความสวยงามและเพื่อความปลอดภัย พื้นสนามควรปรับให้เรียบสม่ำเสมอ ปลูกหญ้าเพื่อความสดชื่นน่าดู ควรดูแลความปลอดภัย ไม่ให้มีเศษแก้ว หินคม เพราะอาจจะเป็นอันตรายต่อเด็กได้ บริเวณสนามควรดูแลรักษาให้สะอาดเรียบร้อย มีที่ทิ้งขยะเป็นสัดส่วน ในสนามควรมีเครื่องเล่นสนาม และเครื่องเล่นสำหรับเด็กได้เด็กได้ออกกำลังกาย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าผู้ปกครอง มีความรู้ ความเข้าใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเฉพาะด้านการจัดสิ่งแวดล้อมภายในห้องเรียนให้มีแสงสว่างเพียงพอและมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก เพื่อเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การดูหนังสือนิทานได้อย่างสบายตา แสงสว่างไม่จ้าเกินไป จึงอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ จากผลการวิจัย พบว่าผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นอันดับ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจรูปแบบในการจัดกิจกรรมประจำวัน พัฒนาการ ความพร้อม และการเรียนรู้ของบุตรหลานของตน ดังนั้นผู้ปกครองจึงสนใจและมีความรู้ ความเข้าใจการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ ที่จะทำให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนาพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นกเนตร ธรรมบวร; และ อารยา สุขวงศ์ (2541: 68-69) ที่ศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยต่ำกว่า 3 ขวบ พบว่า ผู้ปกครองศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรตระหนักถึงการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

โดยเฉพาะการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจอันจะนำไปสู่ การส่งเสริมการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับบุตรหลาน นอกจากนี้การส่งเสริมการจัด ประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะส่งผลให้ผู้ปกครองมีความรู้ความ เข้าใจ รูปแบบในการจัดกิจกรรมประจำวัน พัฒนาการความพร้อมและการเรียนรู้ของบุตรหลานของตน ดังนั้นผู้ปกครองจึงให้ความสนใจ การจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ ทำให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนา พัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการที่ผู้ปกครองเข้ามาส่งบุตรหลานในเวลาเช้าจึงทำให้เห็นกิจกรรมที่ ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดขึ้น โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาอวัยวะทุกส่วนให้มีความสัมพันธ์กันอย่างดี ผู้ปกครองจึงมีความรู้ ความเข้าใจ ในด้านนี้อยู่ ในระดับมาก

1.4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจด้านการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านความสัมพันธ์ระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 4 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการรับรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ส่งผลให้ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจในกิจกรรมต่างๆ ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดขึ้น ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีการประชาสัมพันธ์ ให้ผู้ปกครองได้ทราบอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เยาวนุช ทานาม (2546: 81) ที่ศึกษาเรื่อง ความต้องการของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน ที่กล่าวว่า การ รับทราบการดำเนินงานของโรงเรียน จะทำให้ผู้ปกครองเข้าใจการดำเนินงานและความเป็นไปของ โรงเรียน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนา เด็กเล็กกับผู้ปกครอง ในด้านการพาเด็กเข้าร่วมกิจกรรมที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดขึ้นในโอกาสต่างๆ เช่น วันเด็ก วันพ่อ วันแม่ ซึ่งจะทำให้เกิดความใกล้ชิดกัน จึงอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจ ของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก โดยจำแนกตามปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครองประกอบด้วย อายุ อาชีพ รายได้ และระดับ การศึกษา พบว่า ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองที่มีอายุ อาชีพ รายได้และระดับการศึกษา ที่ต่างกัน มีผลต่อการรับรู้ การทำความเข้าใจในรับรู้ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก ได้แก่ การจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้วิจัยอภิปรายผลแยกตามตัวแปร ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีประสบการณ์ในการรับรู้ที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับความพึงพอใจ กับสิ่งที่ได้รับรู้โดยตรงและสภาพของสังคมเศรษฐกิจของแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับ สุพรรณิ วรณเพ็ชร (2551: 156) ที่ศึกษาเรื่อง สภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนในเครือมาริวิทย์ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ปกครองเป็นวัยทำงาน จึงให้ความสนใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยความคาดหวังที่ว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะจัดการศึกษาให้กับบุตรหลานและเนื่องจากตนเอง ไม่มีเวลาพอที่จะดูแลบุตรหลาน ด้วยตนเองจึงทำให้ต้องเอาใจใส่การศึกษาของบุตร หลานเพิ่มมากขึ้น จึงมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่างกัน และสอดคล้องกับ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542: 116) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้และประสบการณ์ที่สะสมมาเป็นตัวกำหนดเจตคติ ทำให้เกิดการตระหนักเชื่อมโยงรับและถือเป็นแบบอย่าง เมื่อเจตคติต่างกันความต้องการในด้านต่างๆก็แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับความเชื่อที่ตนเองมีอยู่ ดังนั้นจึงทำให้ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกัน ซึ่งตรงกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2.2 ผลการเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ปกครองผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และอาชีพธุรกิจส่วนตัวมีความสนใจ และเอาใจใส่การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยอาชีพที่ทำ ประกอบการดูแล และเอาใจใส่ด้าน การศึกษาสำหรับบุตรหลานของตนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ ไชยลักษณ์ กมลศักดิ์วิกุล (2539: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสมาคมผู้ปกครองและครู ที่ทำให้ผู้ปกครองไม่มีโอกาสสละเวลาที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเนื่องจากมีภาระในการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2545ก: 71) ที่กล่าวว่า ปัจจุบันผู้ปกครองส่วนใหญ่จะมีอาชีพและทำงาน การจัดกิจกรรมในเวลา ราชการจะไม่เอื้อหรือให้ความสะดวกแก่ผู้ปกครองในการเข้าร่วมกิจกรรมเนื่องจากการประกอบอาชีพ

ของผู้ปกครอง รวมถึงความไม่สะดวกในการเดินทางไปโรงเรียนทำให้ผู้ปกครองไม่ต้องการไปโรงเรียน ดังนั้นจึงทำให้ ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกัน ซึ่งตรงกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2.3 ผลการเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตาม รายได้ พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี สามารถจัดหาสิ่งดี เพื่อการศึกษาสำหรับบุตรหลานของตนได้เป็นอย่างดี ส่วนผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยทำให้มีความขัดสนด้านการเงิน การดูแลให้บุตรหลานอาจจะน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ วัชรภรณ์ พยัคฆ์เมธี (2546: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ในอำเภอต๋อยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ ต่อเดือนต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับ ลารู (ลักษณะ ฤทธาณี. 2547: 50; อ้างอิงจาก Lareau. 1989) ที่ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ของครอบครัวต่างพื้นที่กับการมีส่วนร่วมในการศึกษาพบว่า ในครอบครัวคนยากจน (Working-class parents) มีแนวโน้มที่แบ่งแยกชีวิตครอบครัวออกจากสถานการศึกษา โดยพ่อแม่ยากจนจะวางใจครูและมอบหน้าที่ความรับผิดชอบทั้งหมดไว้ที่โรงเรียน ในทางกลับกัน ครอบครัวที่ร่ำรวย (Upper-middle class families) มีแนวโน้มที่จะให้เวลาและเตรียมเด็กสำหรับสังคมโรงเรียนมากขึ้น และสอดคล้องกับ กุลยา ต้นติผลาชีวะ (2545ข: 71) ที่กล่าวว่า ผู้ปกครองที่มาจากครอบครัวที่ต่างฐานะจะแสดงการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน คือผู้ปกครองที่มาจากครอบครัวฐานะปานกลางและสูง จะเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่า ผู้ปกครองที่มาจากครอบครัวรายได้ต่ำ ดังนั้นจึงทำให้ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกันมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่างกัน ซึ่งตรงกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2.4 ผลการเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองทุกช่วงระดับการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาที่สูง สามารถเข้าใจถึงการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้เข้าใจง่ายยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สุกัญญา ดอกพวง (2549: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนปฐมวัยต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามแนวปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนปฐมวัยต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามแนวปฏิรูปการศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับ ศิริกุล อิศรานุกฤษ; และคณะ (2537: บทคัดย่อ) ที่ศึกษา

เรื่อง แบบแผนการเลี้ยงดูเด็กตามแนวภาวะความต้องการพื้นฐานและบริการสำหรับเด็ก พบว่า แม่ที่มีการศึกษาสูงและฐานะทางเศรษฐกิจดี จะเห็นความสำคัญของการเลี้ยงดูเด็กเพื่อส่งเสริมสติปัญญาของเด็กเป็นอย่างมาก เช่น มีการส่งเสริมทั้งในเรื่องการเรียนและการเล่น เพื่อส่งเสริมสติปัญญามากกว่าแม่ที่มีการศึกษาน้อยและมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ดังนั้นจึงทำให้ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกัน ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

1. องค์กรปกครองท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองควบคู่ไปกับการจัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัย เพื่อให้ผู้ปกครองทราบถึงนโยบาย แนวทางในการการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง หรือตามบริบทของท้องถิ่นนั้น
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรแจ้งข้อมูลการจัดการเรียนรู้ให้ผู้ปกครองรับทราบเป็นระยะๆ เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมกับทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุกๆ ด้านอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับ การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดอื่นๆ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ดียิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาตัวแปรตัวอิสระในกลุ่มอื่นๆ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น ครู หรือบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. (2544). *แนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545-2559)*. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่นกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2544). *แนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระยะ 15 ปี (พ.ศ.2545-2559)*. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.
- . (2550). *คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ. กฤษณี ภูพัฒน์. (2538). *การศึกษาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้ชุดให้ความรู้แก่ผู้ปกครองส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน เรื่องขอให้หนูคิดเองและผู้ปกครองใช้กิจกรรมตามปกติในชีวิตประจำวัน*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษাপฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- กวิศรา สุวรรณบุตร. (2551). *การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานส่งเสริมการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2541). *วิธีการจัดการศึกษาสำหรับผู้ปกครองและสารสนเทศที่ผู้ปกครองเด็กอนุบาลต้องการ*. *วารสารการศึกษาปฐมวัย*. 2(1): 67-75.
- . (2542). *การศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ. สาขาวิชา การศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2543). *โรงเรียนเด็กเล็ก: Nursery school*. *วารสารการศึกษาปฐมวัย*. 4(2): 16-21.
- . (2545ก). *รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอดิสันเพรสโปรดักส์.
- . (2545ข,ตุลาคม). *การศึกษาสำหรับผู้ปกครอง: พันธกิจของครูปฐมวัย*. *วารสารการศึกษาปฐมวัย*. 6(4): 68-73.
- . (2547). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เอดิสันเพรสโปรดักส์.
- กุศล สุนทรธาดา; และ จิตตินันท์ เดชะคุปต์. (2544). *รูปแบบและระบบการจัดบริการสถานเลี้ยงดูเด็กที่มีคุณภาพในประเทศไทย: กรณีพินิจศึกษา*. เอกสารวิชาการสถาบันวิจัยประชากรและสังคม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.

- โกวิท พวงงาม. (2543). *การปกครองท้องถิ่นไทย: หลักการและมิติใหม่ในอนาคต*. พิมพ์ครั้งที่ 2. ชนิษฐา เปรมพงษ์. (2550). *การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตร โรงเรียนเครือข่ายคณะภคินีพระฤทธิยของพระเยซูเจ้าแห่งกรุงเทพ*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). *ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ทรงพล สุทธิธรรม. (2534). *การศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการคลายการยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- นิตินันท์ วิชิตชลชัย. (2535). *ผลของการใช้ชุดส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครองที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- นิภาพรรณ หงษ์ชูเกียรติ. (2544). *สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นภเนตร ธรรมบวร; และอารยา สุขวงศ์. (2541). *รูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยต่ำกว่า 3 ขวบ*. โครงการบ้านหนองน้อย สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2521). *เอกสารประกอบการสอนภาควิชาสถิติศึกษา: วัตถุประสงค์ 302*. ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- . (2545). *ประมวลสาระชุดวิชา การพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินการศึกษา (หน่วย 3)*. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- บุบผาสวัสดิ์ รัชชตาตะนันท์ (สวัสดิ์ชูโต) (2540,ตุลาคม). *ทัศนะการศึกษาปฐมวัย: ปัจจัยจำเป็นสำหรับการศึกษาปฐมวัย, วารสารการศึกษาปฐมวัย*. 2(3): 5-8.
- บุญเยี่ยม จิตรดอน. (2533). *บทบาทของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย*. ใน เอกสารการสอนชุดฝึกอบรมครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 6-10. หน่วยที่ 7. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ประภาพรรณ เขี่ยมสุภาษิต. (2548,เมษายน). *การปลูกฝังพฤติกรรมกรบรโภคให้กับเด็กปฐมวัย*. *วารสารการศึกษาปฐมวัย*. 9(2): 37-41.

- พรพิมล แซ่ชี. (2540). *ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน*.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พรทิพย์ สวัสดิ์. (2537). *การจัดกิจกรรมการสอนของครูกับความพร้อมทางการเรียนของเด็กก่อนวัย
เรียนในโรงเรียนอนุบาลของรัฐบาลและเอกชน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. การศึกษาปฐมวัย.
กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พรสวรรค์ วีระยุทธศิลป์. (2540). *ทักษะการศึกษาปฐมวัย*. วารสารการศึกษาปฐมวัย. 1(3): 17.
- พัชรี สอนแก้ว. (2536). *การแนะแนวผู้ปกครองเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงกมล.
- พิมพา ตามี. (2540). *ความต้องการของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน
ประถมศึกษาอำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ประถมศึกษา).
เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ภัทราภรณ์ นันทวงศ์. (2546). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสังกัด
เทศบาลนครลำปาง*. วิทยานิพนธ์ คบ.ม. (การบริหารการศึกษา). ลำปาง:
บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏลำปาง. ถ่ายเอกสาร.
- เมธินี เชิญชัยวรชารกุล. (2547). *การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการในการจัดอนุบาล
ศึกษาตามการรับรู้ของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตหนองแขม
กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มณเฑียร ทุมพันธ์. (2546). *บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้าน
แบบมีส่วนร่วม*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เยาวนุช ทานาม. (2546). *การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการ
จัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสอนภาษาจีน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2541). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการศึกษาปฐมวัย เรื่องแนวทางใน
การจัดตั้งศูนย์เด็กปฐมวัย*. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- (2542). *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม็ค.

- เยาวพา เดชคุปต์; สุทธิพรธณ ธีรพงศ์; และพรรัก อินทามระ. (2550). *เอกสารประกอบการศึกษา สำหรับผู้ศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย เรื่อง การบริหาร จัดการ การศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. ถ่ายเอกสาร.
- รัศมี ตันเจริญ. (2542). *การบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏ บ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ราศรี ทองสวัสดิ์; และคนอื่นๆ. (2529). *คู่มือนิเทศการศึกษาก่อนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- รำเพย แดงประไพ. (2550). *ความต้องการของผู้ปกครองต่อบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ลักษณะนา ฤทธาคนี. (2547). *ทัศนคติผู้ปกครองเด็กปฐมวัยต่อการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลัดดา เหมาะสุวรรณ; และคนอื่นๆ. (2543). *รายงานการวิจัยเรื่องอิทธิพลของธุรกิจต่อสถาน เลี้ยงดูเด็กและพ่อแม่ ศักยภาพที่จัดมีผลต่อสุขภาพของเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- วัชรภรณ์ พัยค์เมธี. (2546). *การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับลักษณะที่พึง ประสงค์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยใน อำเภอ ดอยสะเก็ด จังหวัด เชียงใหม่*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณพร กาญจนานา. (2544). *การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็ก ปฐมวัย ในสถานรับเลี้ยงเด็กของกระทรวงกลาโหม*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณาท รักสกุลไทย. (2537). *การบริหารงานชุมชนสัมพันธ์. ประมวลสาระชุดวิชาการบริหาร สถานศึกษาปฐมวัย หน่วยที่ 14 หน้า 169-171*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมราชา.
- วิลาสินี ฤกษ์รุจิพิมล. (2540, กรกฎาคม). *ทัศนะการศึกษาปฐมวัย*. *วารสารการศึกษาปฐมวัย*. 1(3): 6.

- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. (2543). รายงานสิ่งแวดลอมและการเรียน: สร้างสมองเด็กให้ฉลาดได้
อย่างไร (ฉบับพ่อแม่) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ศิริพรรณ ยิ้มย่อง. (2544, เมษายน). การจัดประสบการณ์ระดับอนุบาลศึกษา. วารสารการศึกษา
ปฐมวัย. 5(2): 45-53.
- ศิรินทร์รัตน์ ทองปาน. (2544). รูปแบบและบทบาทการมีส่วนร่วมที่พึงประสงค์ของผู้ปกครอง:
ศึกษาเฉพาะกรณีที่เป็นกรรมการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริสกุล อิศรานุรักษ์; และคนอื่นๆ. (2537). แบบแผนการเลี้ยงดูเด็กตามแนวภาวะความต้องการ
พื้นฐานและบริการสำหรับเด็ก (สพด). กรุงเทพฯ: คณะสาธาณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ไฉฉัตรกมล กมลศักดิ์วิกุล. (2539). บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูในการส่งเสริมการมี
ส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สิรินทรทิพย์ เกสร. (2545). บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและผู้นำชุมชนต่อการจัด
การศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์
คบ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏพระนคร. ถ่ายเอกสาร.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2538). แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ: แนวการจัดประสบการณ์ปฐมวัยศึกษา.
กรุงเทพฯ ดวงกมล.
- (2544). เด็ดดอกไม้ปั้นกระเทียมถึงดวงดาวการปลูกฝังเด็กปฐมวัยรักสิ่งแวดล้อม. ใน
หนังสืองานวันสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 12 พฤศจิกายน 2544.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2535). แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535.
กรุงเทพฯ: ฟินนี่พับลิชชิ่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2535). หลักการจัดอนุบาลศึกษา. กรุงเทพฯ:
คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน. (2547). พระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.
กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548).
คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี)
คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็ก 3-5 ปี). พิมพ์ครั้งที่ 2.
กระทรวงศึกษาธิการ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุกัญญา ดอกพวง. (2549). การศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนปฐมวัยต่อการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียน สังกัดปฐมวัย
กรุงเทพมหานคร เขตราชบุรีบูรณะ. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุปราณี รื่นพิทักษ์. (2545). การศึกษาความคิดเห็นของครู ผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองที่มีต่อการ
จัดการศึกษาสำหรับเด็กในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพรรณณี วรรณเพชร. (2551). การศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัด
การศึกษาปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภาพร เทพยสุวรรณ. (2540). การสร้างเกณฑ์การจัดบริการสุขในโรงเรียนอนุบาล. ปริญญาานิพนธ์
กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภาพร สุวรรณศรีนนท์. (2549). บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสร้างเสริมพัฒนาการ
เด็กปฐมวัย ในเขตบางกอกน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุมณฑา พรหมบุญ. (2544, มกราคม). การปฏิรูปการศึกษาปฐมวัย. วารสารการศึกษาปฐมวัย.
5(1): 8-11.
- หฤทัย อรุณศิริ. (2551). การศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเทศบาลในจังหวัด
สิงห์บุรี. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- หรรษา นิลวิเชียร. (2535). ปฐมวัยศึกษาหลักสูตรและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
ไอเดียนส์ไตร์
- อภิญา เวชยชัย. (2544). รายงานการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองในการ
พัฒนาการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- อารยา วัฒนกิจ. (2526). *ปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อนุพล มาตรฐานวุฒิ. (2543). *ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสันติศึกษา จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์(บริหารการศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- อนุรักษ์ มาสเนตร. (2552). *ศึกษาการดำเนินงานการบริการด้านการศึกษาตามศูนย์เด็กเล็กกรมอนามัย ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในเขตบางซื่อ*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรรถพรณ รัตนวงศ์. (2551). *การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครนายก*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรุณี หรอดาล. (2536). *ผู้ปกครองกับการจัดการศึกษาปฐมวัยศึกษา. ประมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา* หน้าที่ 13 หน้า 6-80. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- Dawson Hiary Margarat. (2004). *Private money in public school: A Study of local education foundations in Virginia public school division*. Virginia: n.p.
- Dicker, J.A. (1969). *A Study of Measurable Personal Factors of Leaders and Non-Leaders among University Woman*. Dissertation Abstracts International. 30: 1817- A.
- Feeney, S; Cristensen, D; & Moravich, E. (1978). *Who am I in the live of children?* 3rd ed. Columbus; Merrill.
- Gail, G.M. (1981). *Mother Start An Account of An Education*. The Scottish Council for Research in Education.
- Mondy, W.R. (1993). *Management Concept, Practices, and Skills*. Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Ornstein, Robert, Carstensen; Laura; & Patnoe, Shellet. (1991). *Psychology the Study of human Experience*. San Diego: Harcourt Brace Jovanovich.

Pallozzi, Denis Peter. (1981, August). *A Model for communities Participation in Local School District Decision Making*. Dissertation Abstracts Imitational. 42 (4).

<http://socialscience.igetweb.com>

<http://www.thailocaldmun.go.th>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อ

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ

ด้าน	ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
การจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการ เรียนรู้	1.1	0	1	1	1	1	4	0.8
	1.2	1	0	1	1	0	3	0.6
	1.3	1	1	1	1	1	5	1
	1.4	1	1	1	1	0	4	0.8
	1.5	1	1	1	1	0	4	0.8
	1.6	0	1	0	1	1	3	0.6
	1.7	1	1	1	1	1	5	1
	1.8	1	0	1	1	1	4	0.8
	1.9	1	1	1	1	1	5	1
	1.10	1	1	1	1	1	5	1
	1.11	0	1	1	1	1	4	0.8
	1.12	1	1	1	1	0	4	0.8
	1.13	1	1	1	1	1	5	1
	1.14	1	1	0	1	1	4	0.8
	1.15	1	1	1	1	1	5	1
	1.16	0	1	0	1	1	3	0.6
	1.17	1	0	1	0	1	3	0.6
การจัดสภาพแวดล้อม ในศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	2.1	1	1	1	1	1	5	1
	2.2	1	0	1	1	1	4	0.8
	2.3	1	1	1	1	1	5	1
	2.4	1	1	0	1	0	3	0.6
	2.5	1	1	1	1	1	5	1
	2.6	0	1	0	1	1	3	0.6
	2.7	1	1	1	0	1	4	0.8
	2.8	1	0	1	1	1	4	0.8
	2.9	1	1	1	1	1	5	1
	2.10	1	1	1	1	0	4	0.8
	2.11	1	1	1	1	1	5	1

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

ด้าน	ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
การจัดบริการให้กับ เด็กปฐมวัย	3.1	1	1	1	1	0	4	0.8
	3.2	1	1	1	1	1	5	1
	3.3	1	1	1	1	0	4	0.8
	3.4	1	1	1	1	1	5	1
	3.5	1	1	1	1	1	5	1
	3.6	1	1	1	1	1	5	1
	3.7	0	1	1	1	1	4	0.8
	3.8	1	0	1	0	1	3	0.6
ความสัมพันธ์ระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กับผู้ปกครอง	4.1	1	1	1	1	1	5	1
	4.2	0	1	0	1	1	3	0.6
	4.3	1	1	1	0	1	4	0.8
	4.4	1	0	1	1	1	4	0.8
	4.5	1	1	1	1	1	5	1
	4.6	1	1	1	1	0	4	0.8
	4.7	1	1	1	1	1	5	1
	4.8	1	1	1	1	0	4	0.8
	4.9	1	1	1	1	1	5	1
	4.10	1	1	1	1	1	5	1

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อ

ด้านการจัด ประสบการณ์ กิจกรรม การเรียนการสอน		ด้านการจัด สภาพแวดล้อมในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก		ด้านการจัดบริการ ให้กับเด็กปฐมวัย		ด้านความสัมพันธ์ ระหว่างศูนย์พัฒนา เด็กเล็กกับผู้ปกครอง	
ข้อ	R	ข้อ	R	ข้อ	R	ข้อ	r
1.1	.691	2.1	.874	3.1	.568	4.1	.845
1.2	.556	2.2	.885	3.2	.615	4.2	.747
1.3	.640	2.3	.556	3.3	.809	4.3	.640
1.4	.571	2.4	.531	3.4	.607	4.4	.730
1.5	.695	2.5	.643	3.5	.740	4.5	.691
1.6	.615	2.6	.640	3.6	.551	4.6	.640
1.7	.629	2.7	.583	3.7	.548	4.7	.681
1.8	.828	2.8	.548	3.8	.621	4.8	.759
1.9	.607	2.9	.551			4.9	.691
1.10	.571	2.10	.626			4.10	.730
1.11	.596	2.11	.718				
1.12	.629						
1.13	.607						
1.14	.490						
1.15	.592						
1.16	.610						
1.17	.626						

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

รหัส .....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง

**ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ โพธาราม จังหวัด ราชบุรี**

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้
2. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. ด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัย
4. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง

โปรดอ่านคำชี้แจงให้เข้าใจก่อนตอบแบบสอบถามและโปรดตอบคำถามให้ครบทุกข้อซึ่งคำตอบจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำไปประมวลข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือสถานศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพและยังตอบสนองต่อความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยอีกต่อไป

ขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือ

นางสาวเกตุรจิกา ฤทธิชัยเสวี
นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. อายุ หมายถึง อายุปัจจุบันของท่าน
  - น้อยกว่า 25 ปี
  - 25 - 30 ปี
  - มากกว่า 30 ปี

2. อาชีพ หมายถึง อาชีพหลักของท่าน
  - รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ
  - ธุรกิจส่วนตัว
  - เกษตรกรรม
  - รับจ้าง
  - อื่น ๆ.....

3. รายได้ หมายถึง รายได้รวมของครอบครัวต่อเดือน
  - น้อยกว่า 5,001 บาท
  - 5,001 - 10,000 บาท
  - 10,001 - 15,000 บาท
  - มากกว่า 15,000 บาท ขึ้นไป

4. ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน
  - ต่ำกว่าประถมศึกษา หรือ ประถมศึกษา
  - มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตร หรือ เทียบเท่า
  - ปริญญาตรี หรือ สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2

ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ โพธาราม จังหวัด ราชบุรี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบข้อความที่ท่านเห็นว่าตรงหรือใกล้เคียงกับ
ความรู้สึกรของท่านมากที่สุดเพียงระดับหนึ่งเพียงช่องเดียว (โปรดตอบทุกข้อ)

เกณฑ์การตอบคำถามตามระดับความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครอง

คะแนน 5 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด

ข้อความ	ระดับความรู้ความเข้าใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
<p>1.ท่านมีความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้เพียงใด</p>					
1.1 การจัดตารางกิจกรรมประจำวันให้กับเด็กปฐมวัยเพื่อช่วยให้ครูผู้ดูแลเด็ก และเด็กทราบว่าแต่ละวันทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร					
1.2 การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้ดูแลเด็กที่จะจัดกิจกรรม เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กในแต่ละวัน					
1.3 การจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ ให้เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ					
1.4 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบให้เด็กลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง					
1.5 การจัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ เพื่อให้เด็กบูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้					
1.6 การจัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำและนำเสนอความคิดโดยครูผู้ดูแลเด็กเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก					
1.7 การจัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น หรือผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะที่ต่างๆ กัน					

ข้อความ	ระดับความรู้ความเข้าใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
<p>1.ท่านมีความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดประสบการณ์และ กิจกรรมการเรียนรู้เพียงใด (ต่อ)</p> <p>1.8 การจัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งอยู่ในวิถีของเด็ก มาจัดในกิจกรรม การเรียนรู้ของเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดความรักและห่วงใยในท้องถิ่นของ ตนเอง</p>					
<p>1.9 การจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม เพื่อปลูกฝังให้เด็ก มีระเบียบวินัยรักความเป็นไทย อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข</p>					
<p>1.10 การจัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่วางแผนไว้ล่วงหน้า และแผนที่ เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้เป็นการเรียนรู้โดยยึดเด็กเป็น ศูนย์กลาง ตามความสนใจของเด็ก</p>					
<p>1.11 การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อ พัฒนาอวัยวะทุกส่วนให้มีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดีในการเคลื่อนไหว</p>					
<p>1.12 การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อฝึกประสาท สัมพันธ์ระหว่างตากับมือ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ</p>					
<p>1.13 การจัดกิจกรรมเสรีหรือการเล่นตามมุมสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อฝึก การปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นโดยให้รู้จักรอคอย เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ เสียสละ และให้อภัย</p>					
<p>1.14 การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็ก เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงเกิดความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม มี สมมติในการทำงานและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติทดลอง กระทั่งเกิดการ เรียนรู้ด้วยตนเอง</p>					

ข้อความ	ระดับความรู้ความเข้าใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
<p>2. ท่านมีความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพียงใด</p> <p>2.1 การจัดให้มีแผนผังการใช้บริเวณอาคารสถานที่ต่างๆ เพื่อสะดวกต่อบุคคลที่ต้องการเข้ามาติดต่อสอบถาม กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก</p>					
2.2 การจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยภายในศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก เพื่อป้องกันภัยอันตรายต่างๆที่อาจเกิดขึ้นกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
2.3 การพัฒนาอาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้อยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสม ไม่อยู่ในพื้นที่ที่อาจเสี่ยงต่ออันตรายเพื่อป้องกันอุบัติเหตุต่างๆที่อาจเกิดขึ้นแก่ตัวเด็ก					
2.4 การสร้างรั้วกันอาณาเขต รั้วรอบ ขอบชิด เพื่อป้องกันอันตรายจากภายนอก อันจะเกิดขึ้นภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
2.5 การจัดสิ่งแวดล้อมภายนอกตัวอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย อย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย					
2.6 การจัดให้มีสถานที่ที่มีต้นไม้ให้ร่มเงา และมีความร่มรื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้เด็กได้พักผ่อนหย่อนใจ					
2.7 การจัดให้มีพื้นที่เล่นกลางแจ้งโดยมีเครื่องเล่นสนามที่มีความปลอดภัยและมีพอสสมควรกับจำนวนเด็กเพื่อให้มีกิจกรรมกลางแจ้งส่งเสริมสำหรับเด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก					
2.8 การจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ การระบายอากาศและการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม เพื่อไม่ให้ส่งกลิ่นเหม็นรบกวนการเรียนรู้ของเด็ก					

ข้อความ	ระดับความรู้ความเข้าใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
<p>2. ท่านมีความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพียงใด (ต่อ)</p> <p>2.9 การจัดสิ่งแวดล้อมภายในห้องเรียนให้มีแสงสว่างเพียงพอและมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก เพื่อเอื้ออำนวย ต่อการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การดูหนังสือนิทาน ได้อย่างสบายตา แสงสว่างไม่จ้าเกินไป</p>					
<p>2.10 การจัดมุมกิจกรรมต่างๆภายในห้องเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อกระตุ้น และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ ให้เด็กมีพัฒนาการพร้อมทั้ง 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างน้อย 4 มุม</p>					
<p>2.11 การจัดทำห้องพยาบาลแยกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม เพื่อปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้กับเด็กปฐมวัยกรณีที่เด็กไม่สบาย หรือป่วยหนัก</p>					

ข้อความ	ระดับความรู้ความเข้าใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
<p>3. ท่านมีความรู้ ความเข้าใจในด้านการจัดบริการให้กับเด็กปฐมวัยเพียงใด</p> <p>3.1 การจัดให้มีอาหารกลางวัน อาหารเสริมนม และอาหารว่างสำหรับเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาด้านร่างกายให้เจริญเติบโตเหมาะสมตามวัย</p>					
<p>3.2 การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ ที่มีระดับความสูงและขนาดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง</p>					
<p>3.3 การเฝ้าระวังภาวะโภชนาการ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงทุก 3 เดือน เพื่อแก้ไขปัญหาได้ทันทีโดยส่งเสริมการรับประทานอาหาร และชั่งน้ำหนักเด็กทุก 1 เดือนจนกว่าเด็กมีน้ำหนักปกติ</p>					
<p>3.4 ห้องน้ำ ห้องส้วมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีขนาดการใช้งานที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย เพื่อสะดวกต่อการใช้งานสำหรับเด็กปฐมวัย</p>					
<p>3.5 การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมความต้องการของเด็กปฐมวัยให้เกิดการเรียนรู้ควรจัดกิจกรรมพิเศษให้เด็กเลือกอิสระเช่นรำไทย ดนตรีไทยหรือการละเล่นไทย เป็นต้น</p>					
<p>3.6 การติดหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่างๆ เช่นสถานีตำรวจหน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โรงพยาบาล ไว้เพื่อติดต่อได้อย่างทันท่วงทีกรณีเกิดเหตุการณ์คับขันหรือจำเป็นที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก</p>					
<p>3.7 การติดตั้งอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการปฐมพยาบาลไว้ในที่เปิดเผย เพื่อสะดวกต่อการใช้งานได้ทันท่วงที</p>					

ข้อความ	ระดับความรู้ความเข้าใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
4. ท่านมีความรู้ ความเข้าใจในด้านความสัมพันธ์ระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองเพียงใด					
4.1การจัดทำรายงานแจ้งผู้ปกครองเพื่อให้ทราบเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
4.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนช่วย อาสาหรือพัฒนา เช่น เข้าช่วยทำอาหาร ช่วยเล่านิทาน ช่วยดูแลเด็ก ซึ่ง จะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครอง					
4.3 การพาเด็กเข้าร่วมกิจกรรมที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดขึ้นในโอกาส ต่างๆ เช่น วันเด็ก วันพ่อ วันแม่ จะทำให้เกิดความใกล้ชิดกัน					
4.4 การที่ผู้ปกครองส่งเสริมให้เด็กทำกิจกรรมที่ครูผู้ดูแลเด็กจัด เพื่อ จะทำให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงการจัดการเรียนรู้อย่างไรของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก					
4.5 การพูดคุยกับครูผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับพัฒนาการความประพฤติ และ สุขภาพของเด็ก เพื่อจะทำให้เข้าใจถึงพัฒนาการของเด็กปฐมวัย					
4.6 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้เด็กไปใช้ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้ ผู้ปกครองเข้าใจถึงกิจกรรมการเรียนรู้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
4.7 การประชุมผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้ผู้ปกครอง เข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนเองต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
4.8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีบริการข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศเป็น ประจำอย่างต่อเนื่อง เพื่อทราบถึงกิจกรรมต่างๆ ภายใน ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก					

ภาคผนวก ค

บัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

บัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. อาจารย์ ดร.ดารารักษ์ อุทัยพยัคฆ์	ศึกษานิเทศก์ 9 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา 1 จังหวัด ราชบุรี
2. อาจารย์ ดร.มิ่ง เทพครเมือง	หัวหน้างานวิจัยและบริการวิชาการสู่ชุมชน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)
3. อาจารย์วีรชาติ ทศรัตน์	ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและพัฒนากิจกรรมเยาวชน สำนักประสานและพัฒนาการ จัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
4. อาจารย์สุภัค แฝงเพชร	ครูผู้สอนระดับปฐมวัย โรงเรียนบ้านอ้อกระทิง
5. อาจารย์ปิยนันท์ แซ่จิว	ผู้นำเครือข่าย, ผู้ดูแลเด็กดีเด่น และ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญญาพร คุนากุล	อาจารย์ชั้นเด็กเล็ก โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวรรณา ไชยะธน	อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
8. อาจารย์สุทธิพรธณ ธีรพงศ์	อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวเกล้าจิกา ถวัลย์เสรี
วันเดือนปีเกิด	9 พฤศจิกายน 2521
สถานที่เกิด	อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
สถานที่อยู่ในปัจจุบัน	2/1 หมู่ 4 ตำบลบ้านเลื่อ อำเภโพธาราม จังหวัดราชบุรี 70120
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองโพธาราม
สถานที่ทำงาน	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองโพธาราม ถนน ไชคชัย อำเภอ โพธาราม จังหวัด ราชบุรี 70120
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2538	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จาก โรงเรียนโพธารามวัฒนาเสนี
พ.ศ.2542	คบ.การศึกษาปฐมวัย จาก สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี
พ.ศ.2553	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) การศึกษาปฐมวัย จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร